

รายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ (สามัญ) ชุดที่ ๒

วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๔

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๑๐ นาฬิกา

ประธานวุฒิสภา : ฉันทน์ มัตถมาติกมาประชุม ๑๕ คน ครบองค์ประชุม
ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุม พิจารณาญัตติขอเบ็ดตกภิปราย
ทวิไปรษณกรรมของอุตสาหกรรม ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ ข้อ ๔ ทดง
มาแต่ก่อน

หลวงชลาสูตร : ในข้อ ๔ นี้คือมติเดี่ยวหายแก่ชดวรางกายจิตใจ
และทรัพย์สินของประชาชนตตชจนทรัพย์สินและกำลังของชาติ ในเรื่องนี้
เราทำได้พูดกันมาเมื่อนานประเด็นต่าง ๆ ก็ได้พูดกันเกือบจะหมดแล้ว อย่าง
ไรก็ตามข้าพเจ้าขอเสริมในบางข้อที่ยังไม่ค่อยจะแจ่มใสนัก คือในประการ
แรกข้าพเจ้าก็ยังมีความข้องใจอยู่บ้าง ก็อยากจะกล่าวให้ทราบจ้ะรัฐบาล
จะมีความเห็นอย่างไรบ้าง ก็ถ้าถกคิดในประการแรกเมื่อรัฐบาลได้ทำการ
ปราบปรามเสร็จแล้ว ท่านก็ได้ถือโอกาสในคราวนี้ขยับกำลังต่างๆ ของกอง
ทัพเรือซึ่งท่านสมาชิกก็ได้กล่าวมาแล้ว ขอประทานโทษ ท่านประธาน
ก็จะกล่าวติดต่อยุ่ตามบ้าง จากประเด็นนี้เมื่อก่อน แต่ข้าพเจ้า
เหตุผลในตอนท้าย ที่จะกราบเรียนให้ทราบ คือทางรัฐบาลก็ได้ยกเลิกการของ
ทหารเรือเป็นอันมาก และได้แจ้งว่าได้ถือโอกาสปรับปรุงกองทัพเรือใหม่
แต่เจ้าหน้าที่ที่จะรับทางเรือ โดยลื่อนมารุ่นเดียวกัน ประการหนึ่ง

LIRT

แต่ประการที่ ๒ ด้กานที่ของทางราชการ ทหารเรือ บางแห่งนั้นคิดเหมือนข้าจะไม่คนให้ ด้วยประการฉะนี้ก็เป็นของธรรมดาที่ราชการทำเป็นจังหวัดหรือเกินไป ก็เป็นของธรรมดาที่ราษฎรเขาจะพากันพิจารณกันบ้างก็ช่วยไม่ได้ในเรื่องนี้ เขาจะพากันพิจารณกันได้อย่างไร เขาก็พูดกันไป

ในทำนองที่ว่าทำไมถึงไปประท้วงทำตั้งเสียอย่างนี้ และเหตุผลที่ทางรัฐบาลบอกว่าจะปรับปรุงกองทัพเรือให้ดีขึ้นไปตั้งท้าวเจ้าโตกต่างมาแต่ดูก็ดูก็ว่าเป็นเหตุผลซึ่งคนเดินถนนอย่างธรรมดาอย่างข้าเจ้าฟังไม่ค่อยได้ เพราะเหตุว่าท่านมาถือโอกาสทำในเวลาหัวค่ำหรือเดี๋ยวพอท่านปราบกบฏเสร็จท่านกับ จิตแจ่มปบบ ตั้งคำตั้งยับเล็กน้อย ข้าพเจ้าก็เห็นใจในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นราษฎรคนหนึ่งและเป็นผู้มาช่วยในสถานการณ์ ราษฎรเขาก็ถือว่ากิจการของทหารเรือเป็นทรัพย์สินของชาติซึ่งเขาต้องเป็นผู้เสียค่าภาษีอากรไปจัดสร้าง และเขาได้กล่าวต้อไปว่า ทำไมรัฐบาลจึงมาตัดคล้ายกับทหารเรือเป็นคนไม่คอยเขากังการด้านราชการก็เห็นแต่คอคอเห็นแต่กระดูก คอมนิ่มนวม โขกาดเพิ่มพูนขึ้นได้ ถอยหลังเรื่อย ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าที่รัฐบาลได้ทำไปถ้าจะรอไว้ก่อน ไม่ใช่ปรับแบบที่เคยจะเป็นผลก็ไม่กระทบกระเทือนจิตใจของราษฎร หรือว่าทหารเรือที่เขาขอย หรือผู้ที่เขาไปใหม่แปดอ่าวไม่ทำในเวลานี้ ข้าพเจ้าเห็นอย่างไร ทนคำอธิบายของรัฐบาลมันตรง ๆ ที่ให้คำอธิบายในเรื่องนี้ เมื่อดูแล้ว ทบอกล่าว เกิดมีการ ปรับปรุงทหารเรือตั้งท้าวเจ้าโตกต่างมาแต่ดูโดยการคัดทอนมากมายเช่นนั้น เป็นไปไม่ได้ และในเวลานี้ปราบกบฏเสร็จใหม่ ๆ ซึ่งท่านมีเจตนาตั้งนั้น ข้าพเจ้าไม่ว่าจะปรับปรุงเพกให้ดีขึ้น แต่เวลานี้มันผิด ท้ายข้างนี้ไม่ถูกจิตใจของประชาชน และขอประการหนึ่งข้าพเจ้าอยากจะกล่าวถึงท้าวเจ้าเห็นทางฝั่งขนบรททานส์มาซึ่งสมเกียรติโตกต่างมาแต่ดู ข้าพเจ้าเห็นเองโรงทหารเรือ ทศเคนทหารเรือ อยู่เยอะเยอะ ทัศนชนนค ไม่เห็น ทหารเรือเลย

เจดามมหารบกลอย ทหารเรือสักคนเคยดูไหม ข้าพเจ้าเห็นคยานงจรงๆ
 อย่างนกระหนหันมาก ไม่น่าจะทำอย่างนี้ คงจะรอไว้สักหน่อยจะต
 นประการหนึ่ง

ท่นประการต่อไป ข้าพเจ้าอยากจะกล่าวในเรื่องมารินหรือทหาร
 เรือฝ่ายบก ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าเขาเรียกอะไร ข้าพเจ้าได้อ่านเอกสารของ
 ต่างประเทศทุกๆ ประเทศ จะมีกองทัพเรือแตกตาม เขามาริน นเป็น
 ประการหนึ่ง ข้าพเจ้าไม่รู้เทคนิคทางทหารแต่ได้อ่านหนังสือ กองทัพเล็กๆ
 เขาคองมมาริน นประการแรก

ประการต่อไป มารินนพมาตงแคข้าพเจ้าเป็นเด็กๆ ข้าพเจ้าจำได้
 ซึ่งท่านรัฐมนตรีกรออายุเท่าๆกัน ครึ่งสมัยเจมา ท่านตงใจเจดามนเรอรบ
 มีไม่กี่ตัว น้อย ๒-๓ ถ้าตอยถ้าอมีตามแม่น้ำ เขาคองมมาริน....

ประธานวุฒิสภา : โปรดใช้ภาษาไทย

หลวงชลานุสร : ผมขอเปรียบเทียบว่าประเทศเล็กเขาคองมี
 และชกประการหนึ่ง ข้าพเจ้าสงสัย ข้าพเจ้าเองก็ยังไม่ใหญ่ไม่เ็น อาวุธ
 ด้สำหรับทหารเรือฝ่ายบกนั้นเขาว่าไม่มีเหมือนกับทหารบก ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบ
 แต่เขาว่าอย่างนั้น เทคนิคในการรุกรบก็ผิดกัน ต้องทำงานประสานกับ
 เรอรบ ท่านเอาทหารบกไปรักษาชายฝั่ง ข้าพเจ้าเป็นคนธรรมดาที่ไม่ทราบ
 ักยาคทราบแต่ความนึกควาทหารเรือฝ่ายบกกรศึกษาอย่างไรบ้าง นนประการ
 หนึ่ง ข้าพเจ้าสงสัยมาก

ท่น ประการต่อไป เมื่อท่านได้ทำการคัดทอนกำลังทหารเรือเช่น
 ข้าพเจ้าได้ฟังมา ทหารเรือเขาก็ไม่พอใจ รู้สึกทนต์ใจเศร้าหมอง อย่าง
 เช่นนกเรียนนายเรือเมื่อเกิดเรื่องเช่นนี้ รัฐบาลไม่ค่อยขงนงขบ ไม่ได้
 เหตุยวแต่ ทำให้จิตใจเสียหาย นนประการหนึ่งทเป็นประการสำคัญมาก

ในเรื่องการปรับปรุง ขอให้ท่านแสดงให้รัฐสภาท่านสักนิด ให้คนเขา
เข้าใจ จะเป็นประโยชน์

ท่าน ประการต่อมา ในเรื่องรัฐบาลตัดทอนกำลังทหารเรือเหตวน
ไปเท่านั้น ยังไม่พอ ท่านมาทำปุปบับซึ่งน่าเกลียดมาก คือ ท่านแต่ง
คนนายพลเรือ ๒ คน คนแรกไปเป็นผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารเรือ ท่าน
นายพลคนไหนเรารู้ว่าเป็นใคร...

ประธานวุฒิสภา : ขอให้ท่านอยู่ในประเด็น เรื่องนี้เป็นเรื่องผดผด
หายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ-

หลวงชตานุสสร : คือนั้นจะทำให้จิตใจเสียครับ ขอประทาน
นิดเดียว ไม่ได้ถามว่าอะไร คือท่านถูกแต่งตั้งไป เมื่อจนฉันทนาย
ข้าพเจ้าได้พูดถึงนายทหารเรือโบราณที่ท่านถนัดเมื่อดาน เก่งการค้าขาย
แต่การทหารเรือข้าพเจ้าไม่ทราบ แด่อกท่านหนึ่ง ท่านแต่งตั้งเป็น
เสนาธิการทหารเรือ ดังกับมเรือ ดังกับผู้บัญชาการทหารเรือจะตาออก
นี้เป็นเหตุการณ์ซึ่งไม่น่าจะมีในระยะห้วงเดียวหุดด้อย่างนี้ ข้าพเจ้าอยาก
จะฟังรัฐบาลแสดงให้ชัดสักที เพื่อให้ประชาชนหรือรัฐบาลทำอะไรราบรื่น
ไม่ผิดพลาดอะไร ประการหนึ่ง ข้าพเจ้าก็หวังว่าจะได้รับคำตอบ
ที่ราบรื่นสบายใจ

ท่านประการสุดท้าย ข้าพเจ้าก็ไม่ยืนยัน คือเรือศรีอยุธยา เรือรบ
ศรีอยุธยา เรือรบถาดทองแถมหนัก ๒๘ วันที่ ๓๐ กบฏยอมแพ้หนัก ๓ ตอนเข้า
ตอยกับบองอยู่ที่หน้าวัดกตยา คืนวันที่ ๓ เรือศรีอยุธยาจึงได้จม ข้าพเจ้า
ผ่านสะพานพรหมอยู่เดิม ข้าพเจ้าขอถามรัฐบาลว่าเหตุใดเมื่อกบฏแพ้แล้ว
เหตุใดท่านจึงไม่สั่งให้ผู้ใดจูงเรือศรีอยุธยาเข้าฝั่งเสีย ข้าพเจ้าจึงขอตั้งขอ
ถามรัฐบาลว่าเหตุใดเมื่อกบฏแพ้แล้ว ทำไมท่านไม่สั่งเจ้าหน้าที่หรือคนหนึ่ง
คนใดไปจัดการจูงเรือศรีอยุธยา ทำไมปล่อยให้จมเสีย คนฝั่งอื่นเขาเดิน

เป็นเส้น ๆ เขาถามกันถึงหน้าทำไมไม่จูงเขาคิดถึงผู้รักภักดี ๆ ปลดปล่อยให้จมน้ำ ถ้าขึ้นได้ก็จะดี เพราะบนผืนน้ำไม่เคืองจักรเดียวหายหมด ทำไมไม่ก็ ข้าพเจ้าหวังว่าจะได้รับคำตอบที่น่าชื่นใจว่า ทำไมไม่เอาเรือศรีอยุธยาเข้ามาฝั่ง ขอให้ตอบให้เป็นทราบวันหน่อย

๑๐.๒๒ นาฬิกา

พลเรือตรี หลวงสุนาวินวิวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม : ผมขอเรียนตอบท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องตามที่ท่านอภิปรายดังต่อไปนี้ ท่านกล่าวหาพวทหารเรือแพะแฉ้ว ก็คือโอกาสปรับปรุงและยุบกำลังทหารเรือ ทำไมแต่ก่อนนั้นจึงไม่ทำ หรือทำไมจึงจะเร่งเกินไป ผมขอกราบเรียนดังนี้ ความเห็นของบุคคลแต่ละคน ตรงกันไม่ได้ ในโอกาสใดโอกาสหนึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ยอมจะต้องจัดการตามที่เห็นสมควร ไม่ใช่ว่าจะต้องไปฟังพระอินทร์หรือคนกลางถนนคนธรรมดาทุกคนไป แล้วต้องอธิบายให้ทุกคนทราบ ข้าพเจ้าขอกราบเรียนอย่างนี้ แม้พระพุทธรูปซึ่งทรงส่งสอนพระพุทธศาสนา ยังไม่สามารถจะทรงชี้แจงให้มนุษย์เป็นพุทธศาสนิกชนได้เสมอไป คนไหนที่มึนหรือพวกเดยวก็ ก็ไปรดน้ำไม่ได้ฉันใด ก็ที่ รัฐบาลก็ยอมไม่สามารถจะชี้แจงให้ประชาชนที่อยู่ในประเทศทั้งหมดเข้าใจโดยตลอด เฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่มึนเศคนร้ายแฉ้วก็ยังไม่เข้าใจอยู่เสมอไป นั่นเป็นของธรรมดา เพราะเวदानทานประธานก็ทราบแล้วว่าโลกแบ่งออก ๒ ค่าย ค่ายเสรีประชาธิปไตยและค่ายคอมมิวนิสต์ อันนี้เป็นธรรมดา ใครมีหน้าที่ก็กระทำไป ที่ว่าจึงหะไหนเร็ว จึงหะไหนช้า ผมคิดว่ามันเป็นความเห็นส่วนตัวบุคคล กระผมเห็นว่ารัฐบาลคงไม่ต้องถึงกับชี้ หรือจูงหรือห้าม แล้วที่ท่านว่าสถานที่ไม่คั้น คือเห็นทหารบกอยู่เต็ม ความจริงอยู่ในระหว่างปรับปรุง ได้กราบเรียนต่อสถานที่แล้ว แต่เมื่อไม่เข้าใจก็จนใจแฉ้วก็ไม่สามารถจะกราบเรียนได้ทั่วถึงดังที่ได้กราบเรียนมาแล้ว

LIRT

อีกอย่างหนึ่งทำไมจึงไปเลิกทหารเรือฝ่ายบกที่เรียกว่านาวิกโยธินเสีย
 ดูประหนึ่งว่าท่านมีความเข้าใจทหารเรือเป็นอย่างดี และมีเจตนาดี แต่ทำไม
 เจตนาดีแล้ว ข้าพเจ้าขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง การปรับปรุงตั้งแต่ครั้ง
 ผู้ใหญ่ความจริงก็มีเคยจนก็มี กองพันรักษาสถานที่ หรือกองพันพาหนะ
 เต็มที่ไม่เคยเรียกว่านาวิกโยธิน ที่มีอยู่ประจำการแต่เรียกว่ากองพันพาหนะ
 คอยทางราชการเคยส่งไปปราบปรามจลาจลทุกที่เกิด ก็เอากองพันพาหนะ
 ไป บัดนี้ท่านก็ทราบดีแล้วว่าประเทศไทยเป็นประเทศเล็ก งบประมาณก็
 ได้น้อย ถ้าเราจะมาตั้งทหารทุกเหล่าให้ทำหน้าที่ทุกหน้าที่ก็จะมากเกินไป
 ข้าพเจ้าคิดว่าทหารบกก็มี หน้าที่ราชการ ทางบก อยู่แล้ว ทหารเรือ ก็มี
 หน้าที่ทางเรือ ทำไมจะต้องมีรถสารพัดแห่งๆ ที่มีอยู่จำเป็นจะต้องปรับปรุง
 แต่จะปรับปรุงให้โตแค่ไหนก็ได้ แต่ความคิดเห็น ผู้ที่สามารถที่จะจัดการ
 อย่างไม่รู้ก็จัดตามความคิดเห็น อะไรดีหรืออะไรเหมาะ ก็ทำไป ตามเรื่องก็
 เหมาะสมควร แล้วท่านบอกว่าทำอย่างนั้นจะเป็นการทำให้จิตใจของทหารเรือ
 เสื่อมเสีย ทางรัฐบาลขอเรียนยืนยันว่าทหารเรือยังมี นักเรียนนายเรือก็
 ยังมี ยังรับอยู่แต่เราไม่มีเพียงพรคนาวิกโยธินเท่านั้น แต่ออกข้อหนึ่ง
 ก็ท่านคิดว่าประเทศไทยจะต้องไปรุกราน ประเทศอื่น หรือออกไปรบไปใน
 ท่านของนั้น ขอเรียนซ้ำอีกว่าประเทศไทยมีทหารไว้เพื่อสำหรับป้องกันประเทศ
 เป็นส่วนใหญ่ เราไม่ได้มีกำลังไว้สำหรับทำการรุกรานใคร

แต่ที่ท่านบอกว่าการที่เราได้แต่งตั้งคนสองสามคนขึ้นมา ทำให้
 เป็นที่เสื่อมเสียในทางจิตใจ หรือเป็นการเสียหาย หรือที่ท่านกล่าวทำให้
 เข้าใจเป็นอย่างนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการหมิ่นประมาทคนซึ่งเขาไม่มีโอกาส
 ที่จะมาแสดงในที่นี้ แต่อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าขอเรียนยืนยันว่า พลเรือตรี
 หอดวงษ์ทศสวัสดิ์โกศล ก็เป็นนักเรียนเรือ และเคยผ่านโรงเรียน
 นายเรือจนกระทั่งได้ไปเรียนวิชาทหารเรือ ณ ต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม

ในเรื่องความรู้ความสามารถของคน ไม่มีใครที่จะชี้หน้าทักกันว่าใคร
จะดีอย่างไร ไม่มีอะไรเป็นเครื่องวัดได้ แต่จะทราบกันได้ ก็แค่ในการ
ปฏิบัติหน้าที่ไม่ใช่ในการที่จะพูดว่าคนนั้นดีคนนั้นดี ก็คงมานมาเหมือนกันหมด
อีกข้อหนึ่งที่ท่านกล่าว ในเรื่องเครือข่ายขงยาจกเมือวันที่ ๓ นั้น
ทำไมไม่จัดการให้เป็นเครือข่ายเสีย ขอเรียนว่าขงเจ้าแห่งที่ตั้งให้จัดการ
แล้วสำหรับในฉันทุ ก็กำลัง ยังกันอยู่ ทางเทศบาล ก็ได้ ไปช่วยในการ
ดับเพลิงแต่ไปไม่ได้ เพราะมีการยิงกันอยู่เจ้าหน้าที่ไปไม่ได้ รัฐบาลก็
อยากจะหาคนที่มีความรู้ความสามารถเหมือนกัน แต่สำหรับในเวลานั้น
หาไม่ได้ เครือข่ายขงยาจกจึงเลยจมนไป ผมขอกราบเรียนอย่างนี้

๓๐.๒๘ น.

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้านั่งฟังคำตอบของรัฐมนตรี
รู้สึกได้ว่าข้าพเจ้าคนเดียวรถแฉะแล้ว ไม่ใช่เครือข่าย ท่านได้ยกเอาพุทธ
ตำนาน พุทธโศกาทมาบรรยายให้เราฟัง แล้วบอกว่ารัฐบาลไม่สามารถ
ทำให้คนทั้งประเทศเข้าใจได้ การอภิปรายที่ดองมา ๓ วัน ชาวชน ก็ด้วย
เจตนาของผู้เสนอญัตติ ต้องการที่จะให้รัฐบาลขงขอเท็จจริงและเหตุผล
ทั้งหลายเพื่อให้ประชาชนเข้าใจในพฤติการณ์ที่เดอมมาขงขอมเป็นทรมกันความ
ทั้งดีและไม่ดี ข้าพเจ้าเข้าใจความหมายที่รับผิดชอบในการบริหารประเทศ
ขงเบงงานใหญ่เห็ดอตน ก็ขอมเป็นทรมตา ขอมมีขอมภพขงบาง
ในขอนกขอมเป็นทรมกัน แต่ดั่งอะไรทรมภพขงเดอถ้าได้ขงแจงกันโดย
ทรมกันโดยดี ไม่มีใครเขาคำหนิ ไม่มีใครเขาด่าเดย เพราะด่าย่อม
เป็นทรมกันขงดว่าเรื่องใหญ่เดอขงมการทรมภพขงบาง แม้แต่ถ้าอนม
เกยรตนททำงานไป ข้าพเจ้าก็ไม่กตาดกตาดว่าปราศจากคความทรมภพขง แต่
ดว่าเมอภพขงเดอ เรายอมรับเดยก็เดอกันไป ในการอภิปรายดงอนท

ตกลงมาแล้วข้าพเจ้าก็ถามว่าบรรยาการคดีชน คชน คชน แต่ฉนั้นจะขุ่น
 มีดังไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านรัฐมนตรีท่านตอบเมื่อก่อนข้าพเจ้าไม่เข้าใจ
 จิตใจท่านเลยว่า ทำไมจึงชอบกล่าวใน การตอบสมาชิก แทนที่จะตรง ประเด็น
 กลับกล่าวว่ามีสมาชิกข้างไปสุดสุดเห็นดีเห็นงาม คียงถาวรรัฐบาล
 ในท่านของคล้าย ๆ กับว่าพวกเรานี้ไปติดต่อกับพวกกบฏจางเจตเพื่อไปช่วยเขา
 ท่านไม่นึกว่า เราเบียดเบียนประชาชน เพื่อช่วย รัฐบาล โดยเปิดโอกาสให้
 รัฐบาลแสดงความจริง ทำไมถึงเรารู้ความจริง ก็เพราะว่าเราคุยกับ
 ประชาชน เราสังเกตการณ์มา ข้าพเจ้ายกตัวอย่างว่าทำไมข้าพเจ้ารู้ว่า
 ภายหลังที่เกิดการกบฏจางเจตแล้วได้มีผู้เสนอต่อท่านนายกรัฐมนตรี ผู้ครอง
 อำนาจเสนอต่อท่านนายกรัฐมนตรีขอแก้รัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้ารู้ว่าใคร
 ข้าพเจ้ารู้ว่ารัฐมนตรีของท่านเอง ข้าพเจ้าไม่ต้องไปรู้จักข้างถนน รู้จัก
 พวกกบฏ แต่เดชะบุญท่านนายกรัฐมนตรีเป็นนักประชาธิปไตย ท่าน
 บอกว่าเล่นอย่างนี้ไม่ได้ จะแก้กันด้วยอำนาจแบบนี้ไม่ได้ จะแก้ต้อง
 เป็นไปตามวิถีทาง นี่ข้าพเจ้าขอขอบใจในฐานะประชาชน ท่านบอกว่า
 ไม่สามารถทำให้ประชาชนทั้งหมดเข้าใจได้ ขอนักเบเนชอยยอมรับว่าประ
 ชาชนของเรานี้ไม่รู้เรื่องรูราว ที่เขาเรื่องเขาราวยังมี แต่ว่าประชา
 ชาติไทยนี้ยังอยู่คนละคนมาก ไม่ใช่อยู่ทุกคนทุกคน หน้าที่ของท่านคือทำให้
 คนละคนมากเข้าใจได้ ประชาชนชาวไทยเขาไม่ได้กินแกมกับกินว่า ท่าน
 พูดอะไรก็ฟังออก ฉันท่อนักฟังออก ฉันทักฟังออก ท่านรัฐมนตรีว่า
 การกระทรวงการคลังได้บอกเมื่อก่อนก่อนอภิปรายกันเป็นเวลานานเพ่งมคำ
 ชมเชยรัฐบาล นั้นเป็นข้อพิสูจน์ว่าเราไม่ได้ว่าเสียดัฐรัฐบาล ดังที่เราชม
 ดังไม่ดเราดี ถ้าการอภิปรายยุติตนเขาใจกันตั้งแต่วันแรก ข้าพเจ้า
 แน่ใจว่าท่านจะได้ยินคำชมตั้งแต่วันแรก เราพร้อมที่จะชมในเมื่อท่านทำดี
 แต่ท่านตอบอย่างไม่เข้าใจเราก็ดูใจว่าเราชมท่านไม่ได้ เราชมท่านในกร

เสียหายจากผู้กระทำผิด เราก็ต้องเรียกค่าเสียหายในปัจจุบันเพราะจะต้อง
 เขามาทดแทน รัฐบาลไม่ได้บอกเราให้ชัดเจนว่าค่าของมณฑลก่อนหน้า
 ที่จะจมนั้นเท่าไร ชาวเจ้าคิดตามสามัญสำนึกเอาราคาของหมันขนอยู่ใน
 ปัจจุบันนี้ ซึ่งแท้จริงนั้นเปรียบเทียบกับเรือศรีอยุธยาไม่ได้ เพราะของสิ่งนั้น
 ไม่ใช่หาซื้อในท้องตลาดได้เสมอไป เขาคุณด้วย ๑๐ ก็ ๒๗ ด้านเช่นนี้มาก
 มากอีกไซ้ แต่ชาวเจ้าคิดว่ามากมายกว่า ๑๐ เท่า ในเรื่องค่าเสียหายทาง
 ด้านประชาชนนั้นรัฐบาลได้บอกเราว่าไม่รวมถึงทรัพย์สิน ซึ่งถูกยอ ถูกแย่ง
 ถูกฉกถูกชิงชิงจรวดถูกชนเขาไปเป็นรถโกดัง เพราะท่านบอกว่าสิ่งนั้นไม่มี
 หลักฐาน อนันท์ชาวเจ้าจำได้ว่าโตมรแดง หรือประกาศของรัฐบาลว่าใคร
 เสียหายอะไรให้มาแสดงพร้อมด้วยหลักฐาน พูดอย่างนี้เท่ากับบอกว่าย่า
 มาแสดงเลยเพราะไม่มีประโยชน์ เพราะท่านคิดหรือว่าผู้ตกแดงคือเป็นทหาร
 หรือไม่เป็นทหาร ชาวเจ้าไม่เห็นด้วย แต่คิดว่าผู้เสียหายเขาบอกว่า
 พอ ออกมาจากแนว ก็เขาย่าน เขาไม่รู้จะไปเปลี่ยนเครื่อง แต่งตัว มาจากไหน
 รัฐบาลใช้วิธีประกาศว่า ใครถูกฉกชิงจรวด ถูกชนย้าย ถูกรังแกก็มาบอก
 ก็เท่ากับว่าย่ามาบอกเลย เพราะฉะนั้น ชาวเจ้าในนาม ประชาชนผู้เป็น
 เพื่อนร่วมชาติ ของผู้เสียหาย ของจรวดของรัฐบาลอีกครึ่งหนึ่งว่า ยังไม่เป็นการ
 สบายเกินไปที่ท่านจะรับประกาศเสียหายให้เกิดการชอกช้ำหัวใจ การเกิด
 การกบฏคราวนี้ทำลายจิตใจของประชาชนคนไทยไปมากแล้ว อะไรพอจะ
 กอบกู้ความเป็นธรรมเปิดโอกาสให้เขา ชาวเจ้าเชื่อว่าสำหรับคนที่มี
 เขาไม่มาเรียกร้องหรอก เขาถือว่าเป็นกรรมของเขา แต่คนที่ยากคน
 จนเขาเดินไปสักพันบาทก็ยกถามหาเศรษฐีเสียตั้งตามบาทเสียอีก เพราะ
 ฉะนั้นเรื่องนี้ การรัฐบาล เป็นรัฐบาลที่ล้าหลังของ ทุกชั้น ของประชาชนจริงแล้ว
 รัฐบาลจะต้องติดตาม ไปรุดอย่าใช้วิธีดังที่เคยใช้มา เอะอะกัโหระโหระดัง
 ที่รัฐบาลตอบให้ทราบในสถานหนังสือแล้ว ว่า ในเรื่องหมันประมาทผู้สำเร้จ

ราชการแทนพระองค์ของข้าพเจ้า เพราะมันฟังไม่ได้ เรืองนกเช่น
 เดียวกัน ถ้ามันฟังคำของข้าพเจ้า ท่านทราบไหมว่าราษฎรยังคงอยู่ในสภาพ
 แห่งความอดอยาก อดอยากไปหมดทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ได้ไปร้องทุกข์เขาหาว่า
 แข็งแค้นความเท็จ เขาทำอะไรมันก็ปล่อยให้เขาตรงหรือหักงอไป เป็นความ
 หวาดกลัวของเขา ข้าพเจ้าไม่ได้ว่า เป็นเช่นนั้นจริงๆ ไปถามเหตุเกิดราษฎร
 อดอยากหมด ถ้าไปได้ส่งมอบโรงพักด้วยแล้วขอหนีห่างไกลร้อยโยชน์พันโยชน์
 เพราะฉะนั้น ขอให้ส่งตำรวจไป ท่านคงท่เอ่ซุ่นฮานไปตรวจหัวเมืองได้
 ทำไมไม่ตรวจในเมืองไม่ได้ ไปเผ้าคอยฟังคอยสอดส่องโดยสายลับหรือสาย
 มัดอะไรก็ตาม ทำท่านเองเดี๋ยวนี้กับท่พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง
 ประพาสต้นคอยฟังความจริง ไม่ใช่เอาอะไรมาบอกมาว่าเรียนพร้อมด้วย
 หลักฐาน เช่นนี้ไม่มีใครร้องเรียน ข้าพเจ้าเชื่อเหลือเกินว่าความเสียหาย
 ในด้านทรัพย์สินของประชาชนนั้นมอดมากหลาย หาดายเท่าที่เดี๋ยวนี้
 ท่านแจ้งต่อเสนาฯ เพียงแต่กำแพงปรุกำแพงพูนหมันไม่เท่าไร ข้าพเจ้า
 ไม่อยากอธิบายเลยเรื่องยุบพรรคประชาธิปัตย์ แต่รู้สึกว่ามีสิ่งมาซึ่งอธิบาย
 เข่าที่ไรเป็นโดนเขาเรียกกันว่าคอกลดดับทุกที่ คัดด้วยกับสิ่งมาซึ่งใจด้วย
 ทหารเรือผู้คัดก่อการร้ายซึ่งไม่ใช่เจตนาธรรมณ์ของสมาชิกไม่ว่า ๒๖ คน หรือ
 ๓๐๐ คนนเลย เราเป็นห้องกำดังของชาติ สิ่งอะไรที่มันไม่แจ่มแจ้งหรือจนมาทำ
 ให้เราซึ่งใจเราก็กถามท่าน ท่านตอบไปตอบมามันก็อยู่ในแผนการณ์ดัก—
 คับบรรพ์ ท่านว่าทหารเรือพรรคประชาธิปัตย์แบบพรรคทหารบกมันไม่ถูก
 ไม่ต้อง เอาเงินมาใช้ในทางที่ผิด ข้าพเจ้าถามท่านหน่อยว่าตลอดเวลา ๔ ปี
 นี้ใครบริหารประเทศ ท่านใช้ใหม่และในการบริหารประเทศนี้ ถ้าท่าน
 บริหารโดยค้ทหารเรือจะใช้เงินในทางที่ผิดได้อย่างไร ใช้น้อยงบประมาณ
 ได้อย่างไร ใช้งบประมาณในทางที่ผิดได้อย่างไร ถ้าท่านตอบว่าทหาร

เรือเขาเงินไปใช้ในทางที่ผิดเท่ากับท่านรับว่าตดตดเวลา ๔ ปีนี้ ท่านบริหารงานผิดนั่นเอง

๑๐.๔๔ H.

พระมณฑลวิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
 รัฐบาลขอเรียนตอบว่า ที่ท่านสมาชิกผู้มั่งเกษรตบออกว่าตามข้อบกพร่องอันใด ที่รัฐบาลทำไป แต่รัฐบาลรับเสียทางฝ่ายสภา ก็ยินดีไม่ว่า กล่าวอะไร แท้จริงรัฐบาลเองก็ไม่เคยคิดเลยว่าในการเบ็ดขมิปลายคร่งนี้ เพื่อที่จะมาค้นคว้าหาความบกพร่องจากรัฐบาล เข้าใจว่า เจตนาจริง ๆ เพื่อที่จะให้ประชาชนทราบ ข้อเท็จจริง จากเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นตาม ประเด็น ที่ได้ตั้งมานี้ รัฐบาลเชื่ออย่างหนักแน่นเสมอ เพราะฉะนั้นจึงไม่เคยพยายามที่จะบีบบังคับข้อบกพร่องอันใด แต่ว่าในเวลาเดียวกันก็ไม่สามารถจะบอกได้ว่าอะไรเป็นข้อบกพร่อง เพราะว่าข้อบกพร่องนั้นคนอื่นเป็นผู้ตัดสิน เราจะไปตัดสินเองว่าอะไรบกพร่องไม่บกพร่องก็ไม่เคยตัดสิน ที่ได้ชี้แจงมาแต่ยกพยายามจะให้ข้อเท็จจริงเท่าที่สามารถจะให้ได้ ในฉันทแรกบรรยายภาคอื่นรุนแรงต่าง ๆ นานา ๆ ก็ข้อบัญญัติเดียวกัน ก็ข้อข้อเท็จจริงบางประการรัฐบาลก็พยายามที่จะแสดงว่าฉันไม่สามารถจะยืนยันได้ เพราะเหตุว่าอย่างเช่นว่าถ้าหากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ฉันไม่ใช้เป็นข้อเท็จจริงซึ่งเราจะพูดกันได้ง่าย ๆ เพราะฉะนั้นก็จำนนอยู่เอง เมื่อคราวใดที่แสดงข้อเท็จจริงที่แน่นอนไม่ได้ก็ไม่ว่าจะว่าอย่างไร ในเวลาเดียวกันท่านอาจคิดว่า รัฐบาลแต่งตั้งบีบบังคับหรือแต่งตั้งไม่ต้อมบ้างอะไรบ้าง เจตนาไม่มีเช่นนั้น ก็ข้อข้อเท็จจริงนั้นบางประการยืนยันไม่ได้จริง ๆ แต่ข้อข้ออย่างหนึ่งท่านพูดเป็นเชิงว่ารัฐบาลแต่งตั้งผู้เบ็ดขมิปลายหรืออย่างนั้นผู้ขมิปลายบางท่านได้พยายามที่จะช่วยพวกกบฏ ซึ่งรัฐบาลเองไม่เคยนึก หรือ พยายาม แต่งตั้งออกไปว่า พวกกบฏต่าง นั้นเป็นอย่างไร แต่ว่าข้อข้อที่พูดกันไปพูดกันมาทั้งสองฝ่าย ซึ่งบางท่านเคย

ฝ่ายสมาชิกหรือรัฐบาลต่างหากก็ไม่แน่ว่าจะเอากันอย่างนั้น ทั้ง ๆ ที่ท่าน
 ของเขาจะไม่ได้มีเจตนาร้ายแรงอะไรแก่รัฐบาลก็ได้ แต่ว่าถ้อยคำนั้นอาจไม่
 มีความหมายอะไร ซึ่งรัฐบาลเองก็เหมือนกัน ไม่ใช่รัฐบาลจะกล่าวหาว่า
 พวกผู้อภิปรายนั้นมาช่วยกบฏ ที่จริงไม่ใช่เช่นนั้นไม่ใช่ได้ร้ายเช่นนั้น เป็น
 เรื่องซึ่งท่านผู้เกียรติไม่ต้องการจะจับชอบกพร่องของรัฐบาล ไม่ต้องการ
 จับผิดรัฐบาล แต่ต้องการทราบข้อเท็จจริง เพื่อประโยชน์ของประชาชน
 ที่ได้นกอยู่อย่างนี้เสมอ แต่ถ้อยคำที่พูดลงไปก็ขออภัยที่จะเข้าใจ
 ผิดจากถ้อยคำเหล่านั้นได้

ท่าน ฉันทน์มีความยินดีอย่างหนึ่ง ที่ได้ฟังจากสมาชิก ผู้มีเกียรติว่า
 ท่านมีความตั้งใจที่ราษฎรได้เสียชีวิต และเสียหายจากผู้ก่อการกบฏ
 รัฐบาลปลื้มใจเหลือเกินที่ได้ยินข้อความเหล่านี้ คิดเหมือนว่าน่าจะกล่าว
 มาหลายวันแล้ว แต่คิดแล้ว ถ้อยคำฉันทน์ไม่ทันเด็ดหรือที่ราษฎร
 ตาย ซึ่งก็เป็นเรื่องขอเท็จจริงอีก รัฐบาลก็ได้บอกไปเท่าที่จะบอกได้
 ราษฎรตายมากนั้นเนื่องมาจากถูกตบตีบนฝ่ายกบฏ นั้นเป็นขอเท็จจริงที่
 เราเก็บได้มาอย่างนี้ ที่จริง รัฐบาลก็เสียใจไม่น้อยกว่าสมาชิกผู้เกียรติเลย
 ที่เกิดเหตุการณ์อย่างนี้ ที่พวกเราทำให้เกิดมาพินกันเองเช่นนั้น และโดย
 เฉพาะรัฐบาลซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ ในเหตุการณ์เช่นนั้น ก็ยอมเสียใจมาก
 กว่าสมาชิกมาก ส่วนเรื่องค่าเสียหายที่สมาชิกไม่เชื่อว่า ๑๕ ล้านนั้น ข้าพเจ้า
 เองก็ไม่ยืนยัน เพราะได้พูดเมื่อก่อนแล้วอย่างม้างดังบางอย่างที่ยังสำรวจ
 ไม่หมด คือเดชะจึงยังไม่ได้นั่นเอง แต่อีกอย่างหนึ่งการโจรกรรมที่ผู้
 กล่าวหาทรัพย์สินถูกทหารขโมยหรือปล้นไป ก็ไม่ได้คิดรวมเป็นขอเสียหาย
 เพราะไม่ได้คิดเช่นนั้นเหมือนกัน แต่อีกอย่างหนึ่งท่านบอกว่ารัฐบาล
 หนักตาย ๆ ไปहतอกดวง ประชาชนว่า ใครเสียหายอะไรก็ให้ส่งหลักฐานมา
 แด่ตั้ง นั้นเป็นเรื่องบริหารราชการแผ่นดิน คือเราก็ได้ใช้ค่าทดแทนให้จาก

เงินงบประมาณแผ่นดิน คือกักตองจ่ายตามหลักฐานตามขอเท็จจริงที่เชื่อถือได้ มิฉะนั้นถ้าใครมาร้องแฉกจ่ายไป มีเงินเท่าไรก็ไม่พอ อย่างใครเขาถูกโจรกรรมเพียงบาทเดียวก็มาร้อง ว่าถูกโจรกรรม ไปร้อยบาทเรวมก็ตั้งจ่ายให้หรือ แฉกเบนธรรมคาทบาณเมืองเกิดเหตุร้ายอย่างหนักมีเรื่องผิดมโรงเสมือ ก็ไม่ใช่ถ้าเราไม่จับต่อน เราจับต่อนเหมือนกัน แต่ก็เป็นเรื่องยากที่จะกล่าวหาทรวรบกเป็นผู้ทำเสียคนเดียว เพราะในยามที่เกิดเหตุร้ายอย่างนี้ไม่ปรากฏ ว่ามีรัฐบาล โดเคย จ่ายค่าเสียหาย ใน การ จตจต แก่ประชาชน ไม่เคยมีเลย แต่เราก็พยายามที่จะจ่ายให้ เมื่อมีความจริงว่าผู้ทำงานของรัฐบาล จะเป็นทหาร หรือตำรวจ หรือผู้อื่นใดก็ได้ ใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่ปล้นยึดมถัดกของของเขา มา จะเป็นทหาร ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ทอนใดก็ได้ทำงาน ได้ใช้อำนาจในทางปรามปจามถัดกของเขามาอาจราวมาอย่างนี้เราก็ใช้ให้ แต่เพียงกล่าวลอยๆ บอกว่าเงินหายไป ถกคนปล้นไป ขโมยไปอย่างนี้ใช้ให้ไม่ได้ จะพูดสิ่งใดไม่ได้ แต่ตัวตนเองเป็นนักกฎหมายแล้วใครบอกเล่าอะไรรัฐบาลจะเชื่อถือ เราพยายามใช้ให้เขาจริง ๆ ตั้งงบประมาณ ๓ ล้าน ๓ แสน รวมทงค่าทำศพ ไม่ใช่เงินจำนวนเล็กน้อยนัก ทนพูดถึงเรื่องเรือศรีอยุธยา ท่านพูดคล้าย ๆ ว่า รัฐบาลจะตั้งเขาราคาเท่าเท่าแกมาบอก คือเรือศรีอยุธยาว่าจริงเป็นขอเท็จจริงที่ราคาเท่า แต่จเวตาจมอยู่ในน้ำตราบโตที่มันยังไม่โผล่ขึ้นมา เราไม่รู้จว่าราคาเท่าไร รัฐบาลจะไปบอกช้อย ๆ ไม่ได้ ไม่เป็นหลักฐาน แล้วชอกอย่างหนึ่งราคาเรือชนิดนี้จะไปชอเขาใหม่เป็นเงินเท่าไร เจดอันเรืออย่างนั้นเขาไม่ใช่กันแล้ว มันขอชอโตตแต่จชอไม่ได้ แต่รัฐบาลก็บอกไม่ได้ ไม่มีใครเขาขายกัน แล้วนอกจากนั้น รัฐบาลก็เชื่อว่าไม่ใช่เสียหายที่เดียว ก็คงจะเสียเงินช่อม เสียเงินประมาณ ๓ ล้านบาท ดอยหน้าแล้วตรวจดูชอกที่หนึ่งจว่าเรือเสียหายเท่าไร รัฐบาลไม่มีตมั่งได้หรือจจะตอจ

ใช้เงินแผ่นดิน จะต้องผ่านท่านผู้มั่งเกียรติก บัดบังไม่ได้ ไม่ใช่ที่ถกเถียง
 อะไรเลย แต่ถกข้อที่วาระราษฎรถกถัดถัดอะไรต่าง ๆ ที่จะไปร้องทุกข์ รัฐบาล
 ก็ยอมรับว่าราษฎรบางคนก็อาจเป็นอย่างท่านว่าได้ แต่ว่าถ้าเราตรวจดูสถิติ
 คดีอาญาซึ่งเป็นคดีส่วนตัวซึ่งบุคคลไปร้องทุกข์แล้ว เจ้าหน้าที่จัดการต้อง
 ส่วนฟ้องร้องมายังโรงศาล ซึ่งผู้กระทำผิดต้องรับโทษแต่มีโทษมากมายเหลือ
 ทน ไม่ได้น้อยกว่าคดีส่วนตัวสมัยก่อนเลย เพราะฉะนั้นเป็นไปได้
 อย่างที่วาระราษฎรส่วนมากจะพูดกันว่าถัดจะถูกรบกวนรำย เมื่อผู้กระทำผิด
 ก็ไปร้องต่อเจ้าพนักงาน ก็เห็นไปกันเต็มๆ โรงพัก ท่านไปได้ก็ตัด
 เจ้าพนักงานจับได้มีอยู่ตลอดเวลา อาจมีบางราย ท่านผู้มั่งเกียรติกของท่าน
 เคยบอกว่า ประเทศเราเป็นคิงดอม ออฟ เฟียหลายปีมาแล้ว แต่จะเฟีย
 หรือไม่เฟีย คนก็อยู่กับกันเต็มบ้านเต็มเมือง แต่ราษฎรก็รำยชนกษะ
 ชาวต่างประเทศก็เฮโดมาอยู่ คิงดอม ออฟ เฟีย มันเป็นอย่างนี้ มันท่านของ
 เดียวกัน

อีกอย่างหนึ่ง ท่านก็บอกว่าเราบริหารราชการไม่ดี ทหารเรือไปซื้อ
 อะไรผิดๆ ข้าพเจ้าเคยเรียนตั้งแต่วันแรกแล้ว รัฐบาลตามกฎหมายไม่มีอำนาจ
 บังคับบัญชาใกล้ชิดสำหรับหน่วยทหารเรือ โดยเฉพาะเขามีผู้บังคับบัญชา
 เป็นชั้นๆ ไป ถ้าหากว่ารัฐบาลจะพลาดในการบริหารก็เป็นกรพลาดที่ไม่เอา
 ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงออกเสีย แล้วเปลี่ยนผู้บังคับบัญชาใหม่ คือผู้บังคับ
 บัญชาเหล่านั้นเขาต่างก็น่าตั้งแต่ก่อนเราเป็นรัฐบาล และเมื่อเกิดเหตุการณ์
 วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ คราวก่อนโน้นเขาก็มีเหตุถัดถัดต่างๆ และเขาบรรจงที่
 จะแก้ไขความบกพร่องของเขาทำมอยู่ รัฐบาลก็คงจะพลาดในการที่เขือถือ
 พวกเหล่านั้นมาได้เปลี่ยนตัวเสียใหม่ ผิดกผิดในข้อเหล่านั้น เพราะฉะนั้น
 การบังคับบัญชาไม่ตั้งทำได้ แต่ส่วนการจ่ายเงินในงบประมาณก็มีการควบคุม
 คือว่าในเวลาหนึ่งมีโครงการที่เราจะตั้งกองพรรคพวกอีกโยชิน มั่ง ๖

กองพัน เพราะฉะนั้น อาวุธยุทโธปกรณ์ที่เขาขอมากอยู่ในขอบเขตก็ยังไม่พอ ความจริงที่เขาเขามาใช้ถึง ๒ กองพัน แต่ความจริง ๒ กองพันก็อาจจะมากไป แต่อย่างไรก็ตามทางราชการกระทรวงกลาโหมเวลานี้ก็ไม่ได้ปรับปรุงเสียใหม่ คือไม่ได้ตัดจำนวนลงไป แต่จริงยังทำไม่บริบูรณ์ ฉะนั้นถ้าตั้งที่เขาไปซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์มากถึง ๒ กองพัน สำหรับกำลัง ๒ กองพันที่จะใช้ แทนเป็นที่สุดใจ ซึ่งอาวุธแทนที่เขาจะใช้กับชาติของประเทศเรา ก็กลับมาใช้ซ้ำพันกันเอง นี่เป็นอย่างนั้น และเมื่อก่อนจะเห็นว่ารัฐบาลบกพร่องในการบริหารอย่างไรก็ตาม รัฐบาลขอขงอย่างนั้น และข้อสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ว่า กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจ การ บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด รัฐบาลก็ไม่ทราบว่ามีจิตใจของเขาเป็นอย่างไร ว่าผู้บังคับบัญชาแต่ละชั้นที่ รองลงไปเป็นอย่างไร และรัฐบาลก็ได้ลดทอนไปหน่อย เพราะโทษที่ไปหลงเชื่อต่อจึงได้เกิดเรื่องอย่างนั้น และขอพูดอีกทีหนึ่ง สำหรับเรื่องพรรค นาวิกโยธิน ที่มีเสียงพูดกันว่ารัฐบาลจะไปตัดกำลังของกองทัพเรือ ไม่ใช่เช่นนั้น ขอเรียนยืนยันว่ารัฐบาลไม่ได้ทำอย่างนั้น และพรรคนาวิกโยธิน นั้นก็ยังมีอยู่ ๒-๒ กองพัน ตามกำลังเงินที่เราจะให้ได้ในงบประมาณ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อได้ปรากฏมาแต่ว่ากำลังหน่วยพรรคนาวิกโยธินนั้นเป็นกำลังที่จะใช้ประหัตประหารกันเองอย่างนั้น เชื่อว่าเมื่อก่อนได้พูดกันแต่คงจะเห็นใจทาง รัฐบาลใน การ ที่ จะสร้างกำลังนั้นขึ้น ให้ มี ประสิทธิภาพดี ยอมรับอีกทีหนึ่ง เพราะฉะนั้นจึงไม่ใช่เป็นการตัดกำลังอะไรทั้งหลายนะ

๑๐.๕๘ น.

นายจรินทร์ กฤษณะภักดี : งบประมาณนี้จะขอพูดแต่เพียงสั้น ๆ คือ จะขอพูดถึงหลักใหญ่ ๆ คือเมื่อวันก่อนรัฐมนตรีกลาโหมได้บอกว่า ค่าเสียหายในการปราบปรามกบฏเท่านั้นเท่านี้ แต่จันทานรัฐมนตรีคงขึ้นมาแย้งว่าไม่เป็นความจริง นี่จะเอาความจริงอะไรมาเป็นหลัก จะเอาอย่างที่ท่าน

LIRT

รัฐมนตรีตกตาใหม่พูดหรือจะเอาอย่างท่านรัฐมนตรีคลังพูด และในเรื่องการ
 สอบสวนความเสียหายของประชาชน ข้าพเจ้าอยากจะทำว่าไม่หัดักเกณฑ์
 อย่างไม่ กรรมการที่ตั้งขึ้นประกอบด้วยใครบ้าง ถ้าเป็นทหารด้วย ๆ ไป
 สอบสวน หรือข้าราชการมหาดไทยไปสอบสวน คนก็ไม่กล้าบอกความ
 จริง หรือมีความจริงก็ไม่กล้าบอก ผู้บังคับบัญชา ท่านรัฐมนตรีอยู่
 สูงมาก ก็ยอมรับความจริงอย่างที่ท่านบอกบ้างก็ยกเมฆกันบ้าง เสีย
 นิดหน่อยก็ว่าเสียมาก ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างว่ามีฝรั่งคนหนึ่งไปแจ้งว่าทหาร
 ของเราไป ทางกรรมการถามว่าค่าเสียหายเท่าไร ฝรั่งบอกว่าต้องนอนบาท
 แดงได้จ่ายเงินไปก่อน นี่ก็แสดงให้เห็นว่าการจ่ายเงินหรือการสอบสวนนั้น
 ไม่มีหัดักเกณฑ์ จะทำอะไรให้เป็นที่ยอมรับได้จากการสอบสวนนั้นเป็นไปด้วย
 ความยุติธรรม จะมีการตั้งกรรมการร่วม คือว่าเขาผู้แทนราษฎรเข้าไปร่วม
 เพราะในฐานะที่เขาเป็นหัวหน้าราษฎร ก็ควรจะทำ อันนี้ขอหนังสือท่านทำหรือ
 เปล่า ข้าพเจ้าขอลองใจเรื่องการตั้งกรรมการสอบสวน

ในเรื่องที่พูดกันมากก็คือเรื่องทนายทหารเรือ ทนายทหารเรือ
 ขอเรียนว่าไม่ใช่ว่าเป็นแค่เพียงสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น ประชาชนส่วนใหญ่ก็
 รู้สึกตัวเขาไปข้างหนึ่ง เพราะเขาถือเอาทหารทุกฝ่ายเป็นทหารของชาติ จะ
 เป็นทหารเรือ ทหารบก ทหารอากาศ หรือตำรวจเหตตามเบเนรของชาติ
 ราษฎรรู้สึกว่าคุณบ่นทอนไปหน่อยก็รู้สึกเอียงไปข้างหนึ่ง กระผมเองก็รู้สึก
 ว่าเป็นเช่นนั้น อยากจะขอถามสักนิดหนึ่งก็คือว่า ตำรวจนั้นมทงตำรวจ
 และตำรวจนำ ถ้าเมื่อเขาถูกคดีสักนิดหนึ่งจะรู้สึกอย่างไร คิดอย่างไร
 เมื่อคนที่เบเนรทหารเรือมาจิตใจเป็นทหารเรือแท้ ๆ แล้วทุกคนก็ไม่พอใจ เพราะ
 เขาถือเอาทุกคนเป็นทหารของชาติ จะทำอย่างไรให้เป็นที่ยุติธรรม การคัด
 ทอนพรรคพวกโยธิน คัดทอนลงไปทหารบกก็พอใจ แต่ทหารเรือเขาพอใจ

หรือไม่เพราะมีผลทางตรง ถ้าหากมีข้อเท็จจริงเข้ามา ทหารเรือก็จะ
ต้องไปกำจัดรูปแบบทหารบก ซึ่งคนเป็นตั้งถ้าคิดว่าเป็นความจำเป็น
สำหรับเรื่องเรือศรีอยุธยาคนนั้นค่าก็เงินเท่าไร แต่ถ้ามองมา
แล้วมองไม่ได้เหมือนเรือรบที่ขดอยู่ไม่ได้เลย ข้าพเจ้าอยากจะทราบว่า
จะนำมาใช้ประโยชน์อะไร

๑๑.๐๒ น.

พลเรือตรี หลวงสุนาวินวิวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหม: กระผมขอเรียนตอบดังนี้ ที่ท่านตั้งคำถามว่าค่าเสียหายเมื่อวัน
ก่อนที่รัฐมนตรีกลาโหมตอบท่านนั้นแต่รัฐมนตรีคงจำท่าน นกระผมขอเรียน
ว่าเราตอบตามรายการค่าใช้จ่าย ทหารบกเท่าไร ทหารอากาศเท่าไร ตำรวจ
เท่าไร แล้วค่าเสียหายเท่าไร ค่าเช่าเรือค่าเสียหายประชาชนเท่าไร ความ
จริงก็ไม่ตรงกันนักหรอก แต่เท่าที่ตำรวจได้เป็นตั้งที่ทราบเรื่องนั้นถ้าเมื่อวัน
นั้นไม่เห็นผิดแปลกแตกต่างอะไร

ที่ท่านตั้งคำถามว่าตั้งกรรมการมีใครบ้าง ค่าเสียหาย ตั้งกรรมการ
มีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ แล้วประกอบด้วยท่าน
กรรมการอีก ๘ ท่าน อยากจะทราบกระผมก็อยากจะขอประธานท่านอื่นให้ทราบ
คือตอนนั้น อธิบดีกรมโยธาเทศบาล ผู้แทนอธิบดีกรมประมงกระทรวงที่
ผู้แทนอธิบดีกรมตำรวจ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ข้าหลวงประจำ
จังหวัดพระนคร ข้าหลวงประจำจังหวัดชลบุรี นายกเทศมนตรีนครกรุงเทพ
นายกเทศมนตรีนครธนบุรี หัวหน้าแผนกบรรเทาสาธารณภัย กรมประมง
จังหวัดพระที่ เป็นประธานการ แล้วนอกจากนี้ยังมีกรรมการ เพื่อความ
รอบคอบมี อธิบดีกรมการแพทย์ เป็นประธานอนุกรรมการ อธิบดีกรม
สาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัยไซเบอร์ อธิบดีกรมมณฑลกลาง อธิบดีกรม
จังหวัดพระนคร ข้าหลวงประจำจังหวัดพระนคร ข้าหลวงประจำจังหวัด
ชลบุรี นายกเทศมนตรีนครกรุงเทพ นายกเทศมนตรีนครธนบุรี หัวหน้า

พยากรณ์ล่วงหน้าได้ แต่ถึงค่าถึงความสามารถอย่างไร ก็รู้ ๆ กันอยู่แล้ว
ไม่น่าจะเขามาถ่วงถ่วงอีก

๑๑.๐๗ น.

พระนิพนธ์ประธาน : ในเรื่องพระราชกรณียกิจนั้น การสืบสวน
มิใช่เป็นการยาก เพราะว่าอยู่ในเขตที่ต่อสู้กันนั่นเอง รัฐบาลจะทำได้ง่าย ๆ
ว่าท่านผู้ใดเสียหายเท่าไรต้องบอกจำนวนมา เขาร้องมาเป็นต้นว่า ๓ ล้าน
แต่ก็มีหลักฐานสมควรเพียงล้านเดียวก็ให้ล้านเดียว ถ้าแดงเช่นนี้แล้วพวก
ราษฎรหรือพวกประชาชนจะไปร้องใจอะไร เพราะว่าหลักฐานไม่เพียงพอ
หลักฐานไม่เพียงพอตไป ๒ ล้าน อย่างนี้เราไม่ทำอะไร แต่ขอให้ทำ น
บอกว่ามีหลักฐานเล็กน้อยจนจึงจะให้ร้องได้เช่นนี้ ใครจะกล้าร้อง ๆ แล้ว
ใครจะรู้ได้จ้ค่าเสียหายประมาณเท่าไร ที่ว่าตกลงได้พดชยใจนก็ยอมมี
อันนี้รัฐบาลควรจะวินิจฉัยว่านาย ก. ตกกระไดพดชยใจไรหรือไม่ นาย ข.
เขาร้องไม่มีหลักฐานแต่อาจเป็นจริงก็เป็นได้ แต่เราอยากรู้ความเสียหาย
ของประชาชนนั้น อาจจะรู้เพราะในเขตที่ทำการต่อสู้กันไม่รู้ว่าออกไปถึง
ในเขตที่แย่งชิงกันทางเหนือหรือเมืองชัยภูมิ ไม่ได้หมายความว่าถึงเพียงนั้น
คือไปที่เรื่องยบทหารเรือของพรรคนาวิกโยธิน ทหารเรือฝ่ายบก กับ กอง
สัญญาณ นี่ข้าพเจ้าโดยส่วนตัวเห็นด้วยกับรัฐบาลว่า พรรคนาวิกโยธินนั้น
ออกจะมากมายเกินไป ในสมัยก่อนเมื่อข้าพเจ้ายังเด็ก ๆ หนุ่มก็เห็นพรรค
นาวิกโยธินมีจำนวนน้อย ทำไมเราจึงมาสนับสนุนพรรคนาวิกโยธินในสมัย
หลังเปลี่ยนการปกครอง ก็เพราะว่าพรรคนาวิกโยธินเป็นกองแรกที่ตั้งตาม
พระบรมรูปก่อนกองทัพอื่น ๆ ประการที่ ๒ พรรคนาวิกโยธินนี้ ได้ไปสู้รบที่
อินโดจีนรบกับกองทัพฝรั่งเศสด้วย จนผู้บังคับกองพันเป็นนายพล เมื่อไป
ตั้งเสริมกันจนจนผิดปกติกมากไป มีตัวจัดการของทหารเรือแต่ก่อน พรรค
นาวิกโยธินจึงมีได้ถึง ๕ กองพัน เมื่อมีแล้วเรากลับมาขายเสียเช่นนี้ รัฐบาล
ก็คิดเอาเองเถอะ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่ามากเกินไปเหมือนกัน และข้าพเจ้าก็ได้

สนใจในเรื่องนี้มานานแล้วว่าพรรคพวกโยธินแต่ก่อนไม่มีบ่าฆมอด แต่จมา
ยกให้เท่าเทียมกับบ่าฆมอด ใครเป็นผู้ให้เกียรติพรรคพวกโยธิน

ส่วนกองสัญญาข้าพเจ้าก็เห็นด้วยเหมือนกันว่าทำไมมีกองสัญญา
ข้าพเจ้ารู้ว่าในกองสัญญานั้นหัดเบ้าขวดแม่โขงไปขายโรงเตา มันไม่ได้
เกี่ยวกับทหารเรือเลย มันน่าจะเป็นกรมวิทยาลัยศาสตร์ทหารเรือ หรือทำอะไร
ในแขนงนั้นมากกว่า แต่อย่างไรก็ดี เมื่อยุติของสัญญาแล้ว ข้าพเจ้า
ไม่เห็นด้วย วิทยาลัยประวัติศาสตร์ เป็น ครั้งแรก ที่พระเจ้าแผ่นดิน
ของเราไปเปิดวิทยาลัยนั้น ถ้าอย่างไรวิทยาลัยจะไม่ให้ทหารเรือครอง ก็ควร
มอบให้กรมไปรษณีย์เขา อัยยบถอนเส้าเดี่ยวเลย จะเสี่ยประวัติศาสตร์

อนึ่ง ข้าพเจ้าได้กล่าวใจเมื่อดานนั้นว่า เขาทหารโบราณขึ้นมาเป็น
ผู้หลักผู้ใหญ่ในทหารเรือ เช่นข้าพเจ้ายังรู้สึกของใจอยู่เป็นอันมาก ควร
จะเป็นว่าคนที่เขาคิดคดอยู่กับทหารเรือ เขาเป็นนายพลขึ้นมาจากทหารเรือ
ไม่ใช่หน่วยพลพิเศษ ถ้าเช่นนั้นละก็ทหารเรือจะอยู่เย็นเป็นสุขต่อไป

๑๑.๑๒ น.

พระมณฑานวิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม :
รัฐบาลขอเรียนตอบว่าเรื่องค่าเสียหายกรรมการเขาได้พิจารณาโดย หลักการ
ดังนี้ คือว่าเฉพาะพวกที่ได้รับความเสียหายจากการยิงกันอะไรนี้ ได้มี
กรรมการซึ่งเป็นนายช่าง ได้ไปตรวจดูทุกราย ที่เขาร้องขึ้นมา ขอค่าเสียหาย
และได้มาพิจารณากำหนดการเสียหาย และใช้เงินให้เขากู้พอใจกัน ไม่มี
เรื่องอะไร และได้ประกาศวิฤตย์และสั่งให้ตายครึ่งหลายหนแล้วในเรื่องนี้ แต่
อีกประเภทหนึ่งของการเสียหาย คือว่าราษฎรอ้างว่า ได้ถูกโจรกรรมทรัพย์
สิ้นไป ส่วนมากก็น่าสงสัยไม่เป็นที่พอใจของกรรมการว่าคนของรัฐบาลที่ไปทำ
หน้าที่ได้ทำโจรกรรม ได้เรียนแล้วว่าหลักฐานเป็นเช่นนี้ เงินของแผ่นดิน
เราก็จ่ายให้ไปไม่ได้

LIRT

ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย ชัดเจนขอเรียนให้ท่านประธานทราบว่าจะความ
ของสมาชิกวุฒิสภาผู้ลงนามในญัตติก็ได้กล่าวในที่นี้ว่า มีจุดประสงค์เพื่อจะ
เรียนถามรัฐบาลในข้อเท็จจริง ก็เพื่อจะช่วยกันคิดว่า จะแก้ไขเหตุการณ์เช่น
นี้ได้ประการใดบ้าง เป็นความคิดที่ขอให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทนอรรถ
เองยังไม่ได้พูดในข้อนี้ว่าฉัน ก็มีความคิด เช่นเดียวกับ ท่านสมาชิกวุฒิสภาที่
กล่าวมาแล้วหลาย ๆ คน ก็ทำให้ทางรัฐบาลเห็นว่าฉันเป็นผู้แทนฝ่ายทหาร
หรืออย่างโน้นอย่างนี้บ้าง คงใจเจตนามาปราบปรามบ้าง โดยที่
บอกว่าเอาคำพูดของชาวต่างประเทศมาถ่ามบ้าง เช่นเป็นข้อที่ไม่ตรงกับ
ความจริงของอันใด การที่ฉันเอาคำพูดของชาวต่างประเทศมาถ่าม
ความเจตนา ก็เพื่อที่จะเอาคำพูดของคนที่เป็นกลางจริงๆ เป็นคนที่ไม่มีใครถ่าม
ได้ว่าเป็นฝ่ายโน้นหรือฝ่ายนี้ เพราะชาวต่างประเทศย่อมไม่มีจิตใจที่จะเป็น
ฝ่ายโน้นฝ่ายนี้ เพราะเขาต้องเป็นคนกลาง อยู่แล้ว ชัดเจนขอเรียน
รัฐบาลให้ทราบว่าจะอภิปรายต่อไป ชัดเจนแต่ถ่ามความจริง เขา
ความจริงมาพูดเพื่อเรียนถาม เพื่อให้หาย ชังใจ เท่านั้นเอง ไม่ใช่จะมา
ปรักปรำหรือให้ร้ายให้เรื่องยุ่งยากเกิดขึ้นประการหนึ่งประการใด

เนื่องจากการฟังคำอภิปรายมาเป็นเวลา ๓ วัน ก็ได้ทราบว่าทาง
รัฐบาลมีแผนการบางอย่าง คือถ่ามถ่ามกันว่าแผนนเรศวร และรัฐบาลได้
ทราบล่วงหน้าว่า วันที่จะเกิดเหตุนั้นจะมีเหตุการณ์รุนแรงขึ้น จึงได้ให้ท่าน
นายก ฯ ไปในงานนั้น แต่ผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่กองอนุรักษ์การให้เป็นไปโดย
เรียบร้อย เหตุการณ์ จึงได้สงบและปราบปรามได้ ในเวลารวดเร็วเช่น
อันนี้มันดีเป็นอย่างมากทีเดียว และก็ยินดีจริงๆ เพราะว่าถ้าเมื่อปล่อยให้
การกบฏเกิดขึ้นเป็นเวลานาน ความเสียหายก็จะเกิดขึ้นมาก ประชาชน
หรือผู้ได้รับความเคราะห์ร้ายก็จะได้รับความลำบาก ทวีปภัยนั้นก็จะเสียหาย

มากขึ้นไปอีก เพราะฉนั้นฉันจึงยินดี แต่เมื่อรัฐบาลได้ทราบถึงเหตุการณ์ และเตรียมการไว้เช่นนี้แล้ว ฉันขอเรียนตามรัฐบาลว่า ได้เตรียมไว้บ้างหรือเปล่าว่า ถ้าเมื่อเกิดเหตุการณ์ ชนชนแดงจะเตรียมให้ประชาชนผู้ที่อยู่ใกล้เคียงกับที่ยังต้องสู้กันหลบไปเสียให้พ้นจากที่เหล่านั้น ประการใด ประการหนึ่ง คือมีวิธีเตรียมไว้บ้างหรือไม่ ฉันคิดว่าคงจะทำได้ ถ้าเรามีกองหนึ่งที่จะไปแนะนำราษฎรเขาอย่างนั้นอย่างนี้ เพื่อให้ความระมัดระวังแก่ตำรวจ และทหาร

ประธานวุฒิสภา : ข้อ ๕ นี้ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้เสียหาย

คุณหญิงเลขา อภัยวงศ์ : เจ้าค่ะ แต่เพื่อให้ทราบว่าได้เตรียมไว้หรือเปล่า เพราะว่าพวกผู้เสียหายนี้

ประธานวุฒิสภา : ไม่ใช่ คือการให้ความช่วยเหลืออื่น ขอให้ช่วยในประเด็นว่า ในเรื่องการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย

คุณหญิงเลขา อภัยวงศ์ : คือหมายความว่าจะช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย คือราษฎรผู้เสียหายเดือดร้อน ถูกข่มขืนตัวเองและบ้านช่องผู้เสียหาย คือฉันอยากจะเรียนตาม ก็คือว่า การช่วยเหลืออื่น ต้องมี ๒ ระยะ คือระยะหนึ่งระยะที่เตรียมเหตุการณ์ และ ๒. เมื่อเหตุการณ์สงบแล้ว คือช่วยเหลือเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นกับเมื่อเหตุการณ์ได้สงบลงแล้ว คือช่วยเหลือเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น และช่วยเหลือเมื่อมีผู้ได้รับความเสียหาย เพราะถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นกับผู้เสียหายเหมือนกัน เช่นว่าที่โรงเรียนราชินีที่มีผู้ถูกต้อนกว่าได้รับความเสียหายมาก ฉันขอเรียนว่าไม่ใช่พูดส่วนตัวหรืออะไรเลย โรงเรียนราชินีเป็นโรงเรียนที่ให้การศึกษาแก่เด็ก และมีเด็กอยู่ในนั้น โรงเรียนอยู่ข้างโรงพัก แต่ด้านหนึ่งติดถนน อีกด้านหนึ่งติดแม่น้ำ เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นมา นี้เป็นข้อเท็จจริงจะสืบก็ได้จากผู้ปกครองนักเรียน เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นมานักเรียน ซึ่งเป็นนักเรียน ประจำอยู่ในโรงเรียน และมีนักเรียนไปมา ซึ่ง

เรียนต่อเรียนเดิมยังกลับบ้านไม่ได้ผู้ปกครองยังไม่ได้รับ อยู่โรงเรียน
 นั้น ทนเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นเช่นรัฐบาลได้ช่วยเหลือให้เด็กเหล่านั้นได้ออก
 มาอย่างไรบ้าง เพราะถ้าจะยังคงกันเป็นเดาอีกนานคงจะยิ่ง เหตุการณ์เกิด
 ขึ้นคง ๓ โมงกว่าจะมีเหตุการณ์รุนแรงกันเดานาน เมื่อเหตุการณ์เกิด
 เช่นหรือเมื่อมีการยิงกันแล้วนั้น แต่รัฐบาลได้ช่วยเหลือให้คนมาแจ้งทาง
 โรงเรียนให้นักเรียนออกไปเสีย ทางหมกภัยแล้ว หรือเมื่อเกิดมีภัยขึ้นแล้ว
 รัฐบาลได้ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมาคุ้มครองพาเด็กนักเรียนออกไป หรืออย่างไร
 บ้าง ทนตอบว่าเพราะว่าทหารเรือเข้ามาอยู่ในโรงเรียนจึงต้องยิงโรงเรียน
 ราชินีทันที ขอเรียนว่าโรงเรียนราชินีมีกำแพง ๔ ด้านด้วยกัน แต่ด้านแม่น้ำ
 ทัดกับเรือรบมีกำแพงกับมประตูไม้ ทางด้านหมกภัยและประตูไม้
 เหมือนกัน ในเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้ว ทางด้านถนนที่อยู่ติดกำแพง
 เป็นรูปเป็นอะไรไป ประตูฝั่ง ด้านทางด้านทางแม่น้ำประตูเป็นไม้เหมือนกัน
 ไม่พัง แล้วสอบถามว่ามีทหารเรือเข้ามาไหม ผู้ที่อยู่ในนรักษาการแทน
 อาจารย์ใหญ่ก็บอกว่าไม่มีทหารเรือเข้ามา แล้วโรงเรียนนี้ประตูก็ได้ถล่ม
 ไล้ เพราะเป็นโรงเรียนสตรี ประตูหลังเขาก็ได้ถล่มได้ถล่มแล้ว เวลาเกิด
 เหตุการณ์นักเรียนก็หลบไปอยู่ใต้ต้นไม้ซึ่งห่างจากถนน จึงเป็น การกระหัดที่
 นักเรียนไม่ถูกกระสุนปืน และประตูด้านหลังก็มีถล่มถล่มแล้ว เมื่อเหตุการณ์
 สงบแล้วควรจะหาถล่มประตูไหนก็ได้ แต่ในการที่จะให้ทหารเรือเดินขึ้น
 ที่ละคนก็เป็นการยากอยู่ เพราะเรือบินกับมา ทหารเรือเมื่อจอดเรือแล้วจะ
 ขึ้นข้ามกำแพงก็เป็นการยาก เพราะฉะนั้นจะถามว่าการที่มีเหตุการณ์
 ขึ้นและมีแผนการไว้ล่วงหน้านั้นมีการบอกรับของกันหรือเปล่า เพราะว่าโรงเรียน
 เป็นโรงเรียนผู้หญิง มีเด็กมีครูก็เป็นผู้หญิงด้วย มีคนมาถล่ม เมื่อได้ยินแต่
 เสียงปืนก็ถล่มเสียแล้ว และถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งอยู่หน้าโรงเรียนมาพบ
 เจรจากันกับครูขอให้พาเด็กออกไปเสียก่อนก่อนจะมีการยิงกัน ดังนั้นเด็กก็
 ปลอดภัย

ชกอย่างหนึ่งเวลาที่เกิดชนชั้นเช่น ผู้ปกครองบางคนมารบหนักเรียน
 กไม่ให้เข้า เทียบไปเทียบมากเข้าไม่ได้ตำรวจห้ามไม่ให้เข้า เมื่อไม่ให้เข้า
 เราสู้กันแล้วก็ไม่ให้เข้าเขาก็ได้รับความตกใจเป็นอย่างมาก และเหตุการณ์
 อย่างนี้หวังใจว่าจะไม่ซ้ำอีกแล้ว เมื่อมีเหตุการณ์เช่นนี้แล้วทางตำรวจ
 อื่นได้รับโทรศัพท์บอกมาจากผู้ที่เมตตา เขาคงจะพูดความจริง เพราะเขา
 ตั้งใจช่วยราษฎร เมื่อคราวเกิดสงครามมีคนมั่วตกราก็ได้เคยออกไป
 ช่วยราษฎรออกจากที่ตรง ๆ ราษฎรไม่มีความรู้เป็นคนยากจน ไม่มี
 บัญชาคิดหลบอย่างไร จะหลบไปไหน ทหารเต็มถนนเต็มซอยไปหมด
 ไม่มีใครแนะนำให้เขาหลบไปได้ ดังนั้นไม่มีใครแนะนำให้ใครหลบได้ ถ้าจะ
 ให้หลบไปทางไหน หรือจะให้หนีไปในทางใด จะเป็นทางน้ำหรือทางบก
 แล้วในการที่จะไปบอกกันได้ ขอเรียนว่า ได้ทราบว่ามีกรมส่งเสบียง
 อาหารไปให้ทหารบกที่ไปทำการรบอยู่ในที่นั้น ทหารก็ควรจะรู้แล้วว่าพวก
 เหล่านี้ขออาหารไม่มีที่อยู่เหมือนคนอื่น ๆ จึงต้องอด แต่นักว่าถ้าในภาวะ
 เช่นนี้ในคราวต่อไป รัฐบาลจะช่วยให้พวกเหล่านี้ได้รับการแจกอาหารให้มีความ
 ปลอดภัยแก่ราษฎร ณ สถานที่เกิดเหตุนั้นก็จะเป็นการดี เพราะว่าบางถนน
 บางซอยถ้าหากว่ามีผู้จกก็อาจอนุญาตเจ้าหน้าที่ออกไปได้ แต่บางซอย
 ไม่รู้จักเจ้าหน้าที่ก็ออกไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นเห็นว่าการที่จะได้รับ
 การช่วยเหลือในทางให้อาหาร และให้ทางให้ไปในทางที่ปลอดภัย และควร
 จะได้รับความช่วยเหลือในประการนั้น ๆ และอีกประการหนึ่งในขณะนั้นมี
 เจ้าของบ้านบางบ้านได้ถูกเจ้าหน้าที่ขอรับให้ออกไปจากบ้าน เพราะว่าอยู่ใน
 เขตอันตราย เมื่อมีการขอรับให้เจ้าของบ้านออกจากบ้านเช่นนี้แล้ว เมื่อ
 เจ้าของบ้านออกไปแล้วทหารก็เข้าอยู่ เมื่อทหารอยู่ในเขตนั้นก็เช่นเขตหม
 การรบกัน และเมื่อทหารได้ออกไปแล้วได้ให้เจ้าพนักงานมาอารักขามานของ
 เขาบ้างหรือเปล่า ในการที่ได้ให้เจ้าของบ้านออกไป เมื่อได้ให้เจ้าหน้าที่อยู่

แล้ว การเสียหายในการที่เจ้าของหายไปหมดทั้งบ้าน ของหนัก ๆ เช่น คุ้มเงิน หรือเซฟก็ได้ออกไปด้วย และก็คงจะไม่ได้คืน เพราะเหตุที่อาหารทำการ รม ก็มีการเคลื่อนย้ายเข้าออกแถมมีการลอบไปรวมอยู่ที่ไหนหนึ่ ถ้าเป็น ด้งนี้เพื่อความปลอดภัยแก่ทรัพย์สินของเจ้าของบ้าน จะให้เจ้าหน้าที่มา คุ้มครองบ้านราษฎรในเขตนั้น นี้ก็จะเป็นการดี เพราะฉะนั้นฉันจึงอยาก จะเรียนถามว่าในกรณีที่เกิดเหตุจะมีการช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย หรือผู้ จะเสียหายอย่างไรบ้าง

ท่านตอบเมื่อสงมแล้ว เหตุการณ์สงมแดงก็มีการประกาศให้ผู้ ที่ได้รับความเดือดร้อนแจ้งให้ทราบ อันฉันขอให้ระมัดระวังจิตใจของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน คือว่าผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนที่เป็นราษฎรธรรมดาภายใน เขตทหารในจำพวกที่ทหารบกอยู่ไม่เป็นอะไร บอกได้ ท่านถ้าเป็นครอบครัว ของทหารเรือทำอย่างไร ครอบครัวของทหารเรือบางคนมีความกลัว เป็น ต้น คิดว่าถ้าฉันอันเป็นอย่างไร ถูกจับไปที่ไหนก็ไม่รู้แตกกระจายหมด พวก ครอบครัวเหล่านั้นบางคนก็ถูกเอาไปกักไว้ในเขตนั้น พวกเหล่านั้นก็ไม่ทราบว่า เขาจะไปช่วยจะดีหรือไม่ ประเดี๋ยวจะมีผิดก็กลัว ความธรรมดาคนกลัวก็ กลัวเหลือเกิน แต่เมื่อฉันขอจากบฏแดง ราษฎรหรือคนชั้นไหนก็กลัวทั้งนั้น ราษฎรที่เป็นครอบครัวของทหารเรือก็มีความกลัว ไม่กล้าไปแจ้ง เมื่อไม่ กล้าไปแจ้งแล้ว เหตุการณ์สงมแดงมานานก็เกิดสงมรอยขึ้น จึงอยากจะ ขอเรียนถามว่าที่ประกาศให้เดตาเขานพบหรือไม่ ให้เขาหายความกลัวแล้ว หรือยัง ในครอบครัวของทหารเรือในขณะที่ถูกทหารเรือเหล่านั้นถูกกักไว้ ๒๐-๓๐ คน แต่ที่ปล่อยออกมาแล้ว พวกไหนได้รับความเดือดร้อนให้แจ้ง ได้หรือไม่ ในขณะที่เกิดเหตุและภายหลังเกิดเหตุเขาใจว่าคงมีมรดก หรือ ไม่มีมรดกแต่มีความกลัวว่าจะถูกเอาไปด้วย เพราะว่าตามที่ทราบมาแล้ว ผู้ถือกรรมมี ๒-๓ คนก็เป็นทหารเรือ คือเองก็เป็นทหารเรือ ท่านจะให้เดตาเขา

บ้างหรือไม่เพื่อจะมาขอรับรองรัฐบาล หรือขอรับเจ้าหน้าที่ เพราะว่าเวลานี้เป็นเวลาเกิดเหตุ

ประการที่สอง ในการที่ไปช่วย ฉันได้ทราบว่ามีคนเมื่อพูดไปถึงว่าไปขอรับแล้วไปขอรับผิดที่ ท่านก็บอกว่าไม่มาแจ้งทันที ไปขอรับเทศน์บ้างว่าไปแจ้งอำเภอ อำเภอบอกว่าไม่แจ้งกันจะให้ แล้วที่รัฐบาลจะพิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่าใครคือตรอนจริง ๆ มีหลักฐานจริง ๆ คืออยู่ในบริเวณหมู่บ้านพัง ก็ให้ไปรับได้ ฉันคิดว่าจะเป็นความกรุณาแก่ผู้ได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก แล้วก็ขอเรียนเรื่องหลักฐาน มีผู้พูดในข้อ ๔ แล้ว เพราะฉะนั้นฉันจะไม่กล่าวถึงว่าหลักฐานที่จะหาหลักฐานมาแสดงนั้นเป็นการยากเพียงใด เพราะว่าบางทีให้หาหลักฐานมาก็หาไม่ได้ เพราะว่าผู้ที่มาเอาไปเอาของไป อย่างตามห้างร้านต่าง ๆ เขาเครื่องกระป๋องไป อะไรก็อะไรไป ก็โดยนัยบ้าง แต่อย่างนักหาหลักฐานไม่ได้ ถึงเขาคอมมาบอกก็กลัว ฉันขอเรียนถามว่าการช่วยเหลือฉันได้ทราบว่ามีรัฐบาลได้กรุณาทำศพให้แก่ประชาชนและทหารตำรวจที่เสียชีวิตไป ทนกล้าสำหรับทหารเรือหนักได้รับความช่วยเหลือจากทหารเรือ แต่ถ้าในการช่วยเหลือฉันไม่สม่ำเสมอขึ้น โดยที่ท่านนายกรัฐมนตรีก็เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นรัฐมนตรีคนเดียวกัน ฉันจึงขอทราบเรียนว่าการช่วยเหลือผู้ที่กบฏหรือผู้ที่ได้รับเคราะห์ในฉนวนนั้น เป็นการสมควรหรือที่จะให้มีความรู้สึกภายหลังว่า การที่เราทำศพให้เขาก็ทำให้เขาอย่างไม่สม่ำเสมอ บางคนก็ให้ความช่วยเหลือน้อย บางคนก็ให้ความช่วยเหลือมาก เช่นนี้จะไม่ทำให้คนมีความรู้สึกต่อไปอีกหรือ แล้วการให้เกียรติก็เหมือนกัน อย่างงานทหารตำรวจประชาชน เหล่านี้ก็มีเกียรติ ผู้บังคับบัญชาไปเป็นเกียรติแก่ศพนั้น ส่วนทหารเรือ ที่ตายไปอาจไม่ตายเพราะกบฏก็ได้ เพราะเหตุว่าไปกับเขา อยู่ในหมู่เดียวกับเขา หรือเขายังอาจจะโดนเขาก็ได้

น้อยจนไม่ได้พูดเพื่อทหารเรือ แต่เป็นขอเท็จจริงที่ว่าการจัดการศพไม่สม่ำเสมอ จึงขอเรียนถามว่าการทําเช่นนั้นทําให้ความรู้สึกในใจของผู้ที่อยู่หลังเกิดความรู้สึกในใจเช่นแก่ผู้ที่ได้ประสบความไม่ สม่ำเสมอเช่น แต่ดประชาชนอื่น ๆ ซึ่งหวังฟังรัฐบาลก็จะรู้สึกเช่นเดียว กันว่าเราจะไม่ได้รับความ สม่ำเสมอจากรัฐบาล นอกจากนั้นฉัน ก็ขอเรียนว่าการ ช่วยเหลือ แก่ผู้เสียชีวิตจะประกาศให้เขาได้รับความช่วยเหลืออีกต่อไปหรือไม่ อย่างที่ว่าแต่อกได้ช่วยเหลือไปบ้างแล้วอย่างไร นอกจากให้ทรัพย์สินแล้วอย่างผู้ที่มีบิดามารดาแล้ว เขาก็จะมาเสียชีวิตไปเช่นนั้น บิดามารดาจะต้องเสียบุตรที่เป็นกำลังของตัวไป บุตรที่ตายไปด้วยเหตุการณ์เช่นนั้น บิดา มารดาจะได้รับความอุปการะ เชื้อ เพื่อต่อไปสักแค่ไหนหรือ จะให้เงินเล็กน้อยไป ทําศพหรือให้ความ อุปการะ ท่านแก่แล้วทั้งต้องไม่มั่งคั่งมีลูกคนเดียวกันตายไปแล้ว ไม่มั่งคั่งหาเลี้ยงชีพ รัฐบาลจะช่วยเพียงชีพหรือให้โดยประการใดอย่างไรบ้าง และผู้ที่ไปขอ แล้วแต่ว่าได้รับการปัดไปเช่นนั้นจะมีโอกาสรับเงินใหม่หรือไม่ ฉันขอเรียนถามเพียงเท่านี้

๑๑.๓๗ น.

พลตรี บุญญิต เทพหัสดิน ณ อยุธยา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย : ข้าพเจ้าขอตอบคำอภิปรายของท่านผู้มเกียรติดังนี้ ความที่ท่านได้กล่าวถึงว่า ท่าน ทพคุณน พดเพื่อเบ็ดอภิปรายกันเพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงไม่ใช่เพื่อที่จะมีอะไรอยู่เบื้องหลัง ซึ่งความจริงนั้น สำหรับข้อเท็จจริงในเรื่อง กบฏทางเจ้าหน้า ท ฝ่าย คำร้องก็ตาม เมื่อได้ทำการปราบปรามการกบฏนั้นได้สำเร็จเสร็จสิ้นไปแล้วเขาก็จะรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ โดยละเอียด การรวบรวมหลักฐานก็ได้เรียนกันมาหลายหนหลายครั้งแล้วว่าทำไม่ได้โดยรวดเร็ว เพราะบางสิ่งบางอย่างก็ต้องรอดูเถิดว่าจะได้หลักฐานที่แน่นอน อย่างเช่นเรือศรีอยุธยาจม เมื่อเราถล่มมาแตก

จะต้องพิจารณากันไป มีค่าเสียหายเท่าไรรายละเอียดยังมีอีกมากจึงดำ
ริว่าเป็นที่น่าเสียใจอย่างหนึ่งว่า ท่านผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายได้มีใจอันรณจนเกินไป
ที่พยายามจะทราบโดยเร็วจึงคงขออภิปรายจน ถ้าท่านรออีกหนอยกคงทราบ
ความจริงที่ท่านถาม เท่าที่ผมทราบรัฐบาลได้กำลังกระทำอยู่ ทางเจ้าหน้าที่
ของตำรวจ และทหารก็ กำลังกระทำ รายงานโดยละเอียด อยู่แต่ทำราย งานย่อ
ทราบบังคับหมู่พระเจ้าอยู่หัวอีกด้วย

ตามที่ท่านกล่าวถึงว่าในการกบฏคราวนี้ รัฐบาลทราบ และเมื่อ ทราบ
แล้วก็คิดแต่เตรียมการที่จะบึ่งกันบ้างหรือไม่ ขอเรียนให้ทราบว่ารัฐบาล
ไม่ทราบว่าจะมีกบฏในวันนั้นเพราะถ้าทราบแล้วนายกรัฐมนตรีก็คงจะไม่ไป
และคนอื่น ๆ ก็ไม่ไป ไม่ทราบ ถ้าทราบแล้วก็คงจะไม่ไป และถ้าทราบการ
กบฏหนักเกิดขึ้นไม่ได้รัฐบาลก็ปราบได้ นรัฐบาลยังไม่ทราบ แต่ที่ได้ยิน
ข่าวแว่งๆ ว่าจะมีการก่อการจลาจลก็ได้ยินข่าวอยู่ รัฐบาลก็ได้เตรียมการ
บึ่งกันเอาไว้ ด้วยการบึ่งกันจึงได้พริ้วพร้อมและสามารถปราบกบฏลงไปได้

ตามที่ท่านกล่าวถึงว่าโรงเรียนราชินีได้รับความเสียหายเนื่องจากการ
ยิงของทหารบกหรือที่บอกชื่อของทางฝ่ายรัฐบาล แล้วก็กล่าวถึงว่าผู้ช่วย
อาจารย์ใหญ่ได้กล่าวไว้ในนั้นทหารเรือไม่ได้เข้าไป สักคนหนึ่ง ข้าพเจ้า
ขอเรียนว่าไม่เป็นความจริง เพราะว่าโรงเรียนราชินีเท่าที่ได้ทราบนั้นทหาร
เรือได้เข้าไปเป็นจุดแรกเหมือนกัน เขาตั้งแต่เริ่มคืน และท่านว่าประตู่ได้
กุญแจ เครื่องบินจะมา เครื่องบินไม่ได้มาในฉันท ๒๘ เมื่อทหารเรือเข้า
วันที่ ๒๘ แล้วทหารเรือไม่น่าจะเข้านักเรียนเข้าไปเก็บ ทหารเรือเขาไปเก็บได้
อย่างนั้น ความจริงถ้าทางฝ่ายกบฏเป็นผู้คิดจรรวมหรือมมนุษย์ธรรมดาแล้ว
ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะได้อพยพนักเรียนออกไปเสียก่อนจึงค่อยยึด แต่แปลว่า
เก็บเขาไว้แล้วทำการต่อต้าน ขอเรียนว่าถ้าไม่มีทหารเรือหรือฝ่ายใดต่อต้าน
อยู่ที่โรงเรียนราชินีแล้วทางฝ่ายรัฐบาลจะไม่ทำการยิงเลยเป็นอันขาด

ได้เหมือนกัน ความจริงเป็นเรื่องของทางผมเป็นเจ้าของบ้านจะต้องพยายาม
คอยติดตามอยู่เต็มอ และนอกจากนั้นหน้าที่ของทหารก็มีหน้าที่จะต้องทำ
งาน ไม่ใช่อยู่เฉยๆ เมื่อกองทัพนั้นถ้าเราแต่งกองทัพแล้วก็ต้องกาหนดต่อไป
ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

ในเรื่องครอบครัวของทหารเรือทว่า มีความกดดันฝ่ายรัฐบาลเป็นที่สุด
นั้น อันที่กระผมเข้าใจว่าท่านผู้เกียรติคงจะหมั่นจิตใจของทหารเรือมาก
เกินไป ความจริงข้าพเจ้าคิดว่าคนไทยเราไม่ค่อยมีความกดดันเท่าไร แต่
เขายังมันยังไปกดดันได้ ที่ว่ากดดันเห็นจะไม่ค่อยจริงนัก ในเรื่องการที่จะ
ช่วยเหลือขอใช้สิ่งที่เสียหายไปในการกบฏคราวนั้น ทางรัฐบาลได้ประกาศ
ทั้งทางวิทยุ และหนังสือพิมพ์ ออกทุกหนทุกแห่งแล้ว ถ้าหากว่า
ผู้ใดยังอยู่ในเรื่องที่จะต้องขอความช่วยเหลือ หรือขอตั้งคอบแทนตามมติของ
กรรมการได้ ไม่มีปัญหา ทำได้เต็มอ ยังไม่ได้มีคอบอย่างไร ในเรื่องที่ท่าน
บอกว่า สำหรับทหารถึงแก่ความตาย คือทหารของฝ่ายกบฏ ถึงแก่ความตาย
บางคนเขาไม่ใช่พวกกบฏก็ได้ เพียงแต่เห็นว่าเขายังถึงบาง เห็นเขาทำ
อะไรทำตามนั้น ทพตอยไปนั้นคือกบฏแล้ว และในเรื่องการช่วยเหลือ
ข้าพเจ้าคิดว่าเท่าที่รัฐบาลได้ช่วย คอบปลดขยให้ได้นำไปเผา หรือทำตามสมควร
นั้นก็นับว่า เป็นการเหมาะสม อยู่แล้ว สำหรับผู้ที่ ได้กระทำผิด ทำให้เกิดความ
เสียหายต่อชาติบ้านเมืองและต่อประชาชน

๑๑.๔๘ น.

พระยาสุรียานุวงศ์ประวดี : การที่ข้าพเจ้าถูกข่มขู่มาอภิปราย
ข้าพเจ้า ขอเรียนให้ ทราบว่า ข้าพเจ้า ไม่มีจิตใจ ที่จะช่วย พวกกบฏอย่างหนึ่ง
อย่างใด ไม่มีความเห็นอย่างหนึ่งอย่างใดหาได้ แต่การที่ข้าพเจ้าถูกข่ม
มา อภิปราย น ก็เพราะเหตุว่าได้ทราบ จากประชาชนและมติของประชาชนซึ่ง
อยากจจะรู้เรื่องการกระทำของรัฐบาล และการกระทำของพวกกบฏได้เกิดขึ้น

LIART

ประการใด แต่รัฐบาลได้ปราบโดยฉับไค ได้ใช้จ่ายเงินเท่าไร
 ตลอดจนการช่วยเหลือเหล่านักมาแดง แต่บัดนั้นในวาระนี้ผู้ใดต้องการ
 ช่วยเหลือ ในข้อ ๕ ว่าการช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายนั้นข้าพเจ้าจะขอคุยกับท่าน
 รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงมหาดไทย ทอภิปรายมา บอกว่ารัฐบาลไม่
 ทราบเลยในเรื่องการเกิดกบฏนั้น ข้าพเจ้าได้ทราบมาจากทอน แต่จะ
 เท่าจริงประการใดไม่ทราบว่ามีฝ่ายทหารเรือว่าจะจับตัวจอมพล คือทางทหาร
 บกได้ทราบมา แต่ได้สอบถามไปทางตำรวจ ตำรวจบอกว่าไม่แน่และ
 ไม่มีความจริง เพราะฉะนั้นท่านนายกรัฐมนตรีจึงได้กลับไปในเวลานั้น ใช่
 แต่ท่านนี้ ทหารรัฐบาลไม่รู้จัก หรือทางทหารบกไม่รู้จัก แต่ทางตำรวจ
 ค่องรู้ เพราะตำรวจได้วางแผนการณ์ไว้แล้วซึ่งได้พิมพ์แจกต่อประชาชน
 เรียกว่าแผนการณ์เรศจร แต่ในเวลานั้นทางทหารบกได้สอบถามทางตำรวจ
 ว่าจะมีเรื่องเกิดขึ้นจริงหรือ แต่ทางตำรวจบอกว่าไม่มีความจริง การ
 เช่นนี้จะเท่าจริงประการใดข้าพเจ้าไม่ทราบ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอถาม
 รัฐบาลว่าจริงหรือ

อีกข้อหนึ่งท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตอบเมื่อก่อน
 ว่าทหารเรืออยู่ในโรงเรียนราชินี ขอนไม่มีความจริง เพราะฉนั้นก่อน
 ท่านนายกรัฐมนตรีได้บอกแล้วว่าท่านอยู่ในเรือ ทหารเรือยังบินเข้าไปใน
 โรงเรียนราชินีแต่ก็ไม่มทหารเรืออยู่ในโรงเรียนราชินี นักเป็นกรซัดกัน
 อยู่แต่ดู ข้าพเจ้าขอถาม และคัดค้านท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 มหาดไทย แต่บัดนั้นข้าพเจ้าจะเขาประเด็นเรื่องของการช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย
 เนื่องจากสำนักนายกรัฐมนตรีได้ประกาศฉบับที่ ๓๓ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน
 พ.ศ. ๒๔๘๔ ตั้งและแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาช่วยเหลือผู้ประสบภัย
 ฉุกเฉินจาก กบฏ โดยให้การรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัย พบบท
 ช่วยเหลือค่าทำศพแก่ผู้เสียหายถึงขีด ในการนี้ และพิจารณาจัดใช้ค่าเสียหาย

ต่าง ๆ ที่เกิดแก่ทรัพย์สินประชาชนโดยสมัครแก่กรณี นับตั้งแต่คนมาจน
 บัดนี้ รัฐบาลยังไม่ได้ประกาศให้ ประชาชนได้ทราบว่า ได้ขอเหตุผลแก่ผู้
 เดียวหายไปแต่อย่างใด ประเภทใด มีจำนวนเท่าใด ออกประการหนึ่ง
 ทางราชการ ทหารได้ ประกาศทาง วิทยุกระจายเสียง ชลธรองให้ ทหารเรือ ถัด
 ทหารบก ถัด ทหารอากาศ ถัด จงรักษาดินยศจึงเคร่งครัดอย่ากระทำให้พ้อคำ
 ประชาชนได้รับความเสียหาย ทั้งนี้เป็นการล่อให้เห็นแล้วว่า สมรรถภาพ
 ของทหารไม่ได้รับความอบรมอะไรเลย มีฉะนั้นแต่รัฐบาลคงไม่ต้องประกาศ
 เพราะตามธรรมเนียมทหารต้องอยู่ในวินัยของผู้บังคับบัญชา การที่ประกาศ
 เช่นนั้นเพราะทหารไม่ได้รับการอบรมพอ เกรงจะไปฉกชิงชิงรางวัลพ้อคำ
 ประชาชน จึงได้ประกาศขอให้ทหาร ถัด ตำรวจ ถัด จงรักษาดินยศจึง
 เคร่งครัด ออกประการหนึ่ง รัฐบาลยังไม่ได้แถลงให้ประชาชนทราบว่า
 ทหาร ถัด ตำรวจ ใช้อำนาจโดยกฎอัยการศึกเข้าไปในร้านในบ้านของบุคคล
 แต่ขอทรัพย์สินของบุคคลเหล่านั้นมา รัฐบาลยังไม่ได้ประกาศว่า ได้คืนของ
 เหล่านั้นให้แก่ประชาชนไปแล้ว หรือได้จ่ายเงินให้แก่พ้อคำประชาชนเหล่านั้น
 แล้วหรือไม่ ขอรัฐบาลก็ยังไม่ได้ประกาศ แต่รัฐบาลอาจยินยอมไปให้แก่
 พวกรประชาชนในการเกิดเหตุการณ์คราวนั้นว่า ประชาชนได้สัมผัสด้วยหรือพวกร
 คอมมิวนิสต์ได้สัมผัสด้วย แต่ข้าพเจ้ายืนยันว่าประชาชนทุกคนจะเข้าไป
 ในเขตกระทำการของทหาร ถัด หรือของตำรวจที่เขาไปหาได้ไม่ เข้าไป
 ไม่ได้เลย ห้ามหมด เพราะฉะนั้นจะยินยอมไปให้แก่ราษฎรหรือพวกรคอม
 มิวนิสต์ ถัด ไม่เป็นความจริงแต่ประการใด และออกประการหนึ่งไม่น่า
 จะเป็นไปได้

อีกข้อหนึ่ง ปรากฏว่าราษฎรได้ถูกกระสุนปืน จะเป็นฝ่าย ทาง
 อากาศ ถัด หรือทางฝ่ายภาคพื้นดิน ถัด ได้บาดเจ็บ และได้มีผู้พามาโรง
 พยาบาล และผู้พามากอาจจะถูกทำร้ายหรือถูก กั้นไม่ให้เข้าโรงพยาบาลได้

LIRT

ขอนมผู้บาดเจ็บหลายคน รัฐบาลได้ช่วยเหลือผู้ที่ถูกกระสุนปืนเหล่านี้แล้ว
ประการใดบ้าง และให้เขารักษาตัวในโรงพยาบาลใด และให้ความ
อุปการะช่วยเหลือประการใด เพราะเขาไม่มีความผิดหรือความเสียหาย
อย่างใดเลย เขาพลอยถูกกระสุนปืน จะเป็นกระสุนทางอากาศหรือกระสุน
ทางภาคพื้นแผ่นดินก็ไม่ทราบ

อีกข้อหนึ่ง ขอนมเป็นข้อที่น่าสลดใจอย่างยิ่ง คือปรากฏว่าเมื่อวันที่
๒๘ มิถุนายน ซึ่งเป็นวันเกิดเหตุ เผอิญตรงกับวันจ่ายเงินเดือนของเจ้า
พนักงานทั้งปวงด้วย ปรากฏว่าเจ้าพนักงาน ทักษิณา และ ทำการอยู่ที่กอง
โทรศัพท์กลางวัดเดียม ได้รับเงินเดือนมานั้น ในระหว่างที่เกิดการต่อสู้
กัน ทหารเรือถอยออกไปแล้ว จะเป็นทหารบกหรือตำรวจข้าพเจ้าก็
ไม่ทราบเขาไปยึดกองโทรศัพท์กลางวัดเดียม ในทันทีนั้นเจ้าพนักงานต้อง
อยู่ประจำที่อยู่เพราะรักษาหน้าที่อยู่ ปรากฏว่าได้ใจเอาตั้งของของพนักงาน
หมด เงินเดือนที่ได้รับมากหมด นาฬิกาทั้งหมด ขอนมรัฐบาลได้ทราบ
หรือเปล่า และถ้าได้ทราบก็ดี หรือไม่ได้ทราบก็ดี ได้มีการไต่สวน
บ้างหรือเปล่า และถ้าหากว่าเป็นความจริงอย่างข้าพเจ้าว่าแล้ว ได้
ช่วยเหลือแก่เจ้าพนักงานเหล่านั้นประการใดบ้าง ทั้งหมด ๕ ขอนม ขอนมรัฐบาล
ได้ตอบให้ข้าพเจ้าทราบด้วย

๑๑.๕๖ น.

พลตรี บุญญิต เทพหัสดิน ณ อยุธยา รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย : ข้าพเจ้าขอเรียนตอบดังนี้ ตามที่ท่านบอก
ที่ข้าพเจ้าพูดไปถึงเรื่องว่า รัฐบาลไม่ทราบและถ้าทราบท่านนายกฯ ก็คง
ไม่ไป และคนอื่นก็คงไม่ไป และท่านบอกว่าเป็นความจริง เพราะว่า
อีกทางหนึ่งท่านบอกว่าจะทราบหรือทางรัฐบาลทราบ ข้าพเจ้าขอยืนยันว่า
ไม่ทราบ เพราะทราบแล้วก็คงไม่ไป ข้าพเจ้าเองก็ไม่ทราบ จึงไปติดอยู่
ด้วย และถ้าทราบก็คงจะต้องไม่ให้เกิดขึ้นด้วย

LIART

ในเรื่องโรงเรียนราชินี ตามที่ท่านกล่าวบอกว่า ที่ท่านนาย ก ได้
 กรอบบอกว่า ทหารเรือยิงมาจากในน้ำ ทหารเรือในโรงเรียนใหม่ เรื่องนี้
 เป็นข้อเท็จจริง ข้าพเจ้าเองก็ได้เข้าไปสอบต่อนายกตั้งแต่วันที่ ๓๐
 ของบ่ายไม่ใช่วันที่ ๒๘ ทนข้าพเจ้าพูดนั้นวันที่ ๒๘ แล้ว ข้อเท็จจริงนี้
 ข้าพเจ้าอย่าจะเรียนว่าเป็นที่น่าเสียใจ ที่เจ้าพนักงานผู้ปราบปรามไม่ได้
 ท้าการอย่างรุนแรง ถ้าหากว่าทำอย่างรุนแรงแล้วท่านจะเห็นว่ามีศพของ
 ฝ่ายกบฏอยู่ในโรงเรียนราชินีมากมาย แต่นั่นเราต้องปล่อยให้เขาไป เพราะ
 ของการรักษาวินัยเด็ก ๆ ใจ แม้กระนั้นก็ตามที่หิวมันร้อนกำแพง ทหาร
 เรือบางคนหนีไม่ทัน ที่เป็นศพ ๒-๓ คนก็ยังมึ แต่ท่านจะบอกได้ว่าไม่มี
 อย่างไม่ได้

ตามเรื่องที่ท่านได้กล่าวไว้ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๓ ลงวันที่ ๓๐
 มิถุนายน ในเรื่องเกี่ยวกับการขอร้องให้ทหารรักษาวินัยโดยเคร่งครัด และ
 ท่านกล่าวว่าเป็นการแสดงว่าทหารไม่มีวินัยเลย อันนี้เห็นว่าท่านจะเข้าใจ
 ผิดแน่ เพราะว่าทหารที่ประกาศนั้น ก็เพราะเหตุว่ามีอะไรที่จะเกิดข้อ
 เสียหายขึ้นแก่ทางราชการแล้ว จะเป็นทหารบกทหารเรือก็ตาม ถ้าจะ
 เกิดการเสียหายก็ป้องกันเสียก่อน เป็นการเตือนกัน มีฉะนั้นแล้วใคร ๆ อาจ
 ทำอะไรเข้าแล้วก็เอะอะบอกว่าทหาร เห็นว่าทหารเวรตานั้นถ้ายังมีอำนาจก็
 เคยบอกว่าการทหารทงหน นกบของกันไว้เสียก่อนเป็นการเตือนกันไว้

แล้วท่านทวงถามถึงว่าทหารหรือตำรวจเข้าไปเอาของของเข ใน
 เรื่องนี้ได้จัดการตั้งให้คนของและได้จ่ายเงินทองให้ หรือที่ท่านว่าเป็นทาง
 ให้ฝ่ายกบฏเป็นผู้เอาไป หรือคนอื่นเอาไปนั้นเป็นไปไม่ได้ เพราะว่ารักษากัน
 อย่างกวดขันแข็งแรง เข้าไปก็อาจจะมือนคราย ขอเรียนว่าคนเราถ้ายัง
 อยากได้อะไรแล้วก็เข้าไปคนได้ อย่างคนที่ปล้นเขาต้องการเงิน วิชา
 เจ้าของเขาไม่ยอมให้เอาไป เพราะต้องการอยากจะได้ทรัพย์สิน

เงินทอง พวกกบฏก็เหมือนกันก็เพราะต้องการมีความอยากได้จึงได้ก่อกบฏ
รู้ว่าถ้าก่อกบฏไม่ได้ไม่สำเร็จจะต้องถูกตีตักหรือถูกจับเข้าคุก ไม่ใช่ไม่รู้เมื่อไร
แต่เมื่อมีการต่อสู้ก็จะต้องเจ็บจะต้องตาย เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้เป็นเรื่องข้อ
เท็จจริง ท่านจะบอกว่าจะอะไรท่าน จะขัดเขาที่ทหาร เห็นว่าท่าน มีความ
ต่ำต้อยมากเกินไป ข้าพเจ้าเห็นว่าชีวิตของอะไรที่หายต่าง ๆ นั้น ตามที่
ได้มีการสอบสวนนั้น ก็ได้ปรากฏว่าเป็นของทางพวกฝ่ายกบฏที่ท่านได้
โต้เถียงอยู่นั้นแหละ

อีกข้อหนึ่ง ท่านบอกว่าเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ซึ่งเป็นวันตรงกับวัน
จ่ายเงินเดือน ก็ได้มีทหารเข้าไปยึดสถานีโทรศัพท์ และได้ปรากฏว่ายึดเอา
ข้าวของมีเงินทอง นาฬิกา และอะไรต่าง ๆ ของเรือนให้ทราบว่ามี เมื่อเกิดกบฏ
ขึ้น ทหารเรือก็ได้เข้ายึดสถานีโทรศัพท์และโรงไฟฟ้า และในข้อนี้ขอให้ท่าน
โปรดพิจารณาว่าใครเป็นผู้กระทำเช่นนั้น และนอกจากนั้นก่อนที่จะถอยออก
ไปยังได้ทำลายทรัพย์สินอะไรต่าง ๆ เท่าที่ข้าพเจ้าได้รับรายงานจากผู้ทำหน้าที่
ทางโรงไฟฟ้าตามหน้าที่ ได้บอกว่าการจะให้เขาทำไฟดับ และยังบอกว่า
“ถ้าไม่เห็นว่าเป็นคนไทยด้วยกันจะยิงทิ้งเสีย” เช่นนี้ พูดอย่างนี้หมายความว่า
ว่าอย่างไร เพราะฉะนั้นขอท่านได้โปรดพิจารณาด้วยความเป็นธรรม

ประธานวุฒิสภา : ทอดเวลาประชุมตอนเช้าแล้ว ข้าพเจ้าขอ
หยุดพัก ประชุมต่อไปเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา พักรับประชุม

พักรับประชุมเวลา ๑๒.๐๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๔.๐๕ นาฬิกา

ประธานวุฒิสภา : ครบองค์ประชุมแล้วพิจารณาในข้อที่ ๕ ที่ต่าง
มาเมื่อเช้าต่อไป

หม่อมเจ้าชัชวลิต เกษมสันต์ : กระผมได้ฟังคำแถลงเมื่อเช้านี้

LIRT

ก็เกิดความสงสัยอยู่บางประการ แต่ข้อซักถามต่อรัฐบาลนั้นก็จะต้องอยู่ เฉพาะเรื่องการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย เสียหายอาจแยกออกได้เป็น ๒ ประเภท ประเภท ๑ คือเสียหายในการต่อสู้ระหว่างฝ่ายปราบปรามกับ ฝ่ายกบฏ เสียหายประเภทที่ ๒ นั้น เนื่องจากการกบฏ กล่าวคือทรัพย์สิน สูญหายไป ข้อเสียประการที่หนึ่งรัฐบาลได้แถลงตอบเราแล้วว่าได้ช่วย ไปมากอยู่แต่ที่ยังไม่เสร็จ ก็เพราะยังต้องสอบสวนอยู่ ก็ควร จะหยุดได้ใน เพียงแค่นั้น ส่วนเสียหายในประการที่สอง คือทรัพย์สินสูญหายไป กระผมไม่แน่ใจ ว่ารัฐบาลจะช่วยหรือไม่ เพราะยังไม่ได้ฟังแถลงเลย มีผู้ชักชวนไปว่าผู้ไป ขอร้องกรมการอำเภอ กรมการอำเภอไม่ยอมรับแจ้งความนั้นเกี่ยวกับการ ประกาศค่าเสียหาย แต่กระผมมาทราบภายหลังว่ารัฐบาลได้ช่วยเหลือชาว ต่างต่างไปหลายราย เป็นเงินนับแสน ข้อนี้เป็นความจริงหรือไม่ ถ้าเป็น ความจริงรัฐบาลได้ช่วยเหลือชาวต่างต่างแล้ว เหตุใดไม่ช่วยคนไทยบ้าง เมื่อ เข้ารัฐมนตรื ท่านหนึ่งได้ แถลงว่าได้ สอบสวนไม่ได้ ความจริง จึงไม่ได้ ช่วย แต่สมมติว่าสอบสวนได้ความจริงท่านจะช่วยหรือไม่ เมื่อเข้าทำรัฐมนตรื ได้ตอบสมาชิกผู้มั่งคั่งผู้หนึ่งก็ไม่ได้บอก ไม่ได้ตอบ ตอบเรื่องทหารหรือ ผู้แต่งก่อเบบทหาร จะเป็นบกหรือเรือไม่ยืนยัน ได้เข้าไปที่กรมไปรษณีย์ ขอพักโทรศัพท์ในวันนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งรับเงินเดือนมาใหม่ๆผู้แต่ง ก่อเบบทหารก็เอาเงินเขาไปจนถึงพวกพ้องที่ทำงานร่วมกัน สงสารว่าลูกเมีย จะ อดตาย เขาก็รวมเงินกันให้ไป รัฐบาลไม่ได้ช่วยเหลือ แต่เขาช่วยกันเอง ข้าพเจ้าสงสัยนัก ว่า เพราะเหตุใดรัฐบาลจึงไม่สอบสวนหาความจริงในเรื่องนี้ เพราะว่าเจ้าทุกข์ก็เป็นข้าราชการในความปกครองของรัฐบาลเอง ซึ่งมีอำนาจ จะเรียกสอบสวนได้ สอบจากอธิบดีตั้งไปให้เขาสอบสวนต่อก็ได้ หรือว่า สอบเองก็ได้ จริงหรือไม่จริง ถ้าไม่จริงก็ควรจะได้แถลงเสีย ปล่อยให้ชาว มุ่งเกิดขึ้นมา ถึงกับเขาเอาอธิปราชายในสภา กระผมเห็นว่าน่าจะเสียหายแก่

รัฐบาลจึงควรหยิบยกเรื่องขึ้นพิจารณา เรียกว่ามาสอบสดมภ์ นั้นจึงจะ
เรียกว่าทำหน้าที่ถูกต้อง

ทนายผู้เสียหายกระผมก็อยากจะแยกเป็น ๓ ประเภท ประเภทหนึ่ง
คือฝ่ายปราบปราม ประเภทที่ ๒ คือราชฎี ประเภทที่ ๓ คือทหารเรือ
ทหารเรือมี ๒ ประเภท แยกเป็น ๒ ชั้น ประเด็นกระผมได้กราบเรียน
ท่านประธานที่ห้อง

เริ่มตนด้วยทหารบกหรือฝ่ายปราบปรามก่อน ฝ่ายปราบปรามนั้น
กรมเดียวเหมือนกัน ถึงชวตกรม บาทเจ้าถึงทพตภาพกคงม พดก
เหล่านี้รัฐบาลได้มีบาเห็นจรวงวดหรือชดเชยค่าเสียหายแก่พดกเหล่านี้อย่างไร
บ้าง ขอประทานทราบ

พดกที่ ๒ คือพดกพดเรือนน ท่านได้กล่าวแล้ว บางทีก็ให้เงิน ๓๒๐๐
แล้วทพยส่งมกยงต่อมถ้อย เพราะฉะนั้นกระผมก็จะข้ามไป

มาถึงประเภทที่ ๓ คือทหารเรือ ทหารเรือก็มี จะแบ่งได้เป็น ๒ พดก
ออกนั้นแหละ พดกหนึ่งเป็นกบฏแท้ๆ พดกนรัฐบาลจะให้หรือไม่ พดกที่สอง
คือพดกที่เป็นทหารเรือจริงแต่ไม่ได้กบฏ

ท่านนายกรัฐมนตรีได้เคยให้เราฟังว่าทหารเรือในเรือคืออยู่ยากนัก
เขงกมมากอยู่ที่เขาไม่ได้เป็นกบฏ ไม่ได้เกยของ คนเหล่านี้เสียหายบาด
เจ็บ เสียชีวิตบ้างหรือเปล่า ถ้าบาดเจ็บ เสียชีวิต รัฐบาลจะช่วยเหลือ
อย่างไร รัฐบาลทราบไหมว่าพดกที่ไม่เป็นกบฏนั้นได้รับเคราะห์ร้ายไปด้วย
ถ้าไม่ได้ทราบเพราะเหตุใดท่านจึงไม่ได้ทำหน้าที่ที่จะสอบสวน ไม่ใช่ทหารเรือ
ทุกคนเป็นกบฏท่านกรูอยู่ ท่านควรจะทำหน้าที่ให้ดี เพราะฉะนั้นขอได้
โปรดให้คำอธิบายด้วย

๑๔.๑๑ H.

พระมณเฑาะว์วิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
 รัฐบาลขอเรียนขงแจ้งว่าในการพิจารณาค่าเสียหายและชดเชยค่าเสียหายต่างๆ
 รัฐบาลได้ ตั้งกรรมการพิจารณา ตั้งที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
 ประกาศรายนามแล้วมปิดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน คณะกรรมการ
 ได้วางหลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือไว้แล้ว การปฏิบัติตามหน้าที่นั้นได้
 อาศัยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์โดยเฉียบขาด ไม่ได้เคยคำนึงถึงว่าผู้มาขอ
 รับค่าเสียหายจะเป็นชาวต่างประเทศหรือ คนไทยคือได้อาศัยหลักเกณฑ์อย่าง
 เดียวกัน แต่ก็ไม่เคยมีที่ใดจ่ายค่าเสียหายให้แก่ชาวต่างประเทศ ๒-๓ แห่ง
 โดยผิดหลักเกณฑ์ตั้งที่งานนั้นเลย แต่เราได้ทำงานเกี่ยวแก่ชาวต่างประเทศ
 เป็นพิเศษขบขชเคยวแทนนคอสถานททางสถานทตต่าง ๆ เกี่ยวกัเป็น
 ทวอสถานทตเองกคหรือเป็นบ้านชองของเจาหนาททางทตกค เราได้ช่วย
 ช่อมแซมให้เขา แต่ว่าโดยมากเขาเสียหายมากกว่าที่เราไปทำให้ เขาก็
 พอใจ บางแห่งเช่นอเมริกาเขาบอกว่าไม่เสียหายเลยท่ง ๆ ที่เขาคงจะเสีย
 หายบ้าง แต่อย่างอังกฤษเขาก็พอใจ แต่ที่เราทำเช่นช่วยช่อมแซมให้เขา
 ก็ไม่เท่ากับเขาเสียหายจริง ๆ แต่เขาก็พอใจแล้ว ส่วนการพิจารณา
 ชดใช้ค่าเสียหายนั้นเหมือนกัน ทงคนไทย และคนต่างชาติกพิจารณาให้เป็น
 ไปตามหลักเกณฑ์ทงน คออย่างทขาพเจาโตเรยนแดงเมอเชานวาเรองใจ
 กรรรม เทาทจ่ายเงินไปแล้วไม่มีเจาหนาทฝ่ายรัฐบาลได้เขาไปทำการโจรกรรม
 เขาทรัพย์สินของเขาไปซึ่งไม่ปรากฏขอเท็จจริงหลักฐานพอที่จะจ่ายเงิน เรา
 ไม่ได้จ่ายให้กับใครเลย ซึ่งถ้าหากว่าเขาหลักฐานแล้ว ก็ต้องจ่ายให้เขา
 น้อยในหลักเกณฑ์ที่จะรับพิจารณา ในเรื่องรัฐบาลได้ประกาศทางกิตยถึง
 ในเรื่องที่เราได้ตั้งกรรมการขึ้น เราได้รับพิจารณา เพราะฉะนั้นใครมีเรื่อง
 ราวที่จะขอค่าชดเชยแล้วกไปยื่นขอได้เราก็จะพิจารณาให้ตามหลักเกณฑ์นั้น.

LIART

ทำการปราบปรามกบฏเหมือนกัน แต่ว่าในเวลานั้นเท่าที่ปรากฏคือผู้ตกตายและบาดเจ็บเหล่านั้น ปรากฏว่าได้รับมรดกอยู่ในฐานะ ช่วย เหตุผลพวกทหารเรือตกบฏ แต่ว่าแต่ละคนจะมีความคิดแค่ไหนขึ้นอยู่กับในการพิจารณาพิพากษาของศาล

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีผู้ใดอภิปรายต่อไป...

๑๔.๑๗ น.

คุณหญิงเลขา อภัยวงศ์ : ข้อนี้ขอเรียนดังนี้ คือทบทวนว่าไม่มีเจ้าหน้าที่ ทางฝ่ายรัฐบาลได้ทำการ เอาทรัพย์สิน หรือสิ่งของ ของราษฎรไปนั้น ขอเรียนว่า ตามที่ได้ทราบกันแล้วว่าโรงเรียนราชินีได้รับความเสียหาย นักเป็นขอเท็จจริงอันหนึ่ง ในขณะที่ทหารได้เข้าไปในโรงเรียนราชินี เวลานั้นไม่มีทหารเรืออยู่และวันที่เกิดเหตุก็ไม่มีทหารเรือในโรงเรียนราชินี และเมื่อทหารได้เข้าไป อยู่ในโรงเรียน ราชินีแล้ว ก็บันทึก ทราบกันว่า ชาวของก็ได้รับความเสียหายในอันนั้นมาก เพราะว่าชาวของของเด็กหรือเครื่องใช้เช่นขันเงินอะไรต่าง ๆ ของพวกเด็กพวกครูอาจารย์ก็หายไปด้วย เป็นความจริง และการขัดขืนของท่านรัฐมนตรี เมื่อเขานับบอกว่า ไม่ได้ทราบว่า จะมีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้น แต่ข้อนี้ขอเรียนว่าท่านนายก ฯ ได้ตอบสมาชิกวุฒิสภาในอันหนึ่งว่า ได้ทราบเหมือนกันว่า จะมีเหตุการณ์เช่นนั้น ฉะนั้น จึงมีท่านผู้ใหญ่ที่ไม่ได้ไปร่วมในงานมอบเรือแมนฮัตตัน ฉะนั้นข้อนี้จึงขอเรียนดังนี้ ในการทอณณถามว่าเมื่อทราบแล้วเหตุใดจึงไม่ส่งแจ้งแก่ราษฎรที่จะได้รับความเดือดร้อนบ้าง ข้อนี้จึงขอเรียนว่าท่านนายก ฯ ได้ตอบไว้ดังนี้

๑๔.๑๘ น.

พระมณูภาณวุฒิสภาสตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง : เรื่องการถูกโจรกรรม รัฐบาลก็ได้ชี้แจงหลายหนแล้วว่าไม่มีหลักฐานอย่างที่ว่า จึงจ่ายเงินให้ไม่ได้โดยเอง แต่ว่าอย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ได้มีกรมการขึ้นรับพิจารณาในเรื่องเหล่านี้ ตามที่ได้ชี้แจง ส่วนเรื่องทอณณถาม

LIART

หรืออะไรต่าง ๆ แล้วไม่จัดการปรามปราม คือเรามีสายลับต่าง ๆ กัน บาง
 แห่งหน่วยของรัฐบาลซึ่งรับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน
 มารายงานว่าจะมีการกบฏอะไรกันอย่างไร แต่ว่ารายละเอียดที่ว่าใครจะ
 เป็นคนทำและจะทำโดยวิธีใดและจะเริ่มอย่างไรอะไรเหล่านี้ มันไม่ปรากฏ
 แจ่มชัด แต่อีกอย่างหนึ่งสายลับเหล่านี้มันหลายสายด้วยกัน บางสายไม่
 แน่นอน อีกสายหนึ่งมารายงาน อีกสายหนึ่งอาจว่าไม่จริง อะไรเหล่านี้
 แต่ทางนายกรัฐมนตรี และรัฐบาลนั้นเราจะต้องทำหน้าที่คอยกำกับ ก็จำเป็นจะ
 ต้องไปในงานที่รับเรื่องแมนฮัตตัน และโดยที่ท่านเองกับผู้บัญชาการทหาร
 เรือในส่วนตอฉนั้นก็ดูสนิทสนมไม่มีความระแวงอะไร ท่านก็คงจะเชื่อว่าคงไม่มี
 ใครทำอะไรรุนแรง ด้วยเหตุนี้จึงไป ไม่ได้หมายความว่ารัฐบาลรู้แต่
 เราจะไม่บอกกัน อย่างที่ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยชี้แจง
 เมื่อเช้านี้ถูกต้อง ถ้าจริงว่าจะทำอะไรที่กระทบกันแต่ไม่มีปัญหาเลย ไม่
 ยากจะให้เกิดขึ้น เพราะต่อหน้าชาวต่างประเทศที่เขาให้ของราคาหลาย
 สิบล้าน ไม่มีใครหรอกที่จะปล่อยให้ทำอย่างนี้ ไม่มีความปลอดภัย
 แต่ว่าสัมพันธ์เองกันอย่างไร สายลับรายงานมาอย่างนั้นอย่างนั้น ปัญหา
 เหล่านี้ท่านนายกรัฐมนตรีเห็นว่า คงไม่มีเรื่องราวที่จะทำกันอย่างไร ท่าน
 จึงได้ไป

๑๔.๒๒ น.

พระนิติบัญญัติประธาน : กระผมจะขอพูดสั้น ๆ เรื่องโรงเรียนราชินี
 ดึกหน่อย คือว่าผมขอให้รัฐบาลสอบสวนให้แน่ชัดว่าที่นายทหารผู้ใหญ่คน
 หนึ่งไปจัดการเขานักเรียนราชินีออกเมื่อวันที่ ๓๐ หรือวันที่ ๒๘ กระผมได้ทราบ
 ข่าวว่าไปจัดการเขานักเรียนราชินีกับครูในนั้น ออกจากโรงเรียน ราชินีใน วันที่
 ๓๐ เวลาบ่าย ๒ โมงหรือ ๓ โมงเวลานั้น ซึ่งโรงเรียนราชินีได้ถูกยิงแล้ว ขอ
 ให้สืบสวนครุในนั้นดูว่า นอกจากทหารที่เขาไป ทำการพานักเรียนออก แล้วยึด

LIRT

ครองโรงเรียนมีผู้ใดบ้างใหม่ ที่เข้ามาในโรงเรียนราชินี ก่อนทหาร ฝ่ายรัฐบาล
เข้าไป ถ้าได้ความจริงอย่างที่เขากล่าวกันแล้ว ขอให้เด็ก สงสารเด็กๆ และครู
ที่อยู่ในนั้น เพราะของส่วนตัวหายไป แม้แต่คนหนึ่งไม่กร้อยบาท แต่พวก
นี้เป็นเด็กแต่ละเราจะหาซื้อเท็จจริงได้จ้ะ พวกนี้เห็นจะไม่เอาความเท็จมากถ้า
กล่าวปลาทกหน้าตัวโต รัฐบาลอาจหาเหตุผลได้ อย่างคนที่จะบอกว่าเป็น
เพชรหรือสร้อยเพชรเขื่อนนั้นจะเหลือเงินไปหน่อย เพียงเครื่องนุ่งห่มเครื่องใช้
เลี้ยงหายรัฐบาลก็ควรจะใช้ให้แก่ครูและนักเรียนราชินีที่เขาลำบากตัวได้จ้ะ เรา
ได้เสียไปในคราวนี้

๑๔.๒๔ น.

พลเรือตรี หลวงสุนาวินวิวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหม : กระผมขอเรียนตอบดังนี้ คือวันที่ ๒๘ เป็นวันเกิดเหตุเวลา
๑๕.๔๐ นาฬิกา แต่ถึงในเวลานี้ยังไม่ได้มีการรบกัน มีการรบกันในวันที่ ๓๐
ส่วนที่ท่านสมาชิกจะให้สอบถามแล้วก็ตามสมควรจะขอใช้ให้ขึ้น กระผมยินดีแจ้ง
แก่ทางกรรมการพิจารณาช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้รีบไปพิจารณา

ประธานวุฒิสภา : เรื่องนี้ขอให้ผ่านไปได้ เมื่อไม่มีใครจะพูด
อีกแต่ขอเป็นอันผ่านไม่พิจารณาในข้อ ๖ การป้องกันเหตุการณ์ ท่านเองเคยกัน
มิให้อุปคัชนอกในอนาคต

๑๕.๒๕ น.

หลวงประกอบนิติสาร : ประเด็นข้อนี้เป็นข้อสุดท้ายที่เราจะ
อภิปรายกันในญัตติเรื่องการกบฏจลาจลวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๘๔ ในความ
เห็นของข้าพเจ้าว่าหัวข้ออภิปรายข้อ ๖ นี้ เป็นจุดใหญ่ที่สุดในบรรดาจุดทั้ง
หลายที่เสนอมานี้ เพราะว่า เป็นเจตนาของผู้เสนอ ซึ่งในฐานะที่ข้าพเจ้าร่วม
เสนอ ข้าพเจ้ารับรองได้ว่าบรรดาหัวข้อต่างๆ ที่เราได้เสนอ และอภิปราย
กันมานี้เพื่อจะขอทราบข้อเท็จจริง ต่าง ๆ นานาๆ ที่ไม่แจ่มแจ้งให้มัน แจ่มแจ้ง

LIART

ซินฮ็อก เพื่อจะได้เป็นข้อสังวรณและเป็นบทเรียนที่เราควรศึกษาไว้หาทางป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ทำนองเดียวกันขึ้นอีกในอนาคต เราย่อมเป็นที่ทราบและเป็นที่ยอมรับว่าการกบฏจลาจล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคราวที่ล่วงมาแล้วก็ก่อความเสียหายทั้งในด้านชีวิตร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนกำลังของชาติ เป็นการทำให้ แฉกแฉกสามัคคีระหว่าง คนไทยด้วยกัน เพราะเมื่อมีเหตุการณ์กระทบกระเทือนเช่นเช่นนี้แล้ว ย่อมเป็นธรรมดาเหตุถึงกันที่บุคคลบางคน ที่ไม่รู้จักให้ อกยจะคิด ก่อกรรมก่อเวรของดัง ของผลาญกันต่อไป ซึ่งถ้าเมื่อมีความคิดดังกล่าววนฝังอยู่ในใจของผู้ใด และเขานั้นไม่นึกถึงพุทธภาษิตว่า เราย่อมไม่ระวังภัยด้วยเวรแล้ว ก็นำจิตก่เหตุถึงกันว่า เรื่องราวทั้งหลายจะไม่ยุติลงเท่าเพียงที่อุปตฺชนแล้ว ด้วยความหองโยอย่างนั้นแหละ บรรดาสมาชิกวุฒิสภาได้ร่วมชื้อกันเสนอบัญญัติ จึงได้บรรจุหัวข้ออันดับที่ ๖ คือการป้องกันเหตุการณ์ ทำนองเดียวกันมิให้ อกยขึ้น เข้ามา เป็นหัวข้ออภิปราย ความจริงพวกเรา ๒๖ คน ไม่ได้เคยคาดคิด ไม่ได้เคยตั้งใจว่า เราจะมาตั้งหน้าอมรมรัฐบาลหรือมาตั้งต่อรัฐบาลให้มีปัญหาอย่างไร เพื่อมิให้เกิดเหตุการณ์ทำนองเดียวกันขึ้นอีกในอนาคต แต่เราคิดว่าในฐานะที่เราทำงานติดต่อกับรัฐบาล ก็ประสานงานกัน เรามีความคิดเห็นอะไร เราก็เสนอให้รัฐบาลทราบ เพราะว่าในฐานะที่ถูกต้องควร เราก็ควรจะต้องกับรัฐบาลในสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์นี้ หากเป็นการบังคับว่าเราจะต้องไปตามบ้านรัฐมนตรี หรือแม่แต่บ้านท่านนายกรัฐมนตรี เพื่อไปขอรับรองให้ท่านทำอย่างนั้นอย่างนี้ เพราะว่าช่องโหว่ขาดก็ไม่อำนวย ท่านไม่มีเวลาพอจะมาคลุกคลีกับเรา แม้แต่ที่สโมสรหรือที่อื่นเพราะราชการงานเมืองท่านมาก ก็เป็นหนทางเดียวที่เราจะได้แสดงความคิดเห็นของเราว่าทำอย่างไรบ้านเมืองเราจึงจะรอดพ้นจากเหตุการณ์อันน่ารังเกียจดังที่แล้ว ๆ มา มีคำกล่าวอ้างมาชิกวุฒิสภาท่านเข้ามาทางสภาวุฒิสภา อย่างปาฏิหาริย์ หรือโดยรัฐประหาร

นี้ไม่ใช่ตัดพ่อตัดแม่ แต่เรื่องนั้นคนอื่นเขาพูดมาแล้ว จะขอทำความเข้าใจ
 กันเสียว่า มีสมาชิกวุฒิสภามากหลายที่เคียดแค้นไม่เห็นแก่ประเทศชาติแล้ว
 ไม่มาทนนั่ง ไม่มาเสียเวลาในตนเอง เราคัดคนเราประจักษ์ว่าไฟเกิดไหม้บ้าน
 พังเสียหาย เราเหมือนช่างก่อสร้าง เราเข้ามาช่วยกันก่อสร้าง ช่วยกันแนะ
 นำ ช่วยกันตีเพื่อก่อ ตั้งนทานจะเข้าใจว่าเราบัญญัติบทกัศัตถ์ใหญ่ได้ก่าตั้ง
 รัฐประหารฉบับนี้ให้เข้ามานั่งกินเงินเดือนกันในทนนสบายๆ ก็เป็นการผิดไป
 เพราะ การก่ด่าเช่นนี้ เท่ากับก่ด่าว่า บรรดาช่างรับเหมา ทั้งหลายยัดให้เจ้า
 ของเผ่าบ้าน ช่างก่อสร้างเหต่านไม่เคยรู้สึกถึงบุญคุณผู้เฒ่าบ้านเลย เราทำ
 หน้าทีของเราย่างสุจริต อย่างนาพักหน้าแรง เดียดระก่าตั้งใจ ทพยัสนมา
 ช่วยกันก่อสร้างบ้านเมือง นี้แหละเป็นหน้าใสใจจริงของวุฒิสภา ซึ่งข้าพเจ้า
 รับรองได้ว่าเป็นเอกฉันท์ ข้าพเจ้ามีความเสียใจเป็นอย่างตกลซึ่งการอภิปราย
 ได้มีผลกระทบกระเท่งกันบ้างในระหว่าง สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยาก จะ
 ก่ด่าไว้เป็นการพิณผ้อยหาตะเข็บ แต่ ข้าพเจ้าจำได้ว่า สมาชิกวุฒิสภา ผู้
 งมีไป เป็นคนแรกได้เคยก่ด่าไว้ว่า ไตยินมาว่า มีรัฐมนตรีบางท่าน
 รับการจะบาค่าวุฒิสภาในทนน ซึ่งข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าจะเป็นไปได้ แต่
 พังๆ ไปก็เหมือนจะเป็นได้ ทำไมเราทำงานกันมาหลายปีแล้ว ท่าน
 รัฐมนตรีบางท่านยังไม่เข้าใจสมาชิกวุฒิสภาพอหรือ เมื่อกีก่ด่าทำไมถึง
 ได้ อุ่นอวย ทยัดจน เบียดอภิปราย ทำไมไม่รอ ค่ำกราบบังคมทูลพระกรุณา
 ข้าพเจ้ารับรองได้ว่าไม่มีสมาชิกวุฒิสภาคนใดหรือราษฎรคนใดใน จำนวน ๑๘
 ล้าน ยกเว้นท่านรัฐมนตรี จะได้ต่องรู้ว่า รัฐบาตนั้นมีเจตนาจะทำรายงาน
 ตงเขยัดเรื่องขสนทูลเกล้าฯ ถวาย ถ้าหากทราบบอย่างนั้นบางทีเราอาจรอ
 แต่เวลานี้แหละเราย่อม ทราบบันว่า ถ้ามีรายงาน กราบ บังคม ทูลเช่นนั้น
 รายงานนั้นก็เป็นรายงานของรัฐบาลซึ่งปราศจากผู้ชกถาม สภานิติบัญญัติ
 เราเรียกว่าป่าเตยมนต์ แปลว่าพูดกัน การชกถามก็เป็นเรื่องพูดแต่เรา

ดำเนินการตามศัพท์ของปาเตียเมณฑนเอง ท่านว่าพวกนี้ ๆ ประเดียดก็
เกิดกบฏอีก เพราะความแค้นชนหรือกรายอมมีแค้นชนหรือชนกราย
ท่านดื่มไปว่าแค้นชนนั้นเกิดจากเรา ร้แค้นชนเกิดจากท่านของท่าน เพราะ
ท่านไม่ฟังคำอภิปรายของวุฒิสภาด้วยดี ด้วยเห็นใจเรา เห็นใจประชาชน
แล้วไม่ควรมีแค้นชน ไม่ควรมีปฏิกริยา หัวใจจริงของสมาชิกวุฒิสภา
ส่วนมากรับรองได้ว่า พวกเราไม่มีประจบ ไม่มีสอพลอ เราเห็นอะไรเราว่า
อย่างนั้น เราจะว่าหัวเก่า ๆ หัวแก่ ๆ โบราณทั้งนั้น ไม่รู้หลบเป็นมือรู้หัก
เป็นหาง แต่ข้าพเจ้ายังเชื่อเหลือเกินว่า การว่าอะไรตรงไปตรงมา เป็น
ของดี ข้าพเจ้านึกถึงเรื่องในพงศาวดารจีนในครั้งโบราณว่า ขุนนางตงฉิน
ชอบทักท้วงพระเจ้าแผ่นดิน ถ้าพระเจ้าแผ่นดินไม่ฟัง เขาก็เอาหัวชน
ถึงโตหินหัวแตกตายเลย เคียงฉินในสมัยนั้นเราอยู่ในระบอบ ประชาธิปไตย
ไม่ใช่เรื่องที่เราจะไปร้องต่อพระมหากษัตริย์ เพราะอำนาจบริหารและกิจการ
รับผิดชอบอยู่แก่รัฐบาล เราจึงชอบที่จะทักท้วงแนะนำรัฐบาล มีทุก
มีอันอะไรเราต้องกับรัฐบาล เราไม่เอาหัวเราชนถึงโตหินให้หัวมันแตก
ตาย แต่เรารู้ว่าตลอดเวลานี้มีสิ่งโต อยู่รอบข้าง สิ่งโตเป็น ๆ ไม่ใช่
สิ่งโตหิน แต่เราก็จะฟังสิ่งโตเหล่านั้น เพื่อให้รัฐบาลได้รับทราบ
แนวความคิดของเรา ก่อนที่จะกล่าวถึงการป้องกันนั้น เราก็จำเป็นต้อง
ศึกษาและกล่าวถึงเด็กเด็กลittle ว่าผลร้าย ของการกบฏและจลาจลนั้น ใน
ทางบ้านร่างกายทรัพย์สินไม่เป็นของสำคัญเท่าไร ที่ตายก็ตายไปคนอยู่ก็
อยู่ไป แต่สำหรับในค่านจิตใจของผู้ที่ถูก เป็นของที่กระทบกระเทือน
เหลือเกิน ถ้าเราศึกษาประวัติคำสดรทวงโลกกรอมทั้งเมืองไทยเรา จะเห็น
ได้ว่าการกบฏและจลาจล และการปฏิวัติอำนาจในการปกครองเช่นนี้ อาจ
จะเกิดมาจากโดยการที่สำคัญผิด หรือไม่เป็นการสำคัญผิดก็ตาม ก็ย่อมจะ

อย่างนี้ ว่าทอปปาเซียนเป็นคณาธิปไตยอย่างมหาศาล เราได้วิจารณ์
 เป็นประเทศๆ ไปว่าอย่างนั้นเป็นคณาธิปไตย นี่แหละ เราจะต้อง กอบกู้
 ประเทศของเราให้พ้นจากคำฉ้อเป็นเสี้ยนหนาม แต่ที่ว่า ถ้าเราไม่จัดการ
 แก้ไขปล่อยให้คนโง่ซอซ้าง คนซอซ้างว่า ฉนั้นแหละคือผู้ปกครอง
 ประเทศอันแท้จริงหาใช้รัฐบาลไม่เช่นนี้แล้ว ก็ล้มต้อยคำของเขาแล้ว เรา
 จะขายหน้าทั้งประเทศ ข้าพเจ้าไม่อยาก จะเหยียบย่ำ เขาคำบอก ที่ประนาม
 ประเทศชาติที่รักของเราจนมากเท่า แต่ที่ว่าเรื่องนั้นรู้กันทั่วโลกแล้ว ก็
 จำเป็นต้องกล่าวให้เราตั้งวงได้ ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องการกบฏจลาจล
 ทัมนเกิด ไม่จำเป็นต้องเกิดในขณะที่บ้านเมืองถึง ศึกจะ อันเหตุดุเดือด
 อย่างที่ดั่งนั้นหรอก โบราณท่านว่าน้ำผึ้งหยดเดียวก็ก่อให้เกิดจลาจลได้
 ดั่งนิทานสัทธาภิศกที่เขาเคยอ้างกันมา เพราะฉนั้นหากจะมีน้ำผึ้งหยดเดียว
 อยู่ที่ใดแม้แค่หยดเดียว แต่ความจริงมันหลายหยด ก็ขอได้โปรดเขาน้ำ
 ผึ้งเหล่านั้นให้หมดไปเสีย อย่าให้แมลงวันมาค่อม แล้วจึงจกมา
 กินแมลงวัน แมลงวันจึงจก อะไรเหล่านั้น ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเราจะรู้
 ถึงรายละเอียดแห่งเหตุที่มาแห่งกบฏจลาจล ก็เป็นต่างที่ต่างกันความคิดความ
 เห็นกันอีก ข้าพเจ้าจะขอรวบรวมจดลงในหัตถ์ใหญ่ว่า การบ่อนักการ
 กบฏจลาจลในกาดต่อไปภายหน้านั้น อยู่ที่การปฏิบัติตาม ระบอบประชา
 ธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามรัฐธรรมนูญโดยเคร่งครัดของทุกฝ่าย ไม่
 เฉพาะแต่รัฐบาล หมายความว่าตั้งแต่รัฐบาลลงมา รัฐสภาคือสมาชิกรัฐ
 สภา ประชาชนพลเมืองทุกคน ถ้ารู้จักว่าประชาธิปไตยคืออะไร
 ควรรู้กันที่ไหน คือในรัฐสภา มีอะไรมาติดกับรัฐบาลในนี้ ราษฎรมี
 หน้าที่เลือกผู้แทนเข้ามาติดกับรัฐบาลในนี้ ไม่ชอบรัฐบาลมาเปลี่ยนรัฐบาล
 หนี อย่าไปเปลี่ยนกันที่เรือแมนฮัตตัน ความทราบซึ่งของราษฎรนั้นจะ
 เกิดขึ้นได้ต่อเมื่อเรามีสวอย่างที่ดี ไม่ใช่อยู่ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ไม่ใช่

อยู่ที่ทฤษฎีโฆษณาให้ราษฎรปฏิบัติตามโดยมี คำว่า ไม่มีการ กระทำเป็น
 ตัวอย่าง เพราะเป็นทศรบกกันอยู่แต่คำว่า สุภาษิตมีว่า “การกระทำนั้น
 ย่อมมีเสียงดังกว่าถ้อยคำ” ข้อนี้หนึ่งการ กระทำคือ อย่างให้เห็นให้คน
 เขาอย่าจึงจะทราบซึ่ง ถ้าสมมติว่าครูคนหนึ่งเป็นคนขีเมว นอกเวลาสอน
 พดตกยื่นเข้าเมาตามตลาค แต่เวลาเข้าห้องเรียนก็สอนนักเรียนอย่างกิน
 เหล้าเมมีนผิดศีล มันผิดอย่างไรก็ไม่บอก อย่างนี้ย่อมเห็นชัดว่ามีไม่
 เป็นผล ผลที่กระทำคืออย่างให้เห็น ตัวอย่างนี้ให้เห็นทั้งผลดีของ
 การปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย และผลร้ายของการไม่ปฏิบัติตาม
 ถ้าจะกล่าวกันไม่ว่าการไม่ปฏิบัติตามที่มีอยู่แต่อยู่ในตอนหลัง ทั้งในทุกๆด้าน
 ทุกๆฝ่าย มีอะไรบ้างแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าพูดจนยืนรุ่งรูงนี้ยังไม่หมด
 เพราะฉะนั้นขอไว้ใน หลัทธิใหญ่เท่านั้น เท่านั้น ในประการต่อไปข้าพเจ้าขอ
 อธิบายว่า ท่านคงจะไม่ปฏิเสธว่าไม่จริง ข้าพเจ้าจึงขอขอให้รัฐบาล
 ปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งได้แถลงไว้ต่อสภาโดยครบถ้วนบริบูรณ์ หรือ
 สิ่งใดที่ปฏิบัติไม่ครบถ้วนก็ขอให้พยายาม อย่างสุดฝีมือ ของท่าน ถ้าจะไม่
 ปฏิบัติก็เป็นการเปล่าประโยชน์ อะไรที่ทำได้แล้ว ก็จะมาบอกกับสภา
 บอกว่า “โง่ ที่เป็นอย่างนี้ดีกว่าที่อื่น” โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าครองชีพ
 ซึ่งเป็นจุดบ่งของราษฎร ท่านตอบว่าค่าครองชีพเมืองไทยต่ำกว่าต่างประเทศ
 เป็นไหนๆ ข้าพเจ้าไม่อยากจะฟันฝอยหาตะเข็บ แต่ข้าพเจ้าอยากจะ
 ให้เห็นว่ารัฐบาลนี้ เมื่อเข้ามาได้สัญญากับเราว่าจะลดค่าครองชีพ รัฐบาล
 ไม่ได้สัญญากับเราว่า จะทำให้ค่าครองชีพเมืองไทยต่ำกว่าต่างประเทศ
 ถ้าแม้ว่าท่านแถลงนโยบายว่า จะทำให้ค่าครองชีพเมืองไทยต่ำกว่าต่าง
 ประเทศ โขยถ้าเช่นนั้นท่านปฏิบัติตามนโยบายร้อยเปอร์เซ็นต์ข้าพเจ้าไม่ถ้อย
 แต่ว่าท่านสัญญาว่าท่านจะลด แต่เดี๋ยวนี้ท่านไม่ลดกลับเพิ่มเช่นนี้ข้าพเจ้า
 จึงว่า ถึงอะไรที่ปฏิบัติไม่ได้เพราะมีเหตุสุดวิสัยนอกเหนืออำนาจ ที่จริง

ข้าพเจ้าก็เห็นใจรัฐบาลเหมือนกันว่ามีนายก การบริหารงานทั้งประเทศ ย่อมมีบกพร่อง แต่สิ่งไหนที่เป็นอย่างนั้นกับบอกเรา มา แล้วที่พูดกันในเรื่อง ประชาชน ๆ เข้าใจเขาบอกว่า “ข้อรัฐบาลต้นทวนพูดความจริง” แต่ว่าเราถามว่าไปไหนมาสามวาสองศอก ราษฎรเขา ฟังแล้วเขา ก็คิด อย่างไร รู้กัน อยู่เองข้าพเจ้าไม่ต้งบอก

ประการที่สาม เรื่องทหารซึ่งควรเป็นทหารของชาติ โดยนัยแห่งรัฐธรรมนูญและตามแบบประเพณีที่คดงหลายราทรามอยู่ดีว่าประวัติการณ์กับอยู่ในเมืองไทยนี้ทั้งสำเร็จหรือไม่สำเร็จทุกคราวใช้กำลังทหาร ข้าพเจ้าจึงขอวิงวอนว่าขอให้อบรมทหารตั้งแต่ผู้น้อยที่สุดถึงผู้ใหญ่ที่สุดให้สำนึกให้สังวรณัจจงว่าทหารที่แต่งยุวมพอรรม ถอบนพลตฤกระเบต มีเครื่องบินไว้บ้อง กันประเทศชาติ ทหารจะต้องไม่คิดใช้วิชาไม่หาอำนาจทางการเมืองและคุมอำนาจทางการเมือง ถ้าทหารผู้ใหญ่ โดยเฉพาะแม่ทัพไม่แต่การเมืองนี้ก็คิดเสมอว่าข้าพเจ้าและผู้ปกครองประเทศ ผู้น้อยก็คิดของเขาอย่าง เป็นกรแน่แท้เอเกินว่าทหารเองก็มีความคิดความเห็นของตัวเอง ถ้าเห็นตัวอย่างไม่ดีแล้วเวลาเกิดอีกฝ่ายหนึ่งขึ้นมาเขาก็จะเข้ชอกฝ่ายหนึ่ง มันก็จะเกิดยิงกันชน ข้าพเจ้ายินดีเป็นอันมากที่รัฐบาลสัญญากับเราว่าจะจัดการให้ทหารไป อยู่ในหอพระนคร ซึ่งเรื่องนี้ข้าพเจ้าทราบว่าเป็นความคิดของผู้ใหญ่ฝ่ายทหาร ททวนห้องคิดต่อบานเมืองก็เห็นว่าควรทำมานานแล้ว เพราะว่าเขาก็ยังทหารมาประจำอยู่ในพระนคร พระนครกลายเป็นชุดยทชค้ำศีศร์ เวลาเกิดศึกสงคราม ราษฎร พดอยเดือดร้อนไปด้วย แต่ที่เสียญประจอบเหมาะก็บทหารของเราเกิดกบฏทุก ๆ คราวทหารเข้าไปดลุดคดักกับถารกบฏทุก ๆ คราว ก็เป็นการล้มศดรที่จะย้ายกำลังทหาร ออกไปอยู่ ตามจุด สำคัญ ๆ ที่จะ คัดชัคได้ คัดกว่า ที่จะอยู่ใน จังหวัดพระนคร เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วข้าพเจ้าก็คิดว่า ขอครหาทงหลาย ทว่าทหาร มาปดณจราษฎร ก็จะพดอยเบาบางลงไปด้วย แม้แต่ผู้ร้ายแต่ ๆ ที่บึงชางแดงคือเป็นทหารเข้า ไปจราษฎรอย่างทว่า ๆ กันก็คงจะเบาบางลงไปด้วย

ในประการสุดท้ายข้าพเจ้าคิดว่า การปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัดของฝ่ายบริหารเป็นจุดสำคัญที่จะบ่งชี้การกบฏ การจลาจล เพราะว่าถ้าผู้ที่เป็นเจ้าพนักงานทำผิดกฎหมายเพียงคนเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายลักษณะอาญาที่อาศัยการทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ถ้าเราปล่อยให้เจ้าพนักงานทำตามสะดวกในนอกเหนือกฎหมาย นั่นที่ราษฎรไม่สามารถไปจับกุมมือได้ ความมุ่งหวังของผมจะมั่วต่อเจ้าพนักงานมากจน ๆ และจะมากจนถึงขนาดที่ราษฎรเองตกชั้นเป็นกบฏจลาจล มันจะนำความวินาศอย่างเหี้ยมคร่ามาสู่เมืองไทยที่รักของเราอย่างที่เคยเกิดแล้วในประเทศฝรั่งเศส ในเรื่องปฏิบัติตามกฎหมายนั้นข้าพเจ้าไม่อยากจะถ่วงถ่วงถึงความหวังที่ได้อภิปรายมาแล้ว แต่ก็เว้นไม่ได้เพราะรายงานการประชุมที่ฉันเป็นของสำคัญ อย่างที่สมาชิกทุกพรรคหรือขอคำอธิบายจากรัฐบาลว่า ทำไมผู้บัญชาการทหารบก มีคำสั่งให้ปลดพลเอกทหารเรือคือไม่ใช่ถอดจากราชการ ท่านรัฐมนตรีถูกฉันมาตอบเราว่า เรื่องนั้นข้าพเจ้าไม่ใช่กฎหมาย เรื่องนี้รัฐบาลได้มอบให้ผู้บัญชาการทหารบกไปทำ นี่อย่างนี้ ท่านนี้กว่าท่านตอบไปได้ ข้าพเจ้าว่าอย่างนี้และเป็นตัวอย่างที่ไม่ทำตามกฎหมาย เรื่องที่เดินไปข้าพเจ้าโอหืด มันผิดไปแล้ว ทำให้ถ้ำอีกไม่ได้ ข้าพเจ้าคิดว่าราษฎรโอหืด แต่ว่าในฐานะที่ท่านเป็นอำนาจบริหารท่านต้องดูแลสอดส่องให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามกฎหมาย แต่ท่านกลับเป็นเสียเอง เพราะว่าเราว่ากันดี นักกฎหมายนั่งอยู่ที่ ๓๐ กว่าคน ทั้งกระทรวงยุติธรรมทั้งกรมอัยการผู้รู้กฎหมายอื่น ๆ ทั้งหมด ข้าพเจ้าก็ถ่วงได้ว่าเขาเห็นทงนั้นว่าอำนาจบริหาร ซึ่งกฎหมายมอบให้ รัฐบาลใช้นั้นต้องทำตามกฎหมาย เมื่อไม่มีกฎหมายมอบอำนาจให้ใช้ได้ ท่านหาใช้ไม่ได้ เพราะว่าถ้ามอบให้ท่านได้แล้วต่อไปอาจเกิดวันดีคืนดี ท่านอาจให้รัฐมนตรีตั้ง ตั้งปลดผู้พิพากษา มอบให้ทหารอากาศปลดตำรวจ มอบให้ตำรวจปลดทหารบกอะไรเหล่านี้ยุ่งยากใหญ่ เพราะฉะนั้นจึงอะไรผิดไปแล้วบอกตรง ๆ เราโอหืด

เดิมเราไม่ต้องการจะมายาเหยให้เกิดเป็นบัญญัติกับรัฐบาล แต่ถ้าไม่พูดในทันทีจะไม่พูดกันที่ไหน ข้าพเจ้าเองรู้สึกตัวว่าจะออกไปหน่อย ถูกชนพูดที่ไรคล้ายกับดกบอมบดงทนน แต่จากท่านนายกเขาใจเขาใจว่าข้าพเจ้าเป็นคนพูดอย่างเบ็ดตก มีอะไรๆ ก็พูดไปอย่างนั้น ข้าพเจ้าว่าพูดอย่างนั้นแทนที่ข้าพเจ้าบอกที่ท่านนายกมีเหตุเกิดขึ้น อะไรเกิดขึ้นอย่างนั้นอย่างนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าทำอย่างนั้นข้าพเจ้าทำตามที่ท่านนายก แต่ข้าพเจ้าพูดตรงข้าพเจ้าอย่างนั้น เบ็ดตกอย่างนั้น จนกระทั่งกล่าวบอกท่านนายกนั้นเขาว่าบอกอย่างเดียวกับวิจารณ์อย่างนั้น พูดตามหัวใจจริง หวังว่าท่านนายกคงจะเข้าใจ และหวังว่าในที่สุดท้ายนี้คุณข้าพเจ้าเป็นคนคัดค้าน แต่ถ้าการรัฐมนตรีของท่านหาว่าการอภิปรายครั้งนี้เป็นการยุให้หมักหมมก็จะได้พูดกันต่อไป

๑๔.๕๘ ม.

จบพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี: ข้าพเจ้าได้ฟังคำบรรยายของท่านสมาชิกผู้มั่งคั่งมากใจหาออกจะฟังเพื่อยมากเกินไป กินเวลาเกือบชั่วโมง ก็พยายามฟัง พยายามคิดข้อบกพร่องที่จะตอบท่าน ถ้าไม่หมดคาบประทานอภัยด้วย เรื่องที่อภิปรายในข้อ ๖ นั้นข้าพเจ้าเห็นด้วยว่าเป็นเรื่องทรงมธมเรื่องทั้งหมดของเรื่องนี้ เพราะเหตุว่าจะหาทางแก้ไขในภายหน้าจะไม่ให้หมักหมมดังที่เบนมาแสดงออก เพราะฉะนั้นท่านควรจะสืบค้นหาหนทางและวิธีปฏิบัติไปแต่จ ความข้อบกพร่องประการใด อันเป็นข้อที่ถูกต้องนั้นข้าพเจ้าขอตั้งรเรฐในในความรอบคอบของท่านที่เบ็ดตกอภิปรายครวณ แต่ที่ท่านอภิปรายมาแล้วแต่ที่ท่านยืนยันพูดรู้ดีกว่าคล้ายๆ รัฐบาลไม่มีควมสนใจในการที่ท่านขออภิปรายหรือเบ็ดตกอภิปราย ข้าพเจ้าก็ได้ตอบครวณก่อนแล้วว่า ท่านจะเบ็ดตกอภิปรายหรือจะอภิปรายไปก็จนตามมาตรา ๑๖๐ ทางรัฐบาลก็ไม่มีข้อขัดข้องประการใด แต่ถ้าจะเบ็ดตกอภิปรายอย่างอื่นก็เสียใจที่ความไม่ชำนาญจะเบ็ดตกอภิปรายไม่ได้วางใจ หรือได้รัฐบาลนอกได้ ความจริงรัฐบาลนี้ไม่มีข้อขัดข้องประการใด ถ้าท่านได้ปฏิบัติตาม รัฐธรรมนูญโดย

ถูกต้อง เพราะฉะนั้นการที่จะมาพร้อมรัฐบาลบอกว่าเวลาท่านอภิปรายต่าง ๆ รัฐบาลจะไม่เชื่อฟัง ความจริงรัฐบาลได้ตั้งใจฟังคำของท่านที่อภิปรายมาด้วยกันทุกคน ได้พยายามตอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเท่าที่ตนจะเก็บได้ และท่านควรจะมีใจเห็นว่า การที่เกิดกบฏขึ้นเป็นจำนวนมากใหญ่โตเช่นนั้น ย่อมเข้าใจว่าการกบฏไม่ใช่ทหารต่อทหารรบกัน ซึ่งไม่มีพลเมืองประปรายอยู่ด้วย การกบฏเป็นการเกิดขึ้นในท่ามกลางของประชาชน เพราะฉะนั้น ความยุ่งเหยิงความเสียหายไม่มีเฉพาะแต่ทางฝ่ายผู้ก่อหรือผู้ปราบ ย่อมประปรายไปถึงประชาชนด้วย เพราะฉะนั้นเขาจึงถือว่าการมีกบฏเกิดขึ้นในบ้านเมืองใดเมืองหนึ่งยิ่งร้ายกว่าการสงครามระหว่างประเทศเสียอีก ดังประเทศญี่ปุ่น ชาวเขาได้เคยฟังเพื่อนกล่าวกันว่า ในครั้งที่ เขาส่งทหารไปรบ ในประเทศจีน เป็นเวลาหลายปีก็ไม่สามารถจะเอาชนะจีนได้ แต่เห็นว่าพอสงครามมหาชาติเขยิบรบเกิดขึ้นในคราวก่อน แทนที่จะเอาทหารกลับไปประเทศญี่ปุ่น ซึ่งทหารญี่ปุ่นได้ทำการในประเทศจีนมานานแล้ว ถ้ากลับไปเกรงว่าทหารเหล่านั้นจะไปก่อการปฏิวัติขึ้นในประเทศญี่ปุ่น ก็ถึงความเห็นว่าการปฏิวัติในประเทศญี่ปุ่นเกิดขึ้นนั้น บ้านเมืองจะเหตกเหตงไปยิ่งกว่าเขาแพ้สงครามเสียอีก ด้วยเหตุนี้เป็นอีกชนหนึ่งที่ประเทศญี่ปุ่นได้เข้าสู่มหาสงครามเอเชียครั้งที่แล้ว เพราะฉะนั้นเรื่องของการเกิดจลาจลวันที่ ๒๘ มิถุนายนไม่ใช่สิ่งที่ประเทศไทยประเทศเดียวจะมีเช่นนี้หาไม่ ประเทศอื่น ๆ ที่มีมาแต่กติกามรรยาต์ ประเทศไทยก็เคยมีมาแต่โบราณ ซึ่งท่านก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า เคยมีปรากฏในพงศาวดารทั่วไป และเมื่อจลาจลครั้งหนึ่งก็จะต้องเปลี่ยนผู้เปลี่ยนคนเป็นจำนวนมาก เพราะฉะนั้นในเรื่องที่รัฐบาลจะเสนอรายละเอียดมายังรัฐสภา ก็จำเป็นที่จะต้องนำความที่ละเอียดละเอียดออกมารับฟังความคิดเห็น การพูดในรัฐสภาย่อมเข้าใจแล้ว ไม่ใช่พูดอย่างถาวรถาวรหรือเอาข่าวตามร้านกาแฟมาพูด หรือเอาข่าวจากผู้ใดผู้หนึ่งมาพูด

แต่ท่านก็เชื่อ รัฐสภาเป็นสถาบันบัญญัติ เป็นสภาที่ควบคุมรัฐบาลผู้
บริหารราชการแผ่นดิน เพราะฉะนั้นการพูดในรัฐสภาจึงต้องเป็นการพูด
โกธความจริงที่สุด นับตั้งแต่เดือนมิถุนายนมาจนบัดนี้ ๕ เดือนแล้ว จะ
รวบรวมกันอย่างไรได้ แม้ในกองทัพเรือก็ยังไม่สามารถตรวจดูได้ว่าชาว
ยุทธภัณฑ์ได้สูญหายอะไรไปบ้างเท่าไร ถึงได้ทำตามระเบียบวินัย ตาม
ลำดับชั้น ตามระเบียบแบบแผน ยอมต่างได้ง่าย แต่การจลาจล
เป็นเรื่อง ซึ่งไม่ได้เป็น ไปตาม กฎหมายตาม ระเบียบแบบแผน ตามคำสั่ง ของผู้
บังคับบัญชา เพราะฉะนั้นก็จะเรียกใครเข้าไปได้ ขอให้ท่านหัดคา
มองตัวากันเงาเท่าไร แม้แค่นกกระบอกเดียว ด้วยเหตุนี้จึงต้องกินเงา
ข้าพเจ้าไม่ได้ทำอะไรเลย ในการที่ ๒๐ ท่านได้เบียดเบียนกันไป ที่ได้กล่าว
มาแล้ว แต่ขอชี้แจง ขอความเห็นอกเห็นใจบ้างว่ารัฐบาลนี้ได้เตรียมเสนอ
รัฐสภาและมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรอยู่ที่กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ข้าพเจ้าได้สั่งเองให้ทำเรื่องเหล่านี้เสนอต่อรัฐสภา แต่ทางเจ้าหน้าที่พิจารณา
มักกระทรวงกลาโหมซึ่งมีกรมเลขาธิการกลาโหมเป็นเจ้าหน้าที่เขาบอกว่าจะยังไม่
สามารถที่จะรวบรวมให้เสร็จเสนอได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราช
ประสงค์ของการทราบเรื่องนี้ ทางรัฐบาลก็ได้กราบบังคมทูลให้ทราบ แต่ก็
ไม่ใช่รายละเอียด เป็นแค่หัวข้อใหญ่ๆ ส่วนรายละเอียดก็ยังคงกราบ
บังคมทูลรายละเอียดอีก แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระปรีชาญาณ
ได้ทรงเห็นความยากลำบากของรัฐบาล ก็ไม่ได้ทรงเร่งรัดอะไรอีกจนกระทั่ง
บัดนี้

เห็นเรื่องที่เบียดเบียนกันไปจึงมีขอบพระคุณอยู่บ้าง ในการที่รัฐบาล
ตอบไม่สามารรถที่จะเก็บตัวเลขมาตอบให้ท่านได้แน่ชัดว่า ๒ บวก ๒ เท่ากับ ๔
เมื่อได้ไป บางท่านที่ขอลิปรายก็มีความไม่พอใจได้ซักถามกัน ในที่สุด

ก็ได้ผ่านมาถึง ข้อ ๒ และอยากจะขอร้องเรียนว่าในการเปิดอภิปรายทั่วไปมีหลายท่านได้เข้าใจว่าที่เบ็ดเสร็จไปคือการ จะแก้เรื่องข้างหน้าให้เรียบร้อยขึ้น ไม่ใช่ประสงค์จะโจมตีรัฐบาลแต่ประการใด ข้าพเจ้าขอขอบคุณในคำพูดที่ได้แสดงออกมาต่อหน้าผู้มั่งคั่งในทันตด้วย แต่ในการที่จะพูดกันในครั้งนี้จะต้องยึดหลักกฎหมายอย่าง เราอยู่ในสถานการณ์จะทำอะไร จะพูดอะไร ต้องยึดหลักรัฐธรรมนูญและหลักข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ต้องยึดหลักกฎหมาย ยึดหลักนโยบาย ยึดหลักวิธีปฏิบัติให้เกิดผลแก่ราษฎร ไม่ใช่เอาอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นในข้อที่ท่านจะว่าอย่างไร รัฐบาลไม่มีข้อสงสัย รับฟัง และตอบได้ก็ตอบไป แต่ในการที่ท่านจะวิพากษ์วิจารณ์ว่า จะหาว่าพูดเข้ากับทหารเรือหรือฝ่ายกบฏนั้น รัฐบาลไม่ได้คำนึงถึง แม้แต่รัฐบาล เมื่อสภาต่างฝ่ายค้านซึ่งโจมตีโดยตรงว่าเป็นฝ่ายค้านรัฐบาล รัฐบาลก็ไม่จัดขบวนเลยในการที่ฝ่ายค้านจะโจมตีประการใด แต่ขอให้ท่านผู้มั่งคั่งในทันตคิดว่าท่านผู้เบ็ดเสร็จไป ๒๖ คน เป็นฝ่ายค้านเพียงแต่อยากจะทำอะไรก็ทำจริงก็ให้ ระดัดถึงระบอบประชาธิปไตยบ้าง ประชาธิปไตยพรรคของนายแอตต์เคยเบ็ดเสร็จไปแก่นายแอตต์หรือไม่เคยมี พรรคคอนเซอเวทิฟเคยเบ็ดเสร็จไปแก่นายเซตซีตหรือไม่ มีแต่ฝ่ายตรงข้าม เพราะฉะนั้นที่ท่านเบ็ดเสร็จไป ๒๖ คนเป็นฝ่ายค้านแน่นอน แต่ไม่ใช่ฝ่ายค้านที่เป็นอันตราย ข้าพเจ้าถือว่าท่านช่วยบ้านเมือง ท่านเกิดเป็นฝ่ายค้าน จึงทำให้คนอื่นเข้าใจว่าฝ่ายรัฐบาลเป็นฝ่ายรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นฝ่ายที่ปราบปรามการจลาจล ซึ่งพวกกบฏ ๒๕ เป็นฝ่ายตรงข้ามที่ไซกาตั้งอาวุธต่อรัฐบาล และท่าน ๒๖ คนจะไปพูดที่ไหนว่าท่านไม่เข้ากับทหารเรือส่วนน้อยที่เกิดกบฏ ก็ท่านเป็นฝ่ายค้านรัฐบาลก็ต้องเบน โดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจท่านก็ต้องช่วยพวกกบฏกบฏ ๒๕ เป็นของแน่นอน ถ้าข้าพเจ้าไม่เชื่อตามคำที่ท่านพูด แม้คนอื่นและเด็ก ๆ ก็ไม่เชื่อ ข้าพเจ้าได้ตอบแล้ว

ท่าน ๒๖ คนเป็นฝ่ายค้านรัฐบาล ถ้าเป็นฝ่ายเดียวฉันก็ไม่เบียดเบียนไปตาม
หลักประชาธิปไตย และฝ่ายค้านที่ใช้อาวุธก็คือทหารเรือ นี่แหละจะทำให้
ข้าพเจ้าสังวรณ ข้าพเจ้าไม่อยากจะพูดตรงแต่ฉันตน เพราะถ้ายังพูดมากไปท่าน
๒๖ คนก็จมลงไปทุกวันนี้ ทางฝ่ายทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจ
ข้าราชการและประชาชน ส่วนมากสงสัยว่าพวก ๒๖ คน เบียดเบียนช่วยพวก
กบฏ ๒๕ มิถุนา ซึ่งเป็นของเป็นไปไม่ได้ แต่การกระทำของท่านเป็นไป แต่ท่าน
จะปฏิเสธว่าไม่เป็นไม่ได้ เพราะเป็นไปแต่ฉัน แต่ว่าตัวท่านอาจจะไม่เป็น เพราะ
ว่าพระมหากษัตริย์ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งมา ข้าพเจ้าเป็นรัฐบาล ของสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ท่านทรงโปรดเกล้าฯ อาจจะไม่เป็นเช่นนั้น เพราะฉะนั้นในเรื่อง
นี้จึงขอประทานเรียนว่าไม่มีอะไรที่เป็นห่วงสำหรับ ๒๖ คนที่ได้เลี้ยง เพราะ
เหตุว่าเป็นฝ่ายค้านว่ากันให้เต็มที่ มันตรงกันข้าม เพราะฉะนั้นจะพูดเบาหรือ
อย่างไรก็ตาม แต่ขอความกรุณาว่ามา ว่าอย่างรุนแรง ว่าอย่างต่ำก็ได้ เรา
เป็นประชาธิปไตยไม่มีความขัดข้อง คุณหลวงประกอบ ไม่เป็นห่วงในเรื่องนี้
ขออย่างเดียวให้ใจเป็นธรรม รัฐบาลว่าบ้างอย่าโกรธ ที่พูดเมื่อคืนว่า
รัฐมนตรืคนนั้นน่าจะค่าคนโน้นคนนี้ ท่านรู้สึกว่าเขาจะว่าก็โกรธเสียแล้ว
แล้วจะให้รัฐบาลบอกว่าเป็นประชาธิปไตย ประชาธิปไตยของท่านหมายความว่า
ความที่ให้ข้าพเจ้านั่งรับตำแหน่งเดียว ข้าพเจ้าอาจจะรับได้ ข้าพเจ้านั่งนั่งหลาย
วันมาแล้ว คำว่าคำหมายความว่าจำกันแรงๆ ไป ในเรื่องนี้เป็นประชาธิปไตย
ท่านเป็นประชาธิปไตยก็ให้เป็นประชาธิปไตย คือหมายความว่า “รับ” คือ
ท่านเทศ ท่านก็ควรจะให้ประชาธิปไตยให้กับรัฐบาลบ้าง นอกจากนั้นท่านก็
บอกว่าเรื่องกบฏนั้นเป็นเรื่องที่ก่อความเสียหายมาก แต่ข้าพเจ้าก็ได้เรียนแล้ว
ว่าเรื่องของกบฏนั้นเป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ ไม่ใช่แค่เพียงครั้งหนึ่งครั้งเดียว
ใครๆ ก็ไม่อยากจะให้มัน แต่อย่างไรก็ตามเราควรที่จะให้เห็นเข้าสู่ความจริงบ้าง
ว่าประเทศเราได้เปลี่ยนการปกครองเข้าสู่ระบอบการปกครองระบอบประชา-

ธิปไตยมาประมาณ ๑๘ ปี ส่วนของประเทศอังกฤษนั้นนับได้เป็นพัน ๆ ปี ท่าน
 ไปพติดูประวัติศาตร์ของประเทศอังกฤษซึ่งเป็นแม่ของประชาธิปไตย เขา
 ได้เกิดมีการกบฏ มีการฆ่าฟันกันนับจำนวนเท่าไร แม้แต่พระเจ้าอยู่หัวบาง
 พระองค์ก็ถูกปลงพระชนม์ด้วยขวานกมอย่างนั้น เพราะฉะนั้นในเมืองไทย
 กมเองเป็นอย่างที่ท่านจะต้องเฟ้เข้าสู่ความจริงบ้าง ท่านจะเชื่อว่าประสา-
 ธิปไตยโดยสมบูรณ์ทุกคนจะต้องเป็นประชาธิปไตย เหมือนอย่างเมือง อังกฤษ
 ไม่ควรจะทำเป็นอย่างอื่น นี่หมายความว่าผลไม้มิยังไม่ทันจะสุกแล้วท่านจะเก็บ
 ให้มันสุกอย่างไรได้ เราก็ต้องอุ้มชูกันไปก่อน ขอยกตัวอย่างว่าพวกทอริ
 พวกวิก พวกเดเมอริ พวกคอนเซอร์เวตีฟ ได้รบกันมาเป็นเวลานานเท่าไร
 ใช้ขุมนรบกัน ต่อสู้กันเพื่ออะไร ก็เพื่อประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นประสา-
 ธิปไตยของเรามีมาแต่เพียงเท่านั้นก็เป็นเรื่องของประเทศศาตร์เองที่ หนีไม่ พ้น
 ก็ต้องมีกาจัดการต่อสู้กันต่อไป แต่ในการต่อสู้ต่อไปนี้ก็ไม่มั่งระไรนอกจาก
 ที่เราจะเดินตามรัฐธรรมนูญของเรา เพื่อรักษาไว้ซึ่งแบบแผนคามกฎหมาย
 อย่างที่ท่านว่าเดินตามระเบียบแบบแผนที่ดี ให้การศึกษาแก่ประชาชน ความ
 มุ่งหมายเหล่านี้ในไม่ช้า ท่านก็จะได้เห็นว่าจะเด็ดเนอประชาธิปไตยก็จะได้
 เข้าสู่ประชาชน และเมื่อนั้นการปฏิวัติโดยเหตุผลเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็อาจจะหมด
 ไป แต่ในการที่จะทำให้เรื่องนั้นนี้เป็นของลำบาก แต่อย่างไรก็ตามในฐานะ
 ที่ข้าพเจ้าเป็นรัฐบาลก็มาว่าดีว่า ท่านเคยพุดหลายครั้งหลายหนถึงเรื่องการ
 ปฏิวัติเมื่อปี ๒๔๗๕ ท่านว่าข้าพเจ้าเป็นกบฏ ในครั้งนั้น สำหรับในเรื่องนี้
 ข้าพเจ้าก็ไม่ปฏิเธอ ข้าพเจ้าขอรับสารภาพ แต่การกบฏและการปฏิวัติเป็น
 เรื่องของประเทศศาตร์ เป็นความคิดความเห็น ข้าพเจ้าปฏิวัติไม่ได้มั่งร้าย
 ต่อใครเลย ไม่ได้มั่งร้ายต่อเจ้านาย ไม่ได้มั่งร้ายต่อองค์พระมหากษัตริย์หรือ
 ต่อราษฎรแต่ประการใด ข้าพเจ้าได้ใช้ศัพท์ในพอดของข้าพเจ้าว่าขอพระราช
 ทานรัฐธรรมนูญ และพระมหากษัตริย์ก็พอพระทัยพระราชทานรัฐธรรมนูญ

มาให้ เพียงเท่านั้นผลที่ตามมาคือรัฐธรรมนูญ ได้ระบอบประชาธิปไตยมา ท่าน
 ถัดจากข้าพเจ้าเป็นกบฏในคอนนักรหมายความว่าข้าพเจ้ารับยศยศ เพราะ
 ฉะนั้นผลที่ข้าพเจ้าทำต่อมาก็คือไม่ควรมาใครทศวรรษรับรอง Recognize ต่อมา แต่
 ผลที่ได้ทำในปี ๒๔๗๕ พระมหากษัตริย์ในสมัยนั้นทรงพระราชทานให้ ประ
 ชาชนกพอใจ และนอกจากนั้นต่อมาก็คือมีระบอบประชาธิปไตยอยู่จนกระทั่ง
 ทุกวันนี้ จึงเห็นได้ว่าในการที่ท่านได้ว่าข้าพเจ้าเป็นกบฏ ข้าพเจ้าไม่ว่า แต่
 เรื่องมันก็แล้วมาแต่ตัวเองท่านก็ได้มานั่งในสถานที่ ท่านได้มีโอกาสพูด
 ท่านมีโอกาสได้เป็นประชาธิปไตย และข้าพเจ้าก็พอใจ จระดำ จระว่า ข้าพเจ้า
 ไม่ว่า เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการปฏิวัติมาจนถนัดถึงเกิด ขึ้นเป็นผลตก
 บ้านเมืองแล้ว ข้าพเจ้าเองได้ถามนักนิติศาสตร์ โดยเฉพาะถามนายภักดิ์ของ
 แล้ว เขามอบว่าเป็นของไรก็ได้ ในการเปลี่ยนหรือการรัฐประหารเมื่อ ๘
 พฤศจิกายน ๒๔๗๕ บ้านเมืองดังนี้ ทำให้มีการปกครองเรียบร้อยขึ้น
 และท่านเองรวมทั้งทุกคนที่นั่งอยู่รับรอง Recognize ว่าเป็นของดี ไรก็ได้ ก็ได้
 ช่วยกันบริหารราชการมา เพราะฉะนั้นท่านเองขยำว่าการปฏิวัติ การกบฏ
 ดังโหนซึ่งไม่เป็นสิ่งเสียหายแก่สังคมแล้วและคนส่วนมากรับรอง ข้าพเจ้า
 คิดว่าอนันตวรฤทธิให้ภัย แต่ทั้งการกบฏเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายนท่านพิจารณา
 ณาตุษฐานใครทศวรรษบ้าง เมื่อไม่มีใครรับรองจึงเห็นว่าการปฏิวัติหรือการ
 กบฏจตุสดของทหารเรือส่วนน้อยก็ทำไม่สำเร็จ เมื่อเห็นเขาจำเป็นต้องถูก
 ลงโทษไปตามกฎหมาย ตามระเบียบแบบแผน เพราะฉะนั้นจึงถือว่าการกบฏ
 จตุสดเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายนนั้น เป็นของเสีย เมื่อเป็นของเสียแล้ว ข้าพเจ้า
 ได้ฟังอภิปรายมา ๓-๔ วัน มีหลายท่านโดยนัยนัยก็เห็นว่าตรงกันข้าม แทน
 ที่จะว่าพวกวันที่ ๒๘ เสีย กลับย้อนรอยหลังไปว่าทางฝ่ายรัฐบาลทำผิดโน่น
 ผิดนี้ แล้วว่าท่านเพื่อจะสอบถามท่านเอง ข้าพเจ้ารับทราบเพียงนี้ แต่
 ข้างนอกเขาจะเข้าใจเพียงไหน ข้าพเจ้าเป็นหน่วยงานเหล่านี้จะเห็นสมควรให้

แตกกัน ถ้าจะพูดกันไม่ยั้งแต่ในสภา แต่ผลจะออกไปอย่างไรไม่ทราบ
หรือถ้าเจ้าขอปฏิญาณ ใครจะพูดอะไรไม่ได้ห้ามใคร ทางรัฐบาลไม่มี
หน้าที่ เป็นหน้าที่ของท่านประธาน ท่านสมาชิก ข้าพเจ้ามีหน้าที่จะตอบ
เป็นหน้าที่ให้เหตุผล

นอกจากนั้นท่านกล่าวอีกข้อหนึ่ง กล่าวว่าจะขอให้ปฏิบัติตามกฎหมาย
ในเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมาย รัฐบาลนี้ทำอยู่แต่ด้วยสมบูรณ์ตามกฎหมาย
มีอะไรบ้างที่ไม่ทำตามกฎหมาย กฎหมายออกแล้วก็มีองค์การ มีเจ้าหน้าที่
ปฏิบัติโดยครบถ้วน แล้วท่านอย่าตั้งว่าเขียนกฎหมายมาแล้ว การ
ทำอะไรก็เกี่ยวกับประชาชน ไม่มีกฎหมายจะเอาอำนาจอะไรมาทำ แล้ว
พวกท่านนั้นอำนาจศาลรัฐบาลไม่ได้บังคับเขาได้ เขาจะคิดดินอย่างไรก็ได้
อย่างไรก็เรื่องหนึ่ง ซึ่งยืนยันว่าถ้าเราคิดว่ารัฐบาลนี้ไม่ได้ปฏิบัติ ตาม
กฎหมายแล้ว เจ้าหน้าที่ทุกคนก็ไม่ได้ปฏิบัติไปด้วย รัฐบาลปฏิบัติ
ไปแล้วแล้วกฎหมายหากจะมีบทลงโทษก็เป็นบทที่ลดความสามารถและความ
พยายามของมนุษย์ ปุถุชนจะทำให้ลุดตองไปได้

อนึ่ง เกี่ยวกับข้าราชการที่จะบรรจุก็ตาม ขอให้ท่านเข้าใจว่าอย่า
พูดนอกเรื่อง ถ้าท่านพูดในสภาโดยไม่มีคดีหลักฐานกฎหมาย ระเบียบ
แบบแผน ก็พูดได้ แต่อย่าตั้งว่า ข้าราชการนั้น ที่บรรจุข้าราชการทหาร
โปรดกฎหมายมีอะไรบ้าง ที่เป็นหน้าที่ของบรรจุตามกฎหมาย ถ้าไม่บรรจุ
ตามกฎหมายใครจะเป็นผู้ตั้งบรรจุ เช่นกระทรวงกลาโหมจะแต่งตั้งผู้หนึ่ง
ผู้ใด ตามกฎหมายก็ว่ารัฐมนตรีกลาโหมจะต้องเสนอเข้าสภา กลาโหม
สภากลาโหมตามกฎหมายเป็นองค์การอันหนึ่งควบคุมรัฐมนตรีกลาโหม เมื่อ
ผ่านสภากลาโหม แล้วจึงกราบบังคมทูลขานไป ให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
อย่าตั้งว่าในระบบประชาธิปไตยจะทำตั้งโน้นตั้งนี้แล้วไม่ปฏิบัติ เป็นเรื่อง
การเช่คกัน ไม่ได้เป็นไปอย่างว่า เช่นอย่างจะตั้งผู้บัญชาการทหารบก

คนหนึ่ง กุหลาบหมายมีบอกให้เสด็จภาคธาใหม่ ข้าพเจ้าไม่เสด็จ แม่ทัพ
 นายกองเขาจะได้ว่า สมานึกในนั้นเขาจะ...
 นำความเสด็จคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีเขาก็พิจารณาอีกที...
 ในตอนที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ ท่านบอกว่าคุณคณะรัฐมนตรีใช้ไม่ได้ก็อย่าลืมว่า
 คณะรัฐมนตรีก็มาจากใคร ก็ตั้งมาจากผู้แทนราษฎร ผู้แทนราษฎร
 ได้อำนาจมาจากไหน ได้มาจากรัฐธรรมนูญ เข้ามาอย่างไรก็ตามพระราช
 บัญญัติ กฎหมายการเลือกตั้งเข้ามาสู่ภาคตามรูปกฎหมาย แต่จู่ในทางเลือก
 ตั้งก็มีราษฎรไปยื่นยื่นไปตงคะแนให้คนละ สองหมื่นสามหมื่น ราษฎรเขา
 เลือกเขาคนนั้น เมื่อเป็นเช่นข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นนายกฯ ผู้ใดได้รับเลือก
 มาจากราษฎร เพราะเวลานี้เราถือว่าราษฎรเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดตามรัฐ
 ธรรมนูญ ขอบอกว่ามีอำนาจสูงสุด เพราะฉะนั้น เมื่อราษฎรเขาเลือกมา
 เพื่กรราษฎรสำหรับราษฎรของเขาแล้ว ท่านสมานึกบางคนจะบอกว่าใช้ไม่ได้
 ผู้แทนราษฎร คนไหนใช้ไม่ได้ ก็ไปโยงยั้น ถึงว่าราษฎร ที่เลือก ตั้งมาใช้ไม่ได้
 ข้อนการศึกษา เมื่อข้อนการศึกษาจึงเลือกคนไม่ดีขึ้นมา รัฐบาลจึงตั้ง
 คนไม่ดี ก็เคยไปถึงปัญหาว่าเพราะฉะนั้นประเทศไทยก็ปกครองตามระบอบ
 ประชาธิปไตย ใช้ไม่ได้ อักก็ถวายนอำนาจคืนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ถ้าพร้อมใจกันตามนั้นข้าพเจ้าไม่ว่า ถวายนอำนาจคืนไปเพราะว่ารูปนี้ไปไม่ได้
 แล้ว ทั้ง ๆ ที่ราษฎรเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
 มีกรรมการเลือกตั้ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งรัฐมนตรี เสร็จแล้วขอ
 ความไว้วางใจจากสภา สภาให้ความเห็นชอบให้เป็นรัฐมนตรี แล้ว
 ในที่สุดท่านอภิปรายว่ารัฐมนตรีพวกนี้ใช้ไม่ได้ พวกนี้ก็จะเข้ามาแต่จะคน
 จะต้องผ่านกฎหมาย ร้อยกรองร้อยแปด ท่านมาคนเดียว บอกว่าใช้ไม่ได้ โกง
 รัฐมนตรีใช้ไม่ได้ หมายความว่าการปกครองในปัจจุบันนี้ ใช้ไม่ได้เต็มไป
 อย่างนั้น เพราะฉะนั้นผมจึงรู้สึกว่าจะไม่อยากจะพูดในเรื่องนี้ เพราะว่าเรื่อง

ของรัฐมนตรีเรื่องการปกครองสมัยประชาธิปไตย ! ไม่มีใครทำอะไรคนเดียว
 มีอย่างน้อย ๒-๓ ที่จะต้องคอยตรวจกัน อย่างกฎหมายฉบับหนึ่งจะผ่านออก
 จากสภา ก็ผ่านกระทรวงมาถึงคณะรัฐมนตรี ส่งไปกฤษฎีกาให้ตรวจ
 ส่งมาเข้าสภาต่างแต่มาสำนวนแล้วถวายเป็นหลวงอย่างนั้นเป็นต้น เราก็ทำ
 กันอย่างนี้ แล้วก็ต้องมีรับสั่งอะไรกัน บางท่านคล้าย ๆ บอกว่า
 กฎหมายใช้ไม่ได้ ที่ว่ากฎหมายใช้ไม่ได้คืออย่างว่า คล้าย ๆ กับว่า ไปตั้ง
 คนหนึ่งขึ้นเช่นตั้งกรรมการ ก.พ. บอกว่าใช้ไม่ได้ก็กรรมการ ก.พ. ตั้งมาด้วย
 กฎหมายแล้วกฎหมายฉบับใดผ่านสภา ผ่านในหลวงมาร้อยแปดพันประการ
 จนถึงแต่งตั้ง แล้วคนนั้นทำงานมีใครเกิดไม่พอใจขึ้น คนหนึ่ง บอกว่านั้น
 ใช้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นอีกอันหนึ่งสรุปได้ความว่าในการที่จะแก้ รัฐบาลดำเนิน
 ต่อว่าต้องปฏิบัติตาม รัฐธรรมนูญ โดยเคร่งครัด อันที่ ๒ ต้องปฏิบัติตาม
 กฎหมายโดยเคร่งครัด แล้วมีอีกอันหนึ่งปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล
 เป็นหัวข้อ นโยบายรัฐบาลบอกว่าจะสร้างถนน ท่านเป็นฝ่ายค้าน ท่าน
 ไม่พอใจขึ้นมาจนอะไรขึ้นมาก็ไม่ทราบบอกว่าถนนสร้าง ๕ ปี สร้างไม่เสร็จ
 จากกรุงเทพ ไปหาดใหญ่ ท่านคิดว่าถนนสร้างเสร็จเร็ว ๆ หรือ เราสร้าง
 กันมาตั้งโบว์ราโมราณ ถนนได้ก็มากน้อย รถไฟได้ก็สาย ไม่ใช่เป็นเอา
 อย่างเด่นโชนเด่นละคร เหมมิตรได้มา เมื่อได้เราพยายามปฏิบัติสุดสุดตาม
 สามารถจะเป็นข้อใด ๆ ก็ตามไม่ใช่เฉพาะแต่ในข้อคำครองชีพ เราได้ปฏิบัติ
 อย่างซมกัหมันอยู่แล้ว แต่ว่าอยู่ที่เวลา จะสร้างสักหลังหนึ่งกินเวลาต้องมี
 ท่านบอกว่าทำไมไม่สร้างโรงเรียนให้จบ นอกจากนั้นอยู่ในฐานะของประเทศ
 และมีอีกหลายอย่างที่พยายามปฏิบัติ

ในเรื่องเกี่ยวกับคำครองชีพ ท่านบอกว่าคำครองชีพซึ่งชน ชาวเขา
 ก็เคยพูดคราก่อนแล้วว่า สมัยปู่ข้าพเจ้าราคาข้าวถึงละ ๒๕ สตางค์ เคย
 นถึงละ ๒๐ บาท แต่ว่าความเจริญ รายได้ของบุคคลสมัยนั้นมีความ

เหลือจนขาดในกรทำมาหากิน รายได้ก็มากขึ้น ก็พอที่จะอยู่กันได้
 ถึงละ ๒๐ บาท แต่ว่าในเรื่องเกี่ยวกับค่า ท่านควรแบ่งเป็น ๑ ระยะ
 รัฐบาลเขาทำหยาต็มดวง บประมาณที่คงไว้จากงบประมาณนายคองหน
 รายรับ ๑๖๘๘ ล้านบาท และเก็บได้จริงประมาณ ๑๕๐๐ ล้าน ข้าพเจ้าไม่
 ได้เอาตัวเลขมาขึ้นย่น ก็คิดว่าอะไร ๆ ก็อยู่ทั้งประมาณทุกอย่าง บ้าน
 ไตเจริญก็เพราะมีเงินมาก บ้านไตไม่เจริญก็เพราะเงินน้อย มันก็เป็น
 เรื่องของเงิน เป็นบารอมิเตอร์สำหรับวัด ก็ได้พยายามที่จะทำมาจนกระทั่งปี
 ๑๕๐๐ ล้านขึ้นไป โดยไม่ได้ขึ้นภาษีอากร เกือบจะเลิกอีกหลายอย่าง
 ทหนักเพราะเหตุจำเป็นบางอย่าง ๕-๑๐ ล้านเท่านั้นเอง และได้เก็บขึ้นมาจน
 ถึงระยะหนึ่ง เงินต่างประเทศอย่าไปพูดถึงเรื่องปุ่เค่มอะไร เงินต่างประเทศ
 ลดลงไปตลอดารัดละ ๑๕ บาทเศษ ราว ๒๐ บาท ก็แสดงว่าการผลิตพืชผล
 ของเมืองไทยมากขึ้น เงินต่างประเทศมีราคาตกลง เงินบาทของเรามี
 ค่าขึ้น ค่าครองชีพก็ตกลงไปซึ่งเป็นเครื่องวัด แต่ว่าครั้นต่อมาอีกระยะ
 หนึ่ง เงินดอลลาร์ก็กลับขึ้นไปประมาณ ๒๐-๒๒ บาท ซึ่งก็ไม่มากมายอะไร
 ท่านอย่าลืมเหตุการณ์ที่เป็นไปในโลก ขอความกรุณาได้ให้ความเป็นธรรม
 ต่อรัฐบาลว่าในเวลานี้โลกกำลังเตรียมสงครามกัน ท่านก็เห็น ท่านอย่า
 ปฏิเสธ ประเทศเราเองได้ไปรบที่เกาหลีและอเมริกาเองได้เปิดโรงงาน
 ต่าง ๆ สำหรับผลิตพืชผลไปทำอาวุธก็มากขึ้น ท่านถามเข็คิดว่าฝรั่งรบกัน
 ของแพงทุกที ถ้าท่านไม่เชื่อคำของข้าพเจ้า จะเชื่อเขาก็ได้ พอฝรั่ง
 รบกันในสงครามโลกครั้งที่หนึ่งของกัแพง เพราะโรงงานที่ผลิตกันนั้นก็
 ผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคเขาไปผลิตอาวุธส่งให้กับทหาร พลเมืองไม่ได้รับ
 ของที่ขาด สัปดาห์น้อย ค่านาคคงเดิม ของกชนคือเป็นดัดดัดอย่างน
 ครนมาสงครามเกาหลี ท่านคิดว่าอเมริกาใช้อาวุธเท่าไร และยังให้

ประเทศอื่นอีกเท่าไร ทว่าโลกต้องเตรียมสงคราม เพราะฉะนั้นโรงงาน
 ต่าง ๆ ที่เคยผลิตรถยนต์ เครื่อง แต่งตัวเครื่อง ใช้ไม้ด้อย เหล่านี้ ในการ
 เศรษฐกิจก็ไปผลิตอาวุธเสียอีก สรุปความได้ว่า สัมปตภาพของโลกเวลานี้
 น้อยลง แต่ต้นทุนคงเดิม เพราะฉะนั้นราคาสินค้าก็ขึ้นไป เหมือน
 กอด้วยน้ำจากบักด้วยหอม กอด้วยหอมหาได้ยากราคาแพง กอด้วยน้ำว่าหา
 ได้ง่ายราคาก็ถูก เพราะฉะนั้นเมื่อของราคาแพงเราจะมากคของในนี้ให้ถูก
 เรากย์เท่านั้นเอง สัมมัตวาขอเสื้อตัวหนึ่งตัวละ ๓๐๐ บาท เราขายชาว
 เกอียมนละ ๓ พันบาท เวลานี้ของนอกคือเสื้อขึ้นมาเป็น ๒๐๐ บาท ท่านจะเห็น
 ว่าแพงจน เรากย์ของขึ้นมาราคาไปถึง ๒,๐๐๐ บาท ไม่อย่างนั้นคนไม่ปลูกข้าว
 มันดีสัตว์กรมเวียงกตมเกลียดกนุอย่างนี้ เพราะฉะนั้นของต้องขึ้นราคาไป
 และขึ้นราคาไปในนกชนไมกเปอร์เซ็นต์ จะเขียบได้ก็ประมาณ ๓๐ เปอร์เซนต์
 เวลานออเมริกาขึ้นมาถึง ๕๐ เปอร์เซนต์ เพราะฉะนั้นเรื่องค่าครองชีพจึงเห็น
 ได้ว่าขึ้นรับเหตุการณจากรัฐบาลก่อนมาแต่ก็ได้บูรณะประเทศขึ้น ราย
 ได้ของประเทศไทยไปถึง ๓ พันล้านบาท และราคาของก็ได้ลดลงในสมัยหนึ่ง
 แต่มาเมื่อเร็ว ๆ นี้ไม่ถึงบเมื่อเกิดสงครามเกาหลีราคาของก็ต้องขึ้นไป มัน
 เป็นเหตุการณคนละเรื่อง ถ้าเขารบกันทั้งโลกของยังแพงกว่านไปอีก ถ้า
 เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๓ บางทีคุณหดวงประขอบ ๆ บอกว่ารัฐบาลตายแล้ว
 บอกว่าจะให้ค่าครองชีพลดลง รับรองในนโยบาย ข้าพเจ้าก็ไม่รู้ว่าอย่างไร
 ของนอกแพงขึ้นของในนีกแพงขึ้น มันเป็นอย่างนี้ แต่ว่าในเวลาเดียวกัน
 บางอย่าง ของนอกแพงขึ้น ของในน อาจจะไม่แพงก็ได้ ถ้าเรามีการผลิต
 รัฐบาลพยายามทำอยู่ เช่นการทดน้ำ การขนส่ง เรื่องการบูรณะ
 ประเทศ ๕ ปี ท่านจะให้ดำเร้วจตามความประสงค์ให้ทงไปทุกคน คิดว่า
 ไม่มีรัฐบาลไหนที่จะทำได้

ในข้อสุดท้าย เรื่องผู้บัญชาการทหารบกปลดอยทหาร คือเรื่องน

ความจริงก็เป็นเรื่องนิตเดียว คือในเวลานั้นเมื่อเกิดปฏิวัติขึ้น ตามกฎหมาย
 อาญาทหารก็ หรือตามพระราชบัญญัติกฏอัยการศึกก็ รัฐบาลจะ
 ตั้งแม่ทัพคนหนึ่ง สำหรับบริหารอำนาจในการปราบปรามซึ่งมีอยู่
 ในตัวกฎหมายแล้ว ซึ่งเรียกว่าแม่ทัพใหญ่หรือผู้บัญชาการสูงสุด และ
 แม่ทัพคนนี้จะได้รับกำลังมอบให้ควบคุมกำลังของฝ่ายรัฐบาลอะไรบาง มี
 อำนาจสิทธิขาดในการปราบปรามจตุจตุ ทนเมื่อเวลาเกิดจตุจตุขึ้น ทาง
 คณะรัฐมนตรีจึงได้ตั้งแม่ทัพใหญ่ให้พลเอกผิน ฯ เป็นผู้บัญชาการเท่ากับเป็นแม่ทัพ
 ใหญ่สำหรับปราบปราม และในฉันทเขาตั้งปลดอยทหารที่คัดค้าน คือพล
 ทหาร ก็เพราะเกรงว่าพวกเหล่านี้ จะไปถูกเขาชักชวนด้วยความเบาปัญญาจะ
 มากอเรื่องซนอีก ผู้บัญชาการทหารบกด้วยเจตนาที่เห็นว่าควรตัดกำลัง
 พวกนี้ไปเสียชั่วคราว ซึ่งเวลานี้เราก็ได้เรียกกลับมาแล้ว ด้วยอำนาจ
 อะไร ที่ว่าทำผิดกฎหมาย ก็โดยอำนาจกฎหมายอาญาทหาร ซึ่งมี
 อยู่แล้วและโดยอำนาจกฏอัยการศึก และรัฐบาลก็มีอำนาจที่จะตั้งแม่ทัพ
 ได้โดยพระราชบัญญัติการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งมีทุกเล่ม และได้ทำไป
 อย่างนี้ทุกเล่ม แต่ท่านก็บอกว่าทำผิดก็จริงใจอยู่ เมื่อทำผิดก็แก้กฎหมายเสีย
 ใหม่ ท่านเป็นนิติบัญญัติท่านทำได้ เพราะฉะนั้นขอสรุปหนทางที่รัฐบาล
 จะแก้ คือ ๑. บุรณะประเทศตามนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้การศึกษา
 แก่ประชาชน ๒. จะยึดหลักการปกครองประเทศ คือรัฐธรรมนูญเป็น
 กฎหมายสูงสุด เพียรพยายาม ที่จะสร้างคนให้รู้จัก ระบอบประชาธิปไตย ตาม
 ระบอบรัฐธรรมนูญและประเพณี ๓. จะปฏิบัติตามกฎหมายที่มีอยู่ และ
 ถัดลงไปใหม่ดี ทางรัฐสภามีโอกาสดังนี้จะแก้ไขหรือตั้งกระทู้ได้ตามรัฐ-
 ธรรมนูญโดยครบถ้วน ๔. จะทำตามนโยบายที่ได้แสดงไว้ในรัฐสภาจนสุด
 ความสามารถเท่าที่จะทำได้ โดยเงินงบประมาณรายได้ของแผ่นดินคือความ
 เจริญของชาติบ้านเมือง นั้นแหละเป็นขอบเขตอยู่แต่ ออกจากนี้

เป็นเรื่องปกติขอย คือกองทัพไทยขอยอะไรนั้น เราบังคับปริมาณที่จะช่วย กองทัพเรือ และไม่ต้องเป็นห่วง ข้าพเจ้าจะทำให้ กองทัพเรือให้ เจริญขึ้น และถ้าข้าพเจ้าทำกองทัพเรือให้เจริญขึ้น กองทัพเรือจะต้องมารวมกับกองทัพ บก ซึ่งเวลานั้นเรายังไม่ได้คิด และงบประมาณมี ๒๕๑๕ เราไม่ได้ตัดกอง ทัพเรือเลย ดังนั้นวิถีโยชน์เราก็ไม่ได้ตัด เรายังเอาเงินไปซื้อเรือทง ๆ ที่เสร็จจากการปราบปรามจลาจลใหม่ ๆ คือเรือฟรีเกต ๒ ลำซึ่งกำลังทำการ รมอยู่ที่เกาะไหหล่องาน และเมื่อเข้างานนั้นก็ได้ใจเรากับหน่วยแม่ทัพในประเทศ ไทยเขาเพื่อซื้อเรือโคสต์การ์ด ไม่นับเรือเปอร์และแอนติซิมมาริน เพราะ ฉะนั้นเห็นได้ว่ารัฐบาลนี้เป็นมนุษย์ปฏุชนซึ่งมีความรักชาติ เก่งกล้าและรัก ความเป็นธรรมอยู่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นคงจะไม่ปฏิบัติดังที่ท่านผู้อภิปราย ได้เก็บเอามาและว่าไปโดยปราศจากทศยศ ท่านคงจะยึดกฎหมายอะไรบ้าง ถ้าไม่เช่นนั้นการพูดก็จะแคบไป

๑๕.๓๓ น.

พระยาศรีธรรมราช : บัญญัติเป็นบัญญัติสำคัญ และเพื่อนฝูงมาชิก ผู้มเกลวติของพวกเราได้พยายาม อภิปรายด้วยเหตุผล ซึ่งเราจะเพรศูคิด หรือ อย่างไรไม่รู้ เราฟังอยู่ด้วยความเข้าใจได้และคิดว่าเราได้อ้างเหตุผลที่ ดีที่สุดและหวังว่าเราจะได้รับคำตอบจากรัฐบาลด้วยเหตุผลหรือด้วยการรับใน สิ่งที่ดีควรรับ แต่ข้าพเจ้าเสียใจที่ทง ๆ ที่ท่านนายกฯ ท่านพยายามที่จะชี้แจงท่าน และพยายามพูดจาที่จะไม่ให้มีบรรยากาศคลุมเคลวมากจน แต่ถึงกระนั้นก็ คำพูดของท่านข้าพเจ้าขอประทานว่า “น้ำท่วมทุ่ง ผักบุ้งโหรงเหรง” ก็ ไม่ได้ตอบปัญหาหรือเหตุผลอะไร เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าเตรียมมาพูด เพื่อ ดำหรับจะบ่งชี้ถึงเหตุการณข้างหน้า แต่เมื่อนายกฯ ได้อ้างเหตุต่าง ๆ อัน ครอบงำท่านยอมรับว่าการปกครองระบอบรัฐธรรมนุญของเรามาเมื่อ ๒๐ ปี มาแล้วยังไม่สมบูรณ์ ขอนขอให้ท่านระดัดถึงคำพูดทง ๆ ของรัฐบาลหรือ

LIRT

กรมโฆษณาว่าประเทศไทยมีระบอบประชาธิปไตยสมบูรณ์ ๑๐๐% เพราะฉะนั้น
เมื่อท่านรับเงิน คือถ้าว่าสมบูรณ์แล้ว บริบูรณ์แล้ว มันคงไม่มีการ
จลาจลต่ง ๓๐ ครั้ง ในระหว่าง ๒๐ ปี เพราะฉะนั้นจึงมีความยินดีที่ท่านรับ
ว่าในเวลานี้มันยังไม่สมบูรณ์ เราต้องช่วยกันแก้ไขต่อไป ที่เบ็ดเตล็ดปราย
ก่นกเพื่อจะแก้ไขให้กิจการ ให้รัฐธรรมนูญดีขึ้น อีกขอหนึ่งท่านกล่าว
ว่าตามประเพณีเขาปฏิบัติกันมาในสภาอังกฤษหรือสภาฝรั่งเศส ฝ่ายค้าน
ท่านเป็นผู้เบ็ดเตล็ดปรายโดยปกติเป็นของสภาผู้แทนท่านนั้น ไม่ใช่สภาสูง
เสมอไป ยิ่งสภาสูงของเราไม่ได้มีพรรคการเมืองเลย ท่อนเขามพรรค
การเมืองกัน ในสภาสูง เพราะฉะนั้นถ้าชักนถอดคิดว่าเป็นคนกลาง ใคร
ผิดก็ผิด ใครดีก็ดี ท่านจะว่าเราเป็นฝ่ายค้านเพราะท่านเห็นว่าเราชัก
ตามท่าน ท่านถอดเขาเป็นฝ่ายค้าน เพราะฉะนั้นท่านจึงชักจะไม่โท ท่าน
ว่าการอภิปรายก็ต้องชักไปหาความจริง ความจริงถ้าฝ่ายรัฐบาลมีเหตุผลดี
มันก็ไม่เห็นการเสียหายแก่รัฐบาล ถ้ามีเหตุผลไม่ดี ก็เป็นธรรมดาอยู่เองต้อง
เสียหาย แต่เราไม่มีเจตนาจะมาหาความเสียหาย เราหาความจริง ถ้า
ความจริงทำไม่ตกเสียหายยัง

อีกประการหนึ่งการตอบของท่านนายกรัฐมนตรีวันแรก ข้าพเจ้า
ขอประทานโทษ อารมณ์ท่านไม่อยากจะตอบปัญหา คืออย่างท่านว่าเมื่อก
สมาชิกคนหนึ่งว่าไปไหนมาสามวาสองศอก และท่านเบนไปเบนมา แต่ถนัดหัว
เราแล้วก็ปล่อย แต่เพราะเหตุที่ตรงชนทิดมากตลอดเจตนาจนอนัน พงท่านไม่
ถูก ท่านเรียกว่าอบรม ที่จริงไม่ใช่อบรม เป็นการแสดงความเห็นโดย
บริสุทธิ์ใจว่า ควรจะ ทำอย่างนั้น เพื่อไม่ให้ราษฎร ตายอีก ๓ - ๔ - ๕ ร้อยคน
เงินเสีย ก็ถาวรอม ๆ กันมาจะเสียราว ๆ ๕๐ ล้านบาท ท่านควรจะตั้งฉนวน
ตั้งฉนวนไม่ใช่ตั้งฉนวนคอกควรทิดได้บ้าง เขาว่าจงจกทกตอหนึ่งขงต และน
ภูมิสถาตาย ๆ คนทกขอยางน และทกในตั้งมเหตุผล เพราะฉะนั้นพงควร

ถึงกรณีนี้ ท่านบอกว่าท่านพยายามปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย
อะไรทุกอย่าง ท่านเองกฎหมายเป็นทั้งจำท่านปฏิบัติถูกต้อง แต่อย่า
พูดกันเฉย พูดกันเรื่องนอกรัฐธรรมนูญ แต่จำเรามาตุ ประวัตติการใน
สภาผู้แทนกตหรือวุฒิสภา กต สมัยที่ท่านปกครองเขา ท่านเป็นนายกรัฐมนตรี
มนตรี มีตึกก็เรื่องบาง ซึ่งมันเขื่อนนอกเรื่อง นอกถิ่นนอกทาง รัฐธรรมนูญไป
ข้าพเจ้าเวลานึกไม่ทันที่จะอ้างอะไรมา แต่เข้าใจว่าประวัติศาสตร์ได้บันทึก
ไว้แล้ว ที่ท่านว่าในข้อคนว่า เช่นค่าครองชีพเมื่อท่านเข้ามาค่าของ
เหรียญดอลลาร์หรือปอนด์สูงกว่าเงินไทยมาก แต่ข้าพเจ้าขอเรียนไว้ว่าใน
เวลาท่านเข้ามาชนบทหรือออกจำหน่ายมีประมาณสองพันล้าน แต่จนถึง
สี่พันล้านแล้ว แต่ก็เป็นกาที่หน้าจะพูดได้ว่าราคาเงินบาทเวลานั้น ๒๕-๓๐
สตางค์ แต่เดี๋ยวนี้เขาว่าเป็น ๑๐ แล้ว แต่ข้าพเจ้าว่าถ้าใกล้ความจริงแล้ว
เพียง ๕-๖ สตางค์เท่านั้น ที่ท่านว่ารายได้มากจนแต่เงินลงไปค่าเด็ก ๆ
อย่างนี้แล้วค่าครองชีพก็สูงอย่างนี้

ที่ข้าพเจ้า จะจับเรื่องความเหต คคือความตั้งใจบ้าง ที่เราคงจะ
พิจารณากันในอันข้างหน้าก็ขอที่จะกล่าวถึงว่าเราจะบ่งกันประการใด เรา
จะต้องรู้เหตุก่อน เราจะต้องรู้ว่าเหตุมาอย่างไรผลมาอย่างไร ข้าพเจ้า
กล่าวถึงความเสียดาจดนมเป็นประวัติศาสตร์ชาวยุโรปของประเทศไทยในระหว่าง
๒๐ ปีนี้ แต่ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าประวัติศาสตร์ชาวยุโรปนั้นเรายังบอก
ไม่ได้ ว่าเป็นเพราะเหตุใด จะต้องรู้เหตุอย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับการ
เสียดาจด นนมข้าพเจ้าอยากที่จะยกตัวอย่างให้ท่านดูว่าในการเปลี่ยนแปลงการ
ปกครองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ การเปลี่ยนแปลงการปกครองนั้นผู้ก่อการท่านก็
อ้างว่าถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยเราคงจะเปลี่ยนจากระบอบสมบูรณาญา -
ธิปไตยมาเป็น ระบอบประชาธิปไตย เมื่อเป็นเหตุของท่าน
หวังว่า ท่านคงไม่ปฏิเสธและเหตุจะเป็นการล้มคองหรือไม่ล้มคองก็เป็นเรื่อง

ไม่คงพดถึง แต่รู้ได้อย่างหนึ่งว่าเป็นเหตุของการเปลี่ยนรัฐบาล คือ
 การเปลี่ยนแปลงการปกครอง นั้นเป็นเหตุประมาณได้ว่า ได้มีการต่อสู้
 ตัดกันระหว่างทหารกลุ่มหนึ่งกับรัฐบาล เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ เราเห็นว่าผู้
 ทำการต่อสู้รัฐบาลนั้น ก็คงอ้างเหตุว่า รัฐบาลช่วงชิง เอาอำนาจได้มากเกินไป
 ควรจะแบ่งแยกจัดอำนาจบริหารและอำนาจนิติบัญญัติให้พอสมควร นั้นก็
 เป็นเหตุที่ควรแล้ว ทนออกครั้งหนึ่งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐ ก็ขอเมือรัฐประหาร
 เหตุนี้เกิดขึ้น เพราะคณะรัฐประหารบอกว่า รัฐบาลปัจจุบันเวลานั้นบริหาร
 ราชการแผ่นดินเหลวแหลก กินจอบ กินเคี่ยม สรรพอาหาร ข้าราชการคดโกง
 ซึ่งเราดูออกเห็นเหตุที่เขาอ้าง และก็เป็นเหตุที่จริง ๆ และว่าคำ
 ครอบงำแพงเดี้ยด้วย เพราะฉนั้นรัฐบาลที่เขาเข้ามาใหม่ก็เพื่อจะแก้คำครอบงำ
 ก็เป็นความจริงที่เขาอ้างขึ้น แต่ว่าความจริงนั้นมันจะจริงตามที่เขายืนยัน
 หรือไม่ เราถามด้วยกัน ปัญญาถามด้วยกัน ได้อ่านแล้วถนัดใจ
 กันเองได้ ถ้าผมจะบอกอย่างไหนจริงอย่างไหนไม่จริง ท่านก็บอกว่า
 พยานไม่มี พยานอยู่ที่ตัวความสำมารถ ข้อดีดีของเราเอง คราว
 มาถึงที่เรียกว่าการเกิดบฏจลาจลในปัจจุบันนี้เขายืนยันว่าอะไร ท่านก็ยอม
 รับแล้วว่าทหารเรือส่วนน้อยที่พาท่านไป ได้บอกว่าเป็นเหตุที่รัฐบาลปก
 ครอบบ้านเมืองบงกพร่องขอให้เปลี่ยนรัฐบาลเสีย บริการวิทยุ ฟ้าไม่ไหล
 ไฟไม่มาอะไรเหล่านี้ที่เขาอ้างขึ้นมา หรือคำครอบงำพลัง คอรัปชั่น มี
 การค้าฝิ่นอะไรเหล่านี้ เขารูกันทงนั้น แต่ว่าจะเป็นจริงอย่างเขาว่าหรือไม่
 เราวินิจฉัยกันและประชาชนทั้งหลายที่ฟังดึกก็มีปัญหาถนัดใจว่า มันมีคอรัปชั่น
 มากเพียงไหน มันมีการค้าฝิ่นจริงหรือไม่ ขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่เป็น
 ประวัติศาสตร์ของประเทศไทย คำครอบงำพลังหรือเปล่า เหล่านี้เห็นเหตุ
 ถัดกันก็ถึงต้นนิษฐานได้ว่าประวัติศาสตร์นั้นบอกเหตุเราว่า การเปลี่ยน
 รัฐบาลที่ใช้กำลังเปลี่ยนโดยเหตุว่าด้วยรัฐบาลยังมีคชบ ปกครองไม่ได้อะไร

เหล่านี้ เขาเปลี่ยนไม่ได้ตามวิถีทางแห่งรัฐธรรมนูญหรือรัฐบาลไม่เปลี่ยน
 ไปตามวิถีทางแห่งรัฐธรรมนูญ ก็เกิดรบกันขึ้นดังนี้ เราคงไม่ควรจะต้อง
 มาทะเลาะกันว่ารัฐบาลผิดหรือถูก ขอให้พิจารณาตามความจริงว่าเราจะทำ
 อย่างไรหนอที่จะช่วยกันไม่ให้ประวัติศาสตร์ ซึ่งท่านก็เป็นนักประวัติศาสตร์
 เจ้าของประวัติศาสตร์ชาวสยามนี้ อย่าให้มันช้าออกหรือให้มันช้านอยที่สุด
 อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะเรียนขอฯ ซึ่งมันอาจจะรักษา
 ได้ที่จะรักษาประวัติศาสตร์ แต่ถ้าท่านไม่เห็นว่าเป็นยวาทะจะใช้ได้แล้วก็เป็น
 อกรื่องหนึ่ง

เรื่องบ่อนกันเหตุการณ์ท่านเองด้วยกัน ขอ ขอให้จำอีกอย่างหนึ่ง
 จะลืมไม่ได้ เพราะการจลาจลทุกครั้ง ผู้ถืออาวุธหรือทหารของรัฐบาล
 ทำทงหนนี้ ไม่ใช่ประชาชนพลเมืองทำ ประชาชนพลเมืองทำคนเดียว
 หรือคนกลุ่มเดียวทำไม่ได้ เกี่ยวกับอาวุธทงหนนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้ดูถูก
 แต่ข้าพเจ้าเชื่อกความจริงว่าเราจะแก้กตองแก่ไอ้มันด้วยจึงจะสำเร็จ ถ้าเรา
 ไม่รู้ถึงเรื่องนแล้ว อยากรู้ว่าชาวสยามเป็นแน่ เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้า จึงขอ
 เรียนขอจากผู้ถืออาวุธของรัฐบาลนี้ ท่านเป็นผู้ใช้อำนาจที่ได้ใช้อำนาจเปลี่ยน
 แปลงมาแล้ว ซึ่งเป็นกรณีรัฐธรรมนูญ เมื่อรวมความแล้วมันเสียหายน
 มากกว่า ผู้ให้บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงตามวิถีทางรัฐธรรมนูญ รัฐบาล
 ไทหนจะกิน จะส่งปรกไม่ส่งปรก ก็ให้ผู้แทนราษฎร เขาได้กินออกเอง ก็แต่กั้น
 ทหารไม่ควรจะเกี่ยวข้อง เพราะฉะนั้นขอให้ทหารเป็นทหารของพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ของรัฐบาลจริงๆ รัฐบาลจะเปลี่ยนหรือรัฐบาลจะ
 อะไร เขาเข้ามา เขามาถูกต้องตามรัฐธรรมนูญแล้วมันนับสนุน ไม่ใช่
 ไปเที่ยวจเขาออก อย่างนี้แล้วก็เขามาถึงเก้าอี่ หนึ่งอย่างไรก็เหมือนกัน
 พวกผมได้เขามาถึงแบบเดียวกัน แต่ท่านอย่าถืออย่างนั้น เพราะฉะนั้น
 ขอแรกที่เป็นขอสำคัญที่สุดต้องพยายาม ขอขออนวอนรัฐบาล อ่อนวอน

ท่านจอมพลซึ่งเป็นจอมพลของทหาร ให้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ว่าทหาร
ของเด็กเด็กชาติไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง คณะก่อการก๊อด คณะรัฐประหาร
ก๊อดของเด็ก ถ้าโรงก๊อด ที่อย่ามาอยู่อย่างนี้เลย ไม่ต้องควบคุมหรือ
เพราะสองสภาควบคุม นี่ถามจะเป็นอย่างไรให้มันเป็นไป ท่านก็อ้าง
ว่าสภาผู้แทนราษฎรเขาเลือกมา เขามีอำนาจมากจะไปอาศัยอำนาจตั้ง ๆ
ไปอย่างนั้นทำไม นี่อย่างนี้ ขบวนการของสภาผู้แทน

ขอตั้ง ทนายท่านนักเพื่อผู้แทนจะเป็นประโยชน์แก่ท่าน ท่าน
ก็อ้างว่าผู้แทนราษฎรเขาเลือกเข้ามาจึงได้เป็น อย่างนั้นอย่างนั้น แต่ท่าน
อย่าลืมว่ารัฐธรรมนูญของเราอายุเพียง ๒๐ ปียังไม่เรียบร้อย อย่างที่ท่าน
เสนอ รัฐธรรมนูญได้จำกัดเฉพาะจะเอาผู้แทนราษฎรมาเป็นรัฐมนตรี เหตุใด
เราจึงได้เถียงกัน ข้าพเจ้าเอง เป็นผู้เสนอ ว่าขอโควต้า สัก ๕ คนใน ส.ส.
สมาชิกส่วนใหญ่เขาบอกยังไม่ได้อีก เจ็ดบ้านเมืองยังไม่พร้อมใครสักให้
เขาเป็น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเสนอว่าผู้แทนที่เขามานั่งที่ออกเสียงของ
เราไม่ถึง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ท่อนหนึ่งต้องออกแต่ ๒๕ เปอร์เซ็นต์มาลงคะแนน
แต่ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้แทนประธม ๕ อย่างนี้กระมัง นี่เพราะเหตุ
รัฐธรรมนูญจึงบัญญัติไว้ว่าเรายังไม่จำเป็นจะเอาผู้แทนราษฎรเข้าเป็นรัฐมนตรี
ถ้าอย่างอังกฤษตามแบบอังกฤษไม่ได้กัน คนนอกต้องเป็นทนายหรือ
มีฉันทน์ก็มาซัดดูฉันทน์ เพราะฉะนั้นท่านยอมรับแต่ที่ว่าระบบรัฐธรรมนูญ
ของเรายังไม่ถึงขนาด ท่านต้องการจะให้ใครคนค้มาท่านก็เลือกเอาผู้
แทนราษฎรคนไทยเราเรียกเขาพิเศษ มีอุดมคติมีความซื่อสัตย์เสียให้เข้ามา
ดูฉันทน์ก็เป็นอยู่แต่ไม่ได้ออกไปเอาผู้แทนเข้ามาอย่างนั้น แต่ ท่านผู้ใด
ยังไม่ถึงขนาดก็ให้เขามีตำแหน่งเป็นเสนา ๆ ไปก่อน ถ้าเสนา ๆ ยังไม่

ตำแหน่งให้ หากให้เขาอยู่ในสภาไปก่อนแล้วที่หลัง มาเป็นรัฐมนตรี ก็เริ่มจะ
ไม่มีการปฏิบัติอย่างนี้

ทนายชอสาม การตั้งคณะรัฐมนตรี ข้าพเจ้ากลัวว่าอาจจะเลือกแต่
ผู้แทนไม่ได้ ด้วยความจริงซึ่งถ้าตามใจท่านนายก ฯ ท่านก็รู้เหมือนกัน
แต่ที่ท่านต้องการเรื่องของเขา อันนี้ขอให้อธิบายให้ชัดว่า ถ้าท่านใจแข็ง
บอกว่าคนหนึ่งไม่สมควรคนอื่นเขาสมควรกว่า ประเดี๋ยวใคร มาสนับสนุน
ถ้าท่านใจอ่อนก็ให้ไป นี่ตรงกับหมอกุ๊กคุณหลวงประกอบ ฯ พูดว่าเพราะ
บริวารของท่านไม่ดี แต่ตัวท่านดีที่สุดในใจอ่อน

ในข้อนี้ เรื่องการปราบปรามคอรัปชั่น ข้อนี้เป็นเหตุสำคัญใน
การก่อการจลาจลเหมือนกัน เพราะฉะนั้นขอให้ปราบกันจริงๆ ขอให้คิด
โตๆ เบ้งๆ ทำคือเป็นตัวอย่างให้คนอื่นแล้ว คนอื่นก็จะทำตามตัว
อย่าง แต่ที่ระวังอยู่นอกจากเงินเดือนไม่พอก็ต้องให้มันกินและกินอาหารการที่
เหลือเพื่อนักของพิชารณารกันอะไรกันเดี๋ยวมั้ง ถ้าไม่ได้เร็วก็ค่อยๆ ทำ
ถ้าท่านทำอนันได้ค่าครองชีพหมดดวงตกลงได้เพราะเงินขึ้นไปด้วย

คราวนี้ค่าครองชีพเป็น เรื่องที่ข้าพเจ้า จะต้องโต้แย้ง กับท่าน นายถัก
หน้อย เพราะท่านว่าข้าพเจ้าแก่ไป ๓๐ ปีเศษ แต่ข้าพเจ้าไม่โกรธท่าน
เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าไม่ต้องการส่งโตซึ่งคนแก่ๆ เขายังต้องการอยู่

ประธานวุฒิสภา : ขอให้พูดในเรื่อง

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ใดที่ยังมีสติสัมปชัญญะอยู่
คงจะไม่คิดว่าให้ข้าราชการได้ถึงระดับ ๒๕ สตางค์มันเกินไปไม่ได้ อิมพอสซิเบิ้ล
เราหวังเพียงแต่จะให้คิดว่าเป็น ๘๐ บล่อนที่ข้าพเจ้ายังไม่เกิด เขาเถอะ
แต่ว่าเกิด ๘๐ ปีมาแล้วข้าราชการได้ถึง ๒๕ สตางค์ ข้าพเจ้าว่าให้เขา ๖๐ เท่า
หรือ ๘๐ เท่า และให้เป็นราคาเท่านั้นไม่ต้อง ๒๕ บาท อธิบายก็โดยมี
อิมพอสซิเบิ้ล ทนราคาค่าครองชีพท่านว่าเมื่อต่างประเทศเขาแพงกว่าเรา

แต่ข้าพเจ้าขอเสนอความคิดของข้าพเจ้าซึ่งมีข้อเท็จจริงนั้น ซึ่งกฎหมายเราตกลง
ประมาณเท่าครึ่งหรือ ๒ เท่า แต่ค่าครองชีพเขาขึ้นไปสักเท่าหนึ่ง เพราะ
ฉะนั้นอย่างมากค่าครองชีพของเขาจะขึ้นประมาณสัก ๓ เท่า ด้วยตัวอย่าง
นักเรียนอังกฤษ เมื่อเราส่งไปแต่ก่อนนั้นบดะ ๕๐๐ ปอนด์ก็อยู่ได้สบาย เวลา
นี้ ๕๐๐ ปอนด์ก็ห่วยได้ แต่ ๕๐๐ ปอนด์เป็นเงินเท่าไร ๕,๕๐๐ บาท ๕๐๐ ปอนด์
เวลานี้เป็นเงินเท่าไร ๕๕,๐๐๐ บาทนั่นมันเป็นอย่างไร ถ้าคิดถึงว่าเงินของเรา
เดอรัดอินดัต ตกลงไปค่ามากทีเดียว

ประธานวุฒิสภา : พูดภาษาไทยเถอะ

พระยาสุริยธรรมราช : ก็เดิมแต่ก็แปลให้ฟังเสร็จ เพราะฉะนั้น
ขอท่านนายกอย่าเป็นนายแก้คดีของท่านเอง ขอจงเป็นรัฐบุรุษรักษาโรค
ของราษฎรที่ตกลงเจ็บเรื่องค่าครองชีพสูง และถ้าค่าครองชีพสูงแต่รายได้
สัมพันธ์แต่ก็ไม่ใช่เป็นอะไร บางส่วนมันเกินรายได้ใหญ่โต บางส่วนและ
ก็เป็นส่วนมากไม่ได้ส่วนสัมพันธ์กันเสีย ข้อนี้ท่านนายกจะนั่งนอนใจไม่ได้
ควรจะเอาใจ ใส่ต่อไป และประการสุดท้ายข้าพเจ้า ขอให้สมาชิก รัฐสภา
ทุกคน รัฐมนตรีทุกคน ปฏิบัติตามคำปฏิญาณที่ให้ไว้แก่รัฐสภาให้
จริงใจเถิด กบฏจะไม่ม่้อีกต่อไป

ประธานวุฒิสภา : ขอหยุดพัก ๑๕ นาที

พักประชุมเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๖.๑๐ นาฬิกา

ประธานวุฒิสภา : พิจารณาเรื่องที่ค้างต่อไป

พระมนภานวิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง :
รัฐบาลขอเรียนแจ้งว่าตามที่ท่านสมาชิกผู้มั่งคั่งร่ำรวยได้ทูลขอ
ว่าท่านนายก ฯ พูดอย่างนำท่วมท้นถึงผู้มั่งคั่งร่ำรวย ทศจริงการอภิปรายได้

LIART

ฟังมาหลายวันแล้วพูดกันอย่างไรก็ตามว่ากันมาด้วยกัน ท่านจะท้อมมากหรือท้อมน้อยเท่านั้น ถึงแม่ท่านผู้มั่งคั่งเองบางครั้งอาจจะหาท้อมเหมือนกัน เรื่องนั้นก็ไม่ได้สำคัญอะไรนัก ท่านบอกว่าถ้าส่งไม่มีพรรคการเมืองก็ไปขายไม่จำเป็นต้องมีผู้ขายและทางสถานี ก็ไม่ได้ มีพรรคการเมืองอะไร ทางฝ่ายรัฐบาลเองก็ไม่ได้ยืนยันว่าท่านตั้งพรรคการเมืองหรืออะไร ท่านก็คิดว่าความเห็นของของท่านมันไปในแนวเดียวกันและ ก็ไปในทางที่คิดกัน เจาะลึกไปขายก็โดนหน้าไปทางนั้น รัฐบาลก็ไม่ว่าจะทำอย่างไร อย่างน้อยที่สุดก็อาจจะเป็นพรรคการเมืองโดยพฤตินัย ถึงแม้จะไม่ตั้งเป็นรูปร่างอันแท้จริง ท่านบอกว่าท่านนายก ฯ ท่านพูดตามธรรมเนียมคล้าย ๆ ว่าท่านนายก ฯ พูดด้วยความดีใจจริงใจข้าพเจ้าไม่อยากจะชมเชยนายก ฯ แต่ท่านนายก ฯ ก็เป็นมนุษย์คนหนึ่ง เราลองมาคิดถึงดีที่ท่านถูกเขาคืบไปซึ่งได้ในเรือ เขาไปบริภาพต่าง ๆ นานา ในเวลาเดียวกันฝ่ายปราบปรามเขามันถลจกหัวยิงเขาเครื่องบินบอมบ์เกิดเพลิงไหม้ท่านต้องฉวยนำหนีไป พยายามอย่างหนักขึ้นมาในสถานีแล้วยังถูกการขโมยอีก ซึ่งฟัง ๆ ดูแล้วพวกที่ไปทำท่านกลับมาอภิปรายในงานท่าน นี้ก็อาจจะมีส่วนในบางครั้ง บางคราวซึ่งธรรมเนียมอย่างที่ท่านว่า

ท่านเรื่องเงิน ข้าพเจ้าอยากจะพูดว่าถนัดหน่อย คือว่าท่านบอกว่าเมื่อรัฐประหารแล้ว เรามาเป็นรัฐบาลเราออกธนบัตรไปถึง ๒,๖๐๐ ล้านบาท เป็นเหตุให้ค่าครองชีพสูง แท้จริงเรื่องมันเป็นอย่างไร การออกธนบัตรคือค่าธรรมเนียมค่าแต่ธนบัตรนั้น จะต้อง ออกไปให้พอเพียงกับการผลิตของสินค้าและของที่ประกอบค่าครองชีพต่าง ๆ ให้ได้สัมพันธ์กัน เป็นการที่เหมาะสมแก่การเศรษฐกิจของบ้านเมือง แต่ว่าในระหว่างสงครามและหลังสงครามนั้น ได้มีการออกธนบัตรไปโดยเกิน กว่าจำนวน ของที่เราผลิตเงินหมุนเวียนก็มากกว่า ราคาของเงินเป็นจำนวนหลายเท่า จึงเกิดเงินเฟ้อขึ้น

หรือเงินเพื่ออย่างธรรมดาขึ้น แต่เมื่อหลังจากที่รัฐบาลนี้ได้เข้ามาบริหาร
 แล้วการณีกดบังคับกันข้าม ก็คือการผลิตนั้นได้มากมายกว่าจำนวนชนบัตร
 ที่ออกเป็นจำนวนมาก คือว่าเราสถิติการค้าขายระหว่างประเทศไทยกับต่าง
 ประเทศใน ๓-๕ ปีนี้ คือนับตั้งแต่ปี ๑๙ มา เราได้เปรียบในการค้ากับ
 ต่างประเทศ คือกำไร กราฟเราขึ้นเรื่อยมา เป็นอันว่า ในปี ๒๔๑๑-๒-๑๑-๕
 เราได้กำไรประมาณถึง ๕,๐๐๐ ล้านบาท แต่ส่วนชนบัตรที่รัฐบาลนี้ได้
 ออกไปมีจำนวนเพียง ๒,๖๐๐ ล้านเท่านั้นเอง แล้วชนบัตรทุกบาทที่รัฐบาล
 นี้ ออกไปมีทุนสำรองโดยครบถ้วน การที่มีทุนสำรองนั้นก็เป็นการที่ไม่ให้เกิด
 เงินเฟ้อ เพราะเหตุอะไร คือเราขายสินค้าได้กำไรอย่างว่า ๕,๐๐๐ ล้าน ก็
 เป็นเงินตราต่างประเทศที่ได้มา รัฐบาลทางธนาคารชาติก็เอาเงินตราต่าง
 ประเทศนั้นไปเปลี่ยนเป็นเงินธนบัตรออกไปให้ถึงมือประชาชน ผู้ผลิต ผู้ค้า
 คือเขาเป็นส่วนสำคัญในการได้กำไรจากต่างประเทศ ถ้าไม่ทำอย่างนั้น
 ไม่ได้ เพราะเขาจะไปทำอะไรด้อยๆ เช่นออกตัวอย่างต่างประเทศเขาทำ
 กันไม่ได้ มันก็ต้องออกธนบัตร ธนบัตรที่ออกไปเหล่านี้ก็เป็นกำไรจากการ
 ผลิต ไม่ใช่จากอินเฟลชันอย่างใดเลย ความจริงการออกธนบัตรนี้ยัง
 ออกน้อยเสียด้วยซ้ำไป เพราะเราออกธนบัตรเพียง ๒,๖๐๐ ล้าน แต่
 ได้กำไร ๕,๐๐๐ ล้าน แล้วอีกอย่างหนึ่งเครื่องพิสูจน์อีกอย่างหนึ่ง รัฐบาลนี้
 เมื่อเข้ามาบริหารราชการแผ่นดิน ดัชนีค่าครองชีพประมาณ ๑๓.๗ เท่านั้น
 ของก่อนสงคราม แต่มาเวลานี้ประมาณ ๑๕ กว่านิดหน่อยเท่านั้นเอง ทั้งๆ
 ที่ออกธนบัตรไปถึง ๒,๖๐๐ ล้าน มันไม่ต่างอะไรกันมากนัก เพราะฉะนั้น
 ในตอนแรกที่เราเข้ามาบริหารงานนั้น ราคาสินค้าต่างๆ มันลดเรื่อยมาเป็น
 ตำบล จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ที่เกาหลีขึ้นมันก็เขยิบส่งขึ้นไป ที่เขยิบ
 ขึ้นไปนั้นมันเป็นเหตุทั่วโลก มันเป็นเรื่องของโลกไม่ใช่เรื่องของประเทศไทย
 ประเทศเดียว ไม่ใช่ที่ว่าขึ้นเขาขึ้นแล้วเราไม่ขึ้น ก็เพราะเหตุว่าประเทศ

ที่เขาผลิตของมาขายเราาน เขาต้องเปลี่ยนเอาเครื่องจักรไปผลิตอาหารเพื่อ
 ทำสงครามเหล่านี้ การผลิตของมันน้อยขึ้น ต่มามันมีมากกว่าสี่ปีหลาย
 ของมันก็ต้องแพง นี่ประการหนึ่ง ประการที่ ๒ วัตถุประสงค์มันต้องการ
 มากขึ้น เพื่อใช้จ่ายในการเตรียมสงครามกัน ในเรื่องวัตถุประสงค์ในเมืองไทย
 เรวเองซึ่งเราเป็นผู้ขายวัตถุประสงค์ มันก็กลับขึ้นอย่างมากมาหลายเท่าเกือบ โดย
 เฉพาะแร่แฉะยาง เราจึงได้มีกำไรถึง ๓-๔ พันล้าน ซึ่งราษฎรเราทั้ง
 ประเทศมีกำไรเพราะเหตุนี้ แต่เมื่อเทียบของต่างประเทศที่ขึ้นราคามาแล้ว
 เรายังมีกำไรอยู่มากมาย ไม่ได้เสียเปรียบอะไรเลย แล้วที่ท่านบอกว่า
 เงินปอนด์เขาลดราคา เทียบราคาคง ๓ เท่า ท่านพูดว่า แต่ก่อนมันได้
 ๔ ร้อย มันประมาณ ๓ เท่าเวลานี้ ในเมืองอังกฤษ แต่อย่าลืมว่า ๓ เท่า
 เวลานี้เขาอยู่อย่างแร้นแค้นที่สุด อย่างรถส่วนตัวก็ไม่ต้องไปรถบัส คนใช้
 ก็ไม่มีใช้ อาหารก็ต้องจำกัด เสื้อผ้าก็จำกัด อาหารกลางวันก็ไม่พอกิน
 ยิ่งกว่านั้นค่าครองชีพยังถึง ๓ เท่าของเวลาปกติ แต่ว่าบ้านเมืองเราตรง
 กันข้าม ข้าพเจ้าก็ไปตั้งแต่เห็นอนาคตได้ ความมั่งมี มากมาย ภายถอง
 ราษฎรดีขึ้นในระหว่าง ๓-๔ ปีนี้ มาตราฐานการครองชีพสูงขึ้น ก็คือว่า
 ของที่แก่ไม่เคยกินก็กินไม่เคยใช้ก็ใช้ บ้านเรือนก็ปลูกดีกว่าแต่ก่อน เสื้อผ้าก็
 ดีกว่าแต่ก่อน ต่มาอันนี้มาจากสิ่งเหล่านี้มาก ๆ แล้วก็ทำให้ค่าแรง กรรมกร
 สูงขึ้นด้วยในเวลาเดียวกันมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น แล้วการคมนาคม
 ที่ถูกทำลายไปในสงครามไม่ฟื้นคืนดี เหมือนอย่าง แต่ก่อน ประกอบกับ
 เหตุการณ์ของโลกด้วยของก็ต้องแพงขึ้น แต่คิดถึงว่าชนจาก ๑๑.๗ เป็น
 ๑๕ กว่า ๆ ไม่ได้มากมาย สำหรับราษฎรมาตรฐานการครองชีพเราดีขึ้น
 เราสูงขึ้น อย่างราษฎรก็ดีขึ้น จนมีข้อมากินกันดีกว่าชาวกรุงเทพฯ
 ซื้ของถูกแะเปิดมากินกัน มีขนมปังไม่ระรวยเต็ม ๆ กระเป๋า นอกจากนั้น
 ท่านจะเห็นได้ว่าโลกเราเวลานี้คับแค้นเหลือทน ประเดี๋ยวคนไทยไปเมืองนอก

อาชีพศึกษาให้เจริญขึ้นเรื่อยๆ ไป เมื่อถึงเวลาที่เหมาะสมแล้วจึงจำเป็นต้องให้กบฏของเราทั้งหลายที่เกิดขึ้นในภายหลังล้มเสียที่หนึ่งว่า ต่อไปนี้การรับราชการนั้นไม่ใช่เป็นความมุ่งหมายของบุคคล ทุกคนควรจะประกอบอาชีพอย่างใด อย่างหนึ่ง ที่เหมาะสม ไปทำการโดยดำฟังด้วยตนเอง หรือทำงานบริษัทการค้าอะไรต่างๆ ตามจิตใจไปได้ อย่างนั้น และเขา มั่น ความต้องการประกอบอาชีพเพียงพอแล้วก็จะแก่ไปได้ ในเรื่องเกี่ยวกับฐานะของข้าราชการก็จะดีขึ้น

แต่ขอออกขอร้องถึงท่านนายกรัฐมนตรี ทราบว่า เมื่อคราวปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ท่านได้ไปทำการยึดอำนาจอะไร นั่นก็ได้เป็นการปรากฏอยู่ชัดเจนแล้ว ข้าพเจ้าเองก็มีส่วนไปค้นเรื่องราวอะไรในเรื่องนี้เหมือนกัน และขอยืนยันว่าในสมัยนั้นรัฐบาลในสมัยนั้นเขาได้ฉ้อราษฎร์บังหลวง จึงได้เกิดเรื่องยุ่งกันจนจึงไม่ใช่เรื่องการแย่งอำนาจอะไรกัน แต่ก็เป็นเรื่องที่ได้ปรากฏอยู่ชัดเจนแล้ว และอีกประการหนึ่งท่านอ้างถึงรัฐประหาร รัฐบาลขอเรียนว่าในเรื่องการทำรัฐประหารไม่ใช่คำกล่าวของรัฐบาลนี้ รัฐบาลนี้ไม่ใช่เป็นรัฐบาลของรัฐประหาร รัฐบาลนี้เป็นของรัฐสภา แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ หมายถึงรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งท่านผู้เกี่ยวข้องกันมากในทันทีเป็นผู้วางขึ้นมา เพราะฉะนั้นเรื่องเก่าแก่ที่จะอ้างมาว่ารัฐบาลจะเป็นเรื่องนอกประเด็นไปสักหน่อย

ท่านกลับมาพูดถึงเรื่องแรกอีก คือบอกว่าเรื่องห้า เรื่องไฟฟ้า เรื่องคอร์ปชั่น และเรื่องค้าฝิ่นอะไรต่างๆ เหล่านี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นเรื่องใหญ่ และรัฐบาลก็ได้สนใจอยู่ และโดยเฉพาะเรื่องเช่นนี้ประเทศไทยเราก็ดูถูกด่าว่าหาจากทางฝ่ายสหประชาชาติมาสองครั้งแล้ว แต่เราก็ดูได้แก่หลุดไปทั้งสองครั้ง จนกระทั่งรัฐบาลของสหประชาชาติเขาก็ได้รับรองแล้วว่ารัฐบาลของประเทศไทยไม่ได้ค้าฝิ่นจริงๆ แล้ว รัฐบาลสหประชาชาติก็ได้รับรองอยู่

แล้ว และเรายังจะไม่เชื่อกันอยู่อีก ข้าพเจ้าเองก็หมดปัญญาแล้ว แล้วสำหรับในเรื่องตัวเด็กก็ได้แสดงอยู่ว่าเราได้มีการจับเงินได้เป็นจำนวนมากมาเป็นประวัติการณ์ จนไม่ได้ใช้จ่ายเงินของตนมาสองสามปีแล้วโดยที่เราได้เอาเงินของกลางที่จับได้มาขายกัน แล้วคัดตัดตัวจ่าย ที่ห้องร้องในศาล ที่ตั้งโทษบ้างไม่ตั้งโทษบ้าง มีบทลงโทษเพิ่มหนักกว่าเดิม นี่ก็เพราะว่าเจ้าหน้าที่สรรพสามิตได้ทำหน้าที่อย่างพิเศษ และในบางครั้งได้เลี้ยงอันตรายที่สุดในการจับเงิน และในบางครั้งก็ได้มีการต่อสู้กับผู้ทรมานว่าเด็กว่า ในเมื่อเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการคลังได้ทำได้ ถึงปานนั้นแล้วก็ยิ่งพูดกันอยู่ว่ารัฐบาลค่าเงินค่าอะไร อีกอย่างหนึ่งท่านว่าถ้าหากเราไม่แก้ไขสิ่งเหล่านี้ คือเรื่องนาฬิกาเรือน ข้าพเจ้าก็ไม่อยากจะทำ แต่จะขอพูดซ้ำอีกทีหนึ่งว่าทางต้องซึ่งเราได้พยายามจัดการแก้ไข โดยบางอย่างเสียเงินเสียทอง ทำอะไรขึ้นมาหลายเหลือทน แต่ว่าในบางครั้งไฟดับ บางคราวนานหน่อยบ้าง ทั้งนี้เพราะว่าคนใช้มากเหลือเกินในภาวะหลังสงครามนี้ แต่ความจริงไม่ได้เดือดร้อนอย่างที่ท่านว่า และที่บ้านข้าพเจ้าเองก็ไฟดับอาทิตย์ละ ๒ ครั้งเหมือนกัน ถึงกระนั้นก็ยังดีกว่าไฟดับตลอดกาล แต่เรื่องเหล่านี้ก็ไม่มีปัญหาที่แก้ไขกันถึงปานนั้นแล้ว เครื่องเกยรถกับไฟฟ้า นาฬิกาเรือนก็ตั้งเข้ามาเรื่อยๆ อีกไม่กี่ปีคงจะได้บรรจบอย่างที่ท่านปรารถนา ไม่ใช่เราไม่พยายามทำ เราได้ทำอย่างเต็มที่ ขอให้ท่านว่าโรงไฟฟ้าสามเสนนั้น รัฐบาลสมัยหนึ่งซึ่งข้าพเจ้าก็ไม่พูดคำไหนคำเดียวอะไร คือเขาอาจมีอะไรอยู่บ้าง นิดหน่อย เขาก็บอกว่าซ่อมแซมไม่ได้แล้ว ถูกบอมบ์แตกเหลือ เมื่อเราเข้ามาเป็นรัฐบาลก็ได้ตั้งกรรมการขึ้นเพื่อขอให้ช่วยเหลือกันจริงๆ ในที่สุดเขาก็จัดการซ่อมแซมได้ จนเดินได้กระทั่งเดี๋ยวนี้ เรื่องพรรณนกแดดกันมาแต่ดึกเพียงไม่กี่ปี ในเรื่องนาฬิกาเรือนไฟไม่พอเนื่องจากคนใช้มากเหลือทนเขากัน

ทางแก้ไข แต่ท่านนายกก็ใจดีเหลือเกิน ไม่แก้ ความจริงเราควรจะต้อง
 จำกัดการใช้ได้และประชาชนก็ควรจะต้องระมัดระวังใช้ฟุ่มเฟือยได้ แต่ท่าน
 นายกก็ยอมปล่อยให้ใช้กันอย่างโอเวอร์โหดจริงๆ จนเกินกำลังที่จะรับพาด
 ด้ เรื่องเป็นอย่างนี้ แล้วท่านก็บอกว่าประวัติศาสตร์จะซ้ำรอย ปี ๒๕๑๕
 รัฐบาลทำไม่ได้ ไม่ใช่ทำไม่ได้อย่างที่คนฝันอะไรกัน หรือนำไฟไม่ได้
 เกิดความบกพร่อง หรือเรื่องคอร์รัปชันเกิดขึ้นมากมายต่างๆนาๆ ความ
 จริงตัวเลขก็แสดงอยู่แต่ดูว่าไม่ได้มีการคอร์รัปชันมากมายอย่างท่านว่า เพราะ
 เหตุว่าตาเจ้าหน้าที่คอร์รัปชันแดงงบประมาณจะเพิ่มขึ้นได้อย่างไร จาก ๘๓๐
 ล้าน เป็น ๑,๐๐๐ กว่าล้าน จาก ๑,๐๐๐ กว่าล้านเป็น ๒,๐๐๐ ล้าน แล้ว
 เป็น ๒,๕๐๐ ล้าน เป็น ๓,๕๐๐ ล้าน คือกราฟยกขึ้นมาเรื่อยๆ
 แล้วว่าคอร์รัปชัน แต่มีหนึ่งเราได้เอาเจ้าหน้าที่งานออกเพราะเหตุการคอ-
 รรัปชันของเขา เราจับได้ทุกใส่ตารางมีหนึ่งเท่าไร ก็ทำเรื่อยๆ แล้ว
 บอกว่าให้ปราบตัวใหญ่ๆ หน่อย ก็กฎหมายการปราบ นี้เราใช้ อำนาจไป
 ปราบเท่าโดยไม่มีหลักฐานปราบได้อย่างไร มีหลักฐานที่ปราบไป ไม่
 เคยปรากฏเลยว่าใครคอร์รัปชันแล้วไม่ปราบ ไม่มีเลยที่พูดว่ากันนั้น คน
 คอร์รัปชัน เราต้องทำตามกฎหมายอาญา กฎหมายข้าราชการพลเรือน
 แล้วเจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่ใช่คือรัฐบาล ๒๕ คน คือเจ้าหน้าที่ประจำ แล้ว
 เราจะทำอย่างไร แล้วจะให้จับคนคอร์รัปชันเขาไปฟ้อง เขาไปยิงเข้า
 ก็ทำไม่ได้ ก็พยายามทำอย่างนี้ แต่ตัวเลขแสดงว่าต้องลดตลงคอร์รัปชัน
 ไม่อย่างนั้นไม่เป็นอย่างนี้ แล้วท่านก็ให้รัฐบาลตั้งวงเงินว่า ข้าราชการ
 เบียดเบียนโดยการทุจริต ความจริงการทุจริต พวกกบฏนายกรัฐมนตร
 ไม่ใช่รัฐบาลไปจับท่าน ข้าพเจ้าไม่ได้ทำไม่ ท่านมาอบรมรัฐบาลหนัก
 อบรมรัฐบาลเรื่องเก่าแก่ คราวนี้พูดคราวนี้ เรื่องนายกฯ ถูกเขา
 ไม่ใช่เราไปจับใคร แล้วท่านว่าให้ทหารเด็กถาวรเมอง ข้าพเจ้าคง ัก

ท่านเองร่างรัฐธรรมนูญมา ไม่ให้ทหารเกี่ยวข้อง ทหารก็ไม่ได้มาเล่น
 การเมือง ทหารประจำการ แล้วท่านบอกว่าทำไมท่านนายกรัฐมนตรึ่จะ
 ต้องไปเอาสมาชิกสภาผู้แทนมาเป็นรัฐบาล มาเป็นรัฐมนตรี ก็รัฐธรรมนูญ
 ท่านเขียนเองนี่ บอกว่ารัฐมนตรีแต่ละคนจะต้องได้รับความไว้วางใจจาก
 สมาชิกผู้แทน ไม่ใช่จากวุฒิสภา นี่แล้วจะให้ทำอย่างไร แล้วไปเลือกคนอื่น
 ไปแล้วสภาไม่ไว้วางใจจะเป็นรัฐบาลอย่างไรได้ แล้วอีกประการหนึ่งเกี่ยว
 กับทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทางฝ่ายสูงท่านก็ต้องพิจารณาเหมือนกัน
 เราก็ต้องทำร่วมมือนกันไป คือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้วสมัยนั้นพรรค
 การเมืองก็ก่อหวอดขึ้น พรรคการเมืองในระบอบของเขาเองเขาก็ต้องการ
 ประสงค์ให้พวกของเขามีส่วนบริหารราชการแผ่นดิน เขาจะต้องไว้วางใจ
 ให้พวกของเขามีส่วนบริหารราชการแผ่นดิน ไว้วางใจให้พวก ของเขา เขามา
 ช่วยบริหาร ท่านนายกฯ ไม่เอาพวกนี้แล้วจะเอาพวกไหน แล้วก็
 ทำไปตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งส่วนใหญ่ท่านก็ได้รับผิดชอบ ในเรื่องนี้เราไม่
 ได้ขออะไรเลย แต่ท่านบอกว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งคุณวุฒิ
 ไม่เหมาะสมกันอย่างเดียวกัน คือพระราชบัญญัติเลือกตั้งกษัตริย์หัตถการ
 ที่วางไว้ตามรัฐธรรมนูญเป็นฉบับเดียวกัน ทพวกท่านได้สร้างชน แต่เรา
 ปฏิบัติตามจะเอาอย่างอื่นได้อย่างไร แล้วอีกข้อหนึ่งเรื่องเกี่ยวกับการแตก
 เปื่อยสินค้า ท่านพูดเป็นเชิงว่าเงินบาทตกมากมาย ความจริงตรง
 กันข้าม คือเราได้เอาเป็นสมาชิกของกองทุนระหว่างประเทศ ได้เข้า
 เป็นสมาชิกของธนาคารโลก แล้วเราได้ทำงานร่วมกับ อ. ซี. เอ.
 ที่เขาให้ความช่วยเหลือเรา พวกเหล่านี้รวมทั้งเขาหน้าทผายของกฤษทเขา
 มาติดต่อเกี่ยวข้องของกบการเงินของเรา เขาเห็นว่าเสถียรภาพเงินบาทเราเวลาน
 นี้ดีที่สุด สำหรับการค้าระหว่างประเทศ คืออย่างว่าตกลงแต่ตั้ง
 ง่าย ๆ เราขายอย่างนี้เราได้กำไร ๓-๔ พันล้านโดยการแตกเปื่อยนี้ปัจจุบัน

ไม่ต้องดูกำไรจากการค้า อย่างหนึ่ง ไม่ใช่ราคาสูง ราคาต่ำต้องดู balance of trade แล้วดูสินค้านำเข้ามีมูลค่าหลายประเภทคุณภาพสูงๆ เต็มเมืองหมดแต่ตามสถิติที่คนได้ใช้ ๑๐ ปีก็ไม่ได้หมด สินค้าส่วนมากในเมืองไทยเราเจ้านักความจริงว่าลดลงเพราะอัตราแลกเปลี่ยน และท่านจะไปมันเพื่อประโยชน์อะไรข้าพเจ้าก็ไม่เข้าใจเหมือนกัน

ข้อท้าย ที่สุด ท่านบอกว่า ขอให้รัฐบาล ปฏิบัติตาม คำปฏิญาณ ก็จะไม่เกิดกบฏ ข้าพเจ้าว่าท่านรู้ดีกว่ารัฐบาล รัฐบาลเองก็แถลงหลายหนแล้วว่าจับเหตุไม่ได้แน่ๆ ที่เกิดการกบฏนี้ เป็นเพราะ สาเหตุอย่างใด แต่ท่านว่าเพราะเหตุที่เราไม่ปฏิบัติตามคำปฏิญาณ เราเอง ขอยืนยันว่าเราปฏิบัติเหมือนกันตามคำปฏิญาณ แต่ถูกแล้ว ท่านอาจมีญาณวิเศษ ใดๆ หรือมีการติดต่อสัมพันธ์ดีกว่ารัฐบาลก็ได้ ท่านว่า ถ้าปฏิบัติ ตามคำปฏิญาณแล้ว ข้ากไม่ปฏิวัติ ถ้าเป็นจริงอย่างว่า ก็ดีเหมือนกัน บ้านเมืองก็ จะไม่มีการปฏิวัติ เพราะรัฐบาลปฏิบัติตามคำปฏิญาณเสมอ

๑๖.๕๗ น.

พระยาปริธานฤเบศร์ : ก่อนที่ท่านนายกรัฐมนตรีจะได้ตอบเมื่อท่านข้าพเจ้าไม่คิดว่าจะพูดกันยืดยาว และได้คิดว่าจะพูดถึงจุดที่เราถามรัฐบาลว่า จะมีวิธีการอะไรบ้างสำหรับเหตุการณ์ภายนอก แต่ว่าเมื่อได้ฟังนายกรัฐมนตรีพูดมาแล้ว ก็ขออนุญาตท่านประธาน และท่านทั้งหลาย ขอพูดยาวสักหน่อย แต่ในการพูดยาวนี้ไม่ใช่พูดยาวถึงอักษร บ. ไปพร้อมกับสระเอื้อไม้เอกเป็นเบือ ท่านนายกฯ บอกกับเราว่าความประสงค์ในการเปลี่ยนแปลง การปกครองเป็นประชาธิปไตยประสงค์อะไรข้าพเจ้าไม่พูดซ้ำอีก แต่ว่าความที่ท่านนายกฯ ได้บอกกับเราแล้วเมื่อก่อนทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่าเหตุการณ์ ที่เรามาพูดกันนี้ท่านนายกฯ ไม่พอใจ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ ที่เราทำตามหลัก ประชาธิปไตยแท้ๆ เราพูดกันมา ๓-๔ วันมานี้การที่พูดใน ๒ วันแรกมีrienแรงบ้าง

และต่อมาเมื่อแดง แคว้นเกิดมีร้อนแรงขึ้นมาอีก ก็โดยคำขอของท่าน นายกรัฐมนตรีซึ่งข้าพเจ้าขอประทานอนุญาตแข็งแรงในเหตุที่ท่านว่านั้น คือว่า ในเบื้องต้นท่านนายกฯ มองเรา ๒๒ คนว่าเป็นฝ่ายค้านเท่านั้นยังไม่พอ ยังเห็น พวกเราเป็นพวกกบฏเสียอีก ย้อนร้อนแรงท่านจะเห็นว่าเราไม่ได้เป็นพวก อะไร กันเลยในพวก ๒๒ คนที่ เช่นชื่อ ครั้งก่อน ๆ ก็ได้เคยว่ากัน อย่างเจ็บแสบ ว่ากันอย่างร้อนแรง แต่ทำไมเราไม่ได้โกรธเคืองอะไรกันเลย เพราะเราได้ ฝึกฝนอบรมมาอย่างนี้ให้ มีหน้าที่พูดเราพูด ๆ โดยไม่ต้องเกรงใจ แต่ท่าน นายกฯ เห็นว่าเราสามารถหากันอย่างนิตถายเป็นพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งท่านนายกฯ ไม่ได้คิดถึงเวดาก่อน ๆ ที่พวกเรายกคนเราได้ว่ากันอย่างร้อนแรง แต่ก็เห็น จะเป็นว่าท่านนายกฯ ไม่ได้ฝึกฝนอบรมมาอย่างที่ว่านี้ เราพร้อมที่จะค้านกัน เราพร้อมที่จะเถียงกัน เขาชนะกันด้วยเหตุด้วยผล อันนี้เป็นการช่วยไม่ได้ ข้าพเจ้าก็เสียใจว่าท่านนายกฯ ที่ได้กล่าว มาเดี๋ยวนี้ เป็นการ แสดงว่าไม่ ชอบ การค้าน ความจริงเราไม่ได้ค้านท่าน เราอยากสู้เราถาม เราไม่ได้ค้านอะไร เราไม่ได้เถียงรัฐบาล บอกว่าทำไมรัฐบาลไปปราบกบฏ เราไม่ได้ว่าอย่าง นั้น เราเห็นด้วยในการปราบกบฏ แต่ที่เรารู้สึกขึ้นมาเรามากกว่าทำอย่างนั้น มันออกจะรุนแรงไปกระมัง เป็นการระงับการรัฐประหารพวกกันเอง คนไทยด้วย กันที่ทำมานั้นรุนแรงไปกระมัง เราไม่ได้คัดค้านแต่อย่างใดในการที่จะปราบคน ที่เกะกะต่อรัฐบาลคือบ้านเมืองนั้นเป็นการไม่ดี และรัฐบาลบอกว่าการว่ากัน ไปว่ากันมา รัฐบาลก็ว่าบ้าง ขอท่านนายกอย่าโกรธ ข้าพเจ้ายืนยันว่าพวก เรานั่นไม่ได้มีการว่าอะไรอันใดต่อท่านนายกหรือท่านรัฐมนตรี เราว่าในกิจ การที่ทำไป แต่ว่าทางฝ่ายรัฐบาลได้ว่าอันใดกับสมาชิกผู้เกี่ยวข้องหลายคน เพราะฉะนั้นการว่ากันไปว่ากันมา ในที่อื่นในศาลเราว่ากันด้วยเรื่องความ ใน หนักจากนี้เรื่องประเด็น และข้าพเจ้ารับรองว่าพวกเรา ๒๒ คนหรือมีใครมาช่วย พลอยไปด้วยก็ไม่มีอะไรอันใด แต่ที่ท่านนายกกว่าว่ากันไปว่ากันมาเรา.....

ประธานวุฒิสภา : ขอให้เขาเรื่องก่อน

พระยาปริตตานฤเบศร์ : คำตอบของท่านนายกโดยยัดยาจ ขึ้น
อารมณ์ทอย่างที่ข้าพเจ้าพูดนั้นว่าจะแก้ แต่ในที่สุดท่านก็ไม่ได้ตอบคำถาม ของ
เราว่าการบ้องกันจะทำอย่างไรกัน เพื่อไม่ให้เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในภายหน้า
บอกว่าจะบำรุงการศึกษา แต่ว่าท่านประธานบอกให้ข้าพเจ้าคัดค้านจะคัด
ลง รัฐบาลเคยว่าเราคงแต่เริ่มแรกเราพูดกันว่าเราพูดกันเพื่อการยอมรับ
ตั้งสอน ท่านจะเรียกว่าอะไรก็ตามใจ แต่ว่าเราทำหน้าที่ตามคำปฏิญาณโดย
ไม่หวาดกลัวอะไรเลย เราพูดตามความคิดเห็นโดยซื่อสัตย์สุจริตของเรา ใคร
จะชอบหรือไม่ชอบก็ตามใจ มันก็อยู่ในนี้ เพื่อตกลงกันจะได้อ่านต่อไป
ที่รัฐบาลไม่ได้ตอบคำถามของเราว่า ทำอย่างไรที่จะบ้องกันเหตุการณ์อย่างนี้
ในภายหน้าว่าจะไม่ให้มันเรื่องเกิดขึ้นอีก รัฐบาลได้ชี้แจงแก่เราเล็กน้อย คง
แน่ใจได้ชี้แจงไปแต่ที่ว่าเหตุการณ์ที่พวกรบเร่ได้ทำเรื่องอย่างนี้ ก็มีพรรค
นาวิกโยธิน ๒ กองพัน เพราะว่าการปกครองอยู่กับผู้บังคับบัญชาไม่ได้ซัด
ผู้บังคับบัญชาสั่งคือรัฐบาลบอกว่าเหตุการณ์นั้นน้อยนิดเดียว พวกเรา ๒๒ คน
บ้างมาตั้งอภิปรายในสภา เห็นว่าพวกเรานี้เห็นเป็นของสำคัญไป นอกจาก
นั้นคำตอบของรัฐบาลที่ได้ฟังจากหนังสือพิมพ์เรามีความเห็นอย่างนี้ คือเขา
ใช้คำว่ารัฐบาลตอบอย่างค้อมกตัม คือมีหนังสือพิมพ์ของรัฐบาลตอบว่าค้อม
กตัมให้พวกเราหงายท้อง พวกเราไม่ตกใจ จะค้อมกตัมหรือไม่ แต่จะค้อม
ของรัฐบาลหนังสือพิมพ์เห็นด้วย พวกเราก็เห็นด้วยที่ค้อมอย่างนี้ ถ้ารัฐบาล
อยู่ในศาลค้อมอย่างนี้ศาลก็จะไม่ให้ค้อม แต่เราจะว่าอย่างไร รัฐบาลค้อม
ย่อนให้เรา.....

ประธานวุฒิสภา : ขอให้เขาเรื่องดีกว่า พอหอมปากหอมคอแล้ว

พระยาปริตตานฤเบศร์ : ความเห็นของข้าพเจ้าอายุชานาคนเห็น
เหตุการณ์มานานแล้ว รัฐบาลจะต้องพยายาม ไม่ว่าจะป็นนายกรัฐมนตร

LIRT

หรือจะเป็นรัฐมนตรีก็ได้ จะต้องพยายามดูแลเหตุการณ์บ้านเมืองโดยใกล้ชิด
อย่าไปเรื่อยล่องหนิ่งให้มากนัก อย่างคราวก่อน ให้ผู้หญิงสำรวจหมวกดีหรือไม่
อดกินหมวกดีหรือไม่.....

ประธานวุฒิสภา : เรื่องแล้วไปแล้ว เรื่องสำรวจหมวกนั้นแล้ว
ไปแล้ว

พระยาปริธานฤเบศร์ : น้ขอยกตัวอย่างว่าอย่าเชื่ออย่างนั้น อย่าง
พระพทเจ้าหอวงปลตมดัวไปโรงไปแจ็ก อยากจะรู้ว่าแจ็กทำอย่างไร ขอ
ให้รัฐบาลเขาอย่างท่าน ดูเหตุการณ์โดยใกล้ชิด แอมไปดเหตุการณ์ อย่า
ไปบอกให้คนรู้ว่าจะมา นี่จะเป็นเรื่องที่จะบ่งกั้นเหตุการณ์อย่างนี้ไม่ให้เกิด
ขึ้นในภายหน้า คือว่ารัฐบาลไม่รู้เหตุความจริงเองแล้วจะไม่รู้ แน่ว่าอะไร เป็น
ที่บรรรองว่าเกิดเรื่องขึ้นเพราะห่างไกลจากผู้บังคับบัญชา รัฐบาลได้รับรอง
แก่เราแล้วว่าแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาไม่ถูก หรือ ตั้งแล้วไม่ไปดูว่าบังคับบัญชา
อย่างไร ผู้บังคับบัญชาจึงปล่อยให้ลูกน้องมาทำเรื่องยุ่ง ข้าพเจ้าจึงว่าต่อไป
รัฐบาลนี้ควรจะควบคุมโดยใกล้ชิด ให้เห็นแก่ตาอย่าเชื่อใครง่ายนัก เมื่อเขา
มาบอกจาประการใด ๆ ที่ข้าพเจ้าจะพูดจาง ๆ รัฐบาล ควรปกครองให้เกิด
เป็นรัก เรื่องรักกันนี้ รักเพราะกลัวไม่มีประโยชน์ ขอให้เขารักด้วยความ
นับถือ นี่เป็นคำจาง ๆ ที่ให้เขารักด้วยนับถือ ให้เขาทำอย่างไร ข้าพเจ้า
บอกจารัฐบาลนี้พร้อมแล้วทุกอย่างหรือยังที่จะให้ความสุขแก่เรา คือต้อง
ปกครองด้วยความยุติธรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่คนที่ถือฮาดูชแล้ว
ต้องปกครองด้วยความยุติธรรมอย่างยิ่ง อย่าให้เหลื่อมตาตาสูง มากนัก
มนุษย์เรามีจิตใจ ใครจะมาบอกว่าไม่มีฮิดดา ไม่ฮิดดี ข้าพเจ้าไม่เชื่อ
ต้องมีทุกคนมากหรือน้อยเท่านั้น เพราะฉะนั้นเราจึงต้องปกครองด้วยความ
ยุติธรรมเป็นอย่างยิ่งแก่ผู้ถือฮาดูช นี่เป็นประการที่ ๓ ที่รัฐบาลควรจะนึก
ถึง ปกครองให้เกิดความรัก ปกครองให้เกิดความชอบ อีกประการหนึ่ง

ถ้าจะมีใครคิดร้ายต่อรัฐบาล หักกฎหมายเราบอกอย่างนี้ การที่ศาล
 ตั้งโทษผู้กระทำผิดอย่างโทษให้เป็นการแก้แค้น ตั้งโทษเพื่อปราบปราม
 สั่งสอนว่า อย่าให้ทำอย่างนั้นอีก และให้คนอื่น ๆ คิดอย่างว่าอย่าทำอย่าง
 นี้ อย่าตั้งโทษเพื่อแก้แค้น ใครคิดร้ายต่อรัฐบาล ใครคิดไม่ต่อรัฐบาล
 ตั้งโทษเขา แต่อย่าตั้งโทษเขาด้วยความโกรธเคืองแก้แค้นว่าเขาคิดร้ายต่อเรา
 อย่างนักโทษการเมืองของเรา ชาวเจ้ากตาดายมองไม่เห็นว่ามีใครบ้าง เรา
 ได้รู้ข้อเท็จจริงว่าเวรตามหนูกษัตริย์ ๆ อย่างลำบาก ซึ่งในอุดมคติของ
 ฝรั่งเศสคือคิดว่าเรา เขามองพวกมันอย่างไม่ใช่คนร้าย เป็นแต่คนหลงมึน
 ความเห็นไม่เหมือนกัน แต่เขามองว่าตั้งโทษก็ถูกเก็บเอาไปเสีย และเก็บไว้
 ในที่เขามองความสบายได้ทุกสิ่ง ไม่ใช่ให้เขาลำบาก นึกเพิ่มให้เกิดอะไรข้าง
 หน้า เราทำเพื่อไม่ตรึงในเมื่อท่านไม่เห็นตรงกับชาวเจ้า แต่ชาวเจ้าไม่ถือ
 ว่าท่านเป็นผู้ร้าย ท่านจะอย่างไรก็ช่าง แต่อย่าไม่ของท่านอยู่เหมือนอยู่ใน
 บ้านท่านแทน นึกเป็นนัยการบ่งชี้ในการตั้งโทษ ชาวเจ้าพูดแล้วว่าอย่า
 ตั้งโทษเพื่อแก้แค้น เพื่อเจ็บใจ ตั้งโทษตามสมควรให้เข็ดหลาบ ชาวเจ้า
 ขอบคิดว่าอย่างให้ท่านดู ชาวเจ้าเคยพูดเมื่อวันก่อนแล้วว่า ๑๕๐ ปีมาแล้ว
 หรือไม่ว่า ๒๐ ปีเกิดชนเท่าไร ใน ๑๕๐ ปีเกิดหนึ่งเดียว ปี ร.ศ. ๓๓๐ แล้วคน
 พวกนั้นไม่มีใครบ้าง ที่ต้องรับโทษ ตามคำพิพากษาของศาล พิจารณาศาล
 ขรรคมตา ไม่ใช่ศาลพิเศษ แล้วมีใครบ้างรับโทษ นึกเป็นตัวอย่างชาวเจ้าให้
 เห็นง่าย ๆ ว่าทำด้วยความเมตตาปรานี ไม่ใช่ทำด้วยความโกรธเคืองผู้
 พยาบาท จะเป็นเหตุหนึ่งที่เราจะบ่งชี้ให้คนทั้งหลายเมื่อเขาทำผิดแล้ว
 ใครๆ เขาก็มีจิตใจว่าเราทำผิดแล้วผู้ที่เราทำผิดแก่เรามีจิตใจเมตตาปรานีแก่เรา
 แนนเหตุเกินมนุษย์ก็เป็นมนุษย์ของเรารู้จักขอบใจ และต้องคิดเสมอว่าเราจะไม่
 ทำเช่นนั้นอีก นึกเป็นนัยหนึ่ง เป็นนัยที่จะบ่งชี้ไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นเดียวกับ
 กันนั้นในโอกาสต่อไป โดยทบทวนอย่างมาแต่ในบ้านเมืองเรา ชาวเจ้าขอ

รับประทานยกตัวอย่างอนันตมา ท่านอย่าถามว่าเป็นทรบกันแล้ว ใครๆก็รักกัน
หมดแต่ที่ว่า การบ้องกันไว้ดีกว่าแก้ ท่านอย่าหนักกว่าฉันทมนิบ ไครมาฉันทนิง
แกมเรอบน ฉันทงระเบิดแก พอดเรากันเอง เราตาย คนไทยตาย พันอง
เราตาย เราอย่าคิดอย่างนั้น เราพยายามบ้องกันให้มากที่สุดที่จะบ้องกันได้
ด้วยหัวใจแหละเป็นสำคัญยิ่งกว่าอะไรหมด บ้องกันด้วยอำนาจไม่ดำเรัจ
ฉันทนบ้องกันได้ในระหวาง ๗ วัน ฉันทฉันท อังคาร พชฯ แต่อาจจะมิไครคิด
ซนออก ก็ไมม่ประโยชน์อะไร นเป็นเหตุหนึ่งทซาพเจ้าขอเสนอให้รัฐบาลเขา
ไปคิดว่าซาพเจ้าว่าอย่างนั้นจะฟังได้ไหม และตัวอย่างของซาพเจ้ามีอยู่แล้ว
ใช่หรือไม่

สำหรับท่านนายกฯ ซาพเจ้าขอพูดเพียงเท่านี้ เพราะว่า ท่าน
ประธานบอกว่าให้จับสั้นๆ ที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังชี้แจง
ยืนยันว่าเรามีแนวคักค้ำ ท่านรัฐมนตรีว่าการ ศึกษา คัดย้ายๆ เห็นไปว่า
คักค้ำ เราไม่ได้คักค้ำอะไรเลย เราดำไปปรามกบฏเราว่าแรงไป
รัฐบาลบอกว่าไม่แรง แต่รัฐบาลไม่อยาก จะให้ช้าๆ ตรงๆ ว่าแรง หรือ
ไม่แรง ขอเรียนท่านนายกฯ อีกข้อหนึ่งว่า ที่เราพูดกันมาแต่ยังไม่ได
หมายความว่าท่านนายกฯ ที่ซาพเจ้าพูดอย่างนั้นซาพเจ้าไม่ได้ถ้กับท่านนายกฯ
โกจร ซาพเจ้าพูดแล้วใครจะชอบก็ชอบใครไม่ชอบก็ตามใจ ซาพเจ้า
ไม่ได้ห่มประมาท เวลาที่ท่านนายกฯ ถูกเขาจับไป ท่านไม่ได้มา
บัญญัติการอะไร เราไม่ได้หมายความว่าท่านนายกฯ เราว่าคณะรัฐมนตรี
ของท่าน เราว่าอย่างนี้ นอกจากนั้นท่านหลุดมาได้ ถ้าซาพเจ้าหลุด
มาได้ ซาพเจ้าจะบอกว่าเหนื่อยอ่อนเหลือเกิน เราไม่ได้โทษท่านนายกฯ
ท่านนายกฯ ถูกเขาจับเอาไปขังไว้ เวลาผ่านไปตั้งหน้าตั้งต้ามานี้ แต่
เราโทษคณะรัฐมนตรีของท่าน ซึ่งสหายของซาพเจ้าได้เคยพูดมาบ้างแล้ว

บริวารของท่านเป็นคนทขีทางให้ท่านถูกตี ให้คนทั้งหลายคิดอย่างนั้น ซึ่งเราต้องระวังท่านนายก ๆ ทุกตั้งทุกอย่าง ทำให้พอใจทุก ๆ คน แต่เป็นการยากที่จะทำให้ทุกคนพอใจ ท่านก็พยายามทำที่สุด ข้าพเจ้าพูดด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ได้โทษท่านนายก ๆ แต่คุณระของท่านดีมีตัวจริง ๆ เวลาท่านไม่ยอมมีความจำเป็น เราบังคับบัญชาให้เรียบร้อย อย่าให้ราษฎรตื่นตกใจอย่างที่ทำกันมาแล้ว และนอกจากนั้นขอเตือนอีกว่า ในการที่เรามุ่งกันอย่างนี้ ในระหว่างคนที่ถือฮาดูชดด้วยกันทะเลาะกัน ในการที่ได้ต่อบกกัน พูดจอร่าให้สัมพันธ์กันเป็นเพื่อนข้าราชการด้วยกัน ท่านอ่านคำแถลงการณ์ของตำรวจ ท่านซื้อหนังสือมาอ่านซิ อย่าใช้คำอย่างนั้น ทำให้คนเจ็บใจเปล่า ๆ ไม่มีประโยชน์อะไร เราได้รับความเจ็บใจ เราไม่มีอำนาจที่จะทำอะไรไปได้ในปัจจุบันั้น เขาก็เก็บเอาไว้ เพราะ ฉะนั้นจึงเห็นว่าในคราวต่อไปท่านอย่าทำอย่างนี้

ทุนเรื่องเงินตราเมื่อก่อนนี้มี ๓,๖๐๐ ล้าน เดียวนี้มี ๓,๕๐๐ ล้านแล้วในงบประมาณ ท่านบอกว่าสมัยนายควงงบประมาณ เพียง ๓,๖๐๐ ล้าน เดียวนี้มี ๓,๕๐๐ ล้าน อันนี้พูดกันยาว แต่ข้อที่จะต้องคิดคือราคาของเงินตกน้อยลงไป เราก็คงพยายามทำเงินให้มากขึ้น เพราะเงินบาทเวลานี้ตกแต่ก็ไม่ค่อยจะมีราคา ของแต่อย่างเมื่อก่อนเราซื้อได้ด้วยราคา ๓ บาท แต่สำหรับสมัยนี้ ๓ บาทซื้อไม่ได้ ขึ้นเป็น ๒-๓-๔ บาท แล้วเมื่อขึ้นเป็น ๒-๓-๔ บาทเช่นนี้ ก็เป็นความจำเป็นอยู่เองที่รัฐบาลจะต้องเพิ่มเงินให้มากขึ้น เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า ราคาของเงินได้ตก ลงไป และในเรื่องที่มการเพิ่มเงินนี้ไม่ใช่ข้อที่ควรจะต้องอ้างว่า เราว่ารอดแล้วหรืออะไรแล้วเลย

ทุนเรื่องการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้พูดถึงเรื่องรัฐประหารนิดหน่อย ข้าพเจ้าขอประทานอนุญาตพูดถึงเรื่องรัฐประหารอีก

LIRT

เหมือนกัน ท่านนายกฯ ได้เคยกล่าวไว้ เมื่อสองวันก่อนที่ท่านว่าใครก็
ไม่รู้ ท่านพูดไปพูดมาแต่ที่ท่านก็ลืมแล้ว ถ้าเรามานั่งที่นี่เพราะรัฐบาล
ไม่ใช่หรือ อย่าพูดดีกว่าเรามาอยู่ที่ไหน

ประธานวุฒิสภา : ท่านพูดซ้ำ มีส่วนรักได้พูดเรื่องนั้นแล้ว ท่าน
พูดซ้ำไป

พระยาปรีชานฤเบศร์ : เรื่องไฟดับ ขอประทานพุดนิตหนึ่ง
ที่พูดแล้วข้าพเจ้าเห็นว่าพุดยังไม่ถึงใจ และการตอบของรัฐบาลก็ยังตอบ
ไม่ถึงใจ เคยมีคนใคร ๆ ก็ได้พูดว่าโรงไฟฟ้าเครื่องเก่า ข้าพเจ้าเคยเป็นผู้
ถือหุ้นโรงไฟฟ้าก่อนล้มปทานจะหมดสองสามปี สำหรับโรงไฟฟ้านี้ได้เคย
ถามรัฐบาลว่า จะให้ต่อสัมปทานหรือไม่ เครื่องมีแค่โรงไฟฟ้าเก็บเอาได้
สำหรับซ่อมแซม รัฐบาลว่าแต่จะหมดสัมปทาน แล้วทำไมรัฐบาล
ไม่เตรียมตัวที่จะทำ เมื่อรัฐบาลแก้ตัวว่าไฟดับ ข้าพเจ้าก็แก้ตัวว่า
เพราะรัฐบาลไม่ได้เตรียมเอาได้

ประธานวุฒิสภา : ไม่ใช่รัฐบาลนี้

พระยาปรีชานฤเบศร์ : ข้าพเจ้าว่ารัฐบาลนี้ไม่ได้เตรียมตัว แล้ว
ไม่ยอมรับสารภาพมา แล้วจะว่าอะไร

ประธานวุฒิสภา : ไม่ใช่รัฐบาลนี้ เมื่อสัมปทานเลิก

พระยาปรีชานฤเบศร์ : เรื่องการค้าฝิ่น ในเรื่องค้าฝิ่นซึ่ง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ตอบสมาชิกเมื่อก่อนว่า ให้คณะกรรมการ
ปฏิบัติตามมติของประชาชนนั้น นายกฯ ได้บอกในที่ประชุมว่าเหตุรุนแรง
เกิดจากคอรัปชั่น แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังบอกว่าเป็น
ไม่ได้ค้าฝิ่น ไม่มีใครว่ารัฐบาลค้าฝิ่น เราบอกจากผู้มีอิทธิพลในรัฐบาล
ค้าฝิ่น รัฐบาลยังอดคดีเดียวจนได้ฝิ่นเยอะแยะไม่ต้องไปขอที่ไหนมา
ได้ฝิ่นเปล่า ๆ แล้วข้าพเจ้าสงสัยว่าฝิ่นมันมาจากไหน มาอย่างไร ท่านนึก

หรือไม่ว่าใครจะมีบุญญาเอาผิดได้บรรทุกคุกรัดไฟทั้งหลังมาได้ ข้าพเจ้า
รับผิดมาจาก เชียงใหม่ต่างปาง แล้วคนที่จับก็เป็นนายตำรวจ ข้าพเจ้า
คิดว่าคนที่อยู่ในกรุงเทพฯ ไม่มีใครรู้ว่าจะมีผิดมา แล้วท่านรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลังปฏิเสธ ท่านอย่าปฏิเสธเลยดีกว่า ใคร ๆ ก็รู้เรื่อง อย่า
ให้เป็นอย่างนี้ดีกว่า อย่าปฏิเสธเลย

ในเรื่องข้าราชการ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้บอก
แต่โดยฉันทาราชการผู้การค้าขายไม่ได้ ในข้อนี้มาซึ่งผู้มั่งคั่ง ขอออกชื่อ
พระยาภิรมย์ภักดี เคยพุดนานแล้วว่าการจะลดจำนวนข้าราชการลงเสียบ้าง
แต่เมื่อมีมติว่าราชการน้อยแล้ว เงินเดือนข้าราชการจะได้เพิ่มขึ้นมา
การคอร์รัปชันก็ไม่ขึ้นมาได้ พุดหลายหนหลายทมาแล้ว แต่เจตนา
ยังไม่รู้ว่ารัฐบาลจะทำอะไรบ้าง ได้มีการลดใครหรือปลดใครบ้าง ความ
จริงถ้าจะปลดเขาก็ไม่ชอบ แต่จะทำอย่างไรเพราะเกี่ยวกับกรบ้านเมือง
นี้รัฐบาลเพียงจะมาพูดว่ากำลังคิดที่จะทำอย่างนั้น เพื่อคุ้มครองภาพของ
ราชการจะได้ดีขึ้น เพราะรัฐบาลเห็นจากเจตนาคุ้มครองภาพของข้าราชการ
ผู้การค้าไม่ได้ รัฐบาลกำลังจะปลด บอกดูหลักฐานของข้าราชการว่าไปค้า
ขายดีกว่า ค่าครองชีพก็เหมือนกันพุดกันอยู่เยอะ ๆ ข้าพเจ้าพุดคนเดียว
หม ทนหมให้คนเดียวทำ แล้วหัดก็ธรรมดาข้าพเจ้าไม่ใช่พ่อค้า ไม่เคย
เป็นพ่อค้า ไม่คิดจะเป็นพ่อค้าเพราะทุนไม่มี แต่ตามธรรมดา ตามหัดก็
เศรษฐกิจง่าย ๆ เอ. บี. ซี. ดี. อี. จี. การค้าขายถ้าท่านปล่อยให้เขาต่างคน
ต่างค้าแข่งขันกันนั้นจะได้ของราคาถูก ปล่อยให้คนเดียวทำไม่มีผู้ถูก
ท่านรัฐมนตรีคงบอกว่าการทของมันเป็นเพราะตีปลายตีมานตี ตีปลาย
ไม่พุดตีมานตีมาก หนังสือพิมพ์บอกว่าหมูต้องฆ่าวันละ ๒๐๐ ตัว ของการ
ทวารผ่านศึกฆ่าวันละ ๒๐๐ ไม่พุดกิน เมื่อไม่พุดกินก็แพง หนึ่งเป็นตัวอย่าง
อย่างให้รู้เห็นว่า เรื่องการค้าของรัฐบาลจะแก้ดีกว่าแก้ไม่ดีถ้าเรารู้

อย่างนั้นทำให้เราพูด แต่วทเราพูดนั้นก็ขออย่าว่าเราไม่เจตนาว่าร้ายต่อรัฐบาล
 เราคิดว่าเราทำหน้าที่ของเรา เพราะหนังสือที่เราเขียนบอกว่าการจะตั้งกระทู้
 ถามไม่ได้ความ คนถามมาด้วยเหตุของคนนี้ อย่างนี้ คนนั้นถามด้วย
 เหตุอย่างนั้น เราไม่มีความประสงค์จะด่าหรือโค่นรัฐบาล เราทำไม่
 สำเร็จได้ เราฟัน ๆ ๆ ๆ แต่วกก็ด่าบ้านนอน แต่เราพูดในฐานะเรา
 แทนประชาชน ในฐานะที่เราทำหน้าที่เราต้องพูด ในสิ่งไหนสิ่งใดก็ต้องถาม
 ไม่เจตนาว่าร้าย ขอให้รัฐบาลเข้าใจอย่างนี้ และขอให้รัฐบาลคิดท
 ษาพี่เจ้าแนะนำวิธีว่าต่อไปเรา จะบ่งกัน อย่งไรอย่าให้เกิด อย่งนั้นเกิดขึ้นได้
 เบนที่ขอบายเขา บ้านนี้คนเดียวเท่านั้นที่เราจะกันไม่รู้จักหยุดหย่อน

๑๗.๒๒ น.

พลเอก มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย:
 คือว่าในข้อ ๖ นี้ บางทีจะเป็นเรื่อง เกี่ยวพัน กับ กระทรวง มหาดไทย อย่งบ้าง
 เพราะว่าในเรื่องการบ่งกันบ้านเมืองนั้นซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต คือท่าน
 สมาชิกบางท่านบอกว่า อย่งจะให้ข้าพเจ้าแจ้งเหตุผลบางอย่างว่าเป็น
 อย่งไรในเรื่องนี้ ความเป็นจริงในเรื่องการรักษาความสงบหรือไม่ให้
 เหตุเกิดขึ้นได้ในอนาคตนั้นเป็นหน้าที่และเป็นเรื่องของทางกระทรวงมหาดไทย
 ที่จะต้องพิจารณาอยู่เดี๋ยวม ถ้าเป็นเรื่องจำเป็น ก็ต้องเสนอทางรัฐบาลว่า
 สมควรจะทำอย่งไร เพราะฉะนั้นในประเด็นที่บ่งกันไม่ให้เหตุเกิด
 ขึ้นอย่งนั้น หรือไม่ให้เกิดขึ้นอีกต่อไปในอนาคต ก็เป็นการบรรยายให้ รัฐบาล
 ทำอย่งนั้น ๆ รัฐบาลก็จำเป็นต้องรับเอาไว้ เพราะฉะนั้นไม่ได้ถามว่า
 เหตุอะไรเป็นอะไรก็ได้ไม่ได้แสดงเหตุผลกัน ดังที่คุณทดลองประกอบ ๆ ได้ข
 แจงมาท่านว่าอย่งนั้นก็นั่นแหละไป ไม่ได้พูดเหตุสำคัญในข้อ ๖ ข้าพเจ้า
 คิดว่า ประเด็นในข้อนี้ น่าจะเป็น ตามที่ท่านได้ขแจง และได้ อภิปรายใน สภา
 กับเหตุอย่งที่ท่านนบาง ตามที่ท่านได้ขแจง แต่ข้าพเจ้าเองก็อย่งจะ

LIRT

รวบรวมข่าวกับบรรดาท่านสมาชิก ท่านได้พูดมา หลายท่านแล้ว เหมือนกัน
 และท่านสมาชิกสุดท้ายท่านก็ได้พูดหลายอย่าง คือว่ารวมทั้งในเรื่องเหตุและ
 ไม่ใช่เหตุ ทั้งเป็นเรื่องเกิดขึ้นโดย เป็นเหตุที่ไม่สำคัญ หรือเป็นเรื่อง สำคัญก็มี
 ฉะนั้นจะได้ชี้แจงเป็นข้อ ๆ ความที่ท่านสมาชิกผู้มุงเกยรตท่านได้อภิปรายเมื่อกัน
 ความเป็นจริง ในข้อที่ท่านบอกว่าท่านร้อนใจ ในเรื่องที่ท่านนายกรัฐมนตรืท่าน
 ว่าผู้ที่เขาเปิดอภิปรายตั้งนาม ๒๖ ท่านนั้น ก็เป็นเรื่องที่ร้อนใจว่าอาจเป็นฝ่าย
 ท่าน อภิปรายเข้ากับ ฝ่ายพวกกบฏจลาจลนั้น ในเรื่องนี้ ความเป็นจริง
 เหตุผลที่อภิปราย ก็มีลักษณะของ อะไรอยู่บ้างถึง บางอย่าง ข้าพเจ้า
 อยากจะเรียนความจริง ข้าพเจ้าได้ประชุมเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่
 ททุกแผนกทุกกองกรม ว่าสาเหตุของความไม่สงบเรียบร้อยในบ้านเมือง
 นั้นมีอะไรบ้าง และมีเหตุหลาย ๆ อย่างด้วยกัน แต่มีเหตุอันหนึ่ง
 การที่จะเกิดกบฏจลาจลหรือความไม่สงบเรียบร้อยขอบอกว่าเกิดกับรัฐสภา
 เหมือนกัน แต่ไม่เจาะจงว่าเป็นอะไร แต่อาจจะเป็นสาเหตุที่เราพูดกัน
 อย่างนั้นก็ได้ เป็นเหตุที่สืบเนื่องกันไปอย่างนั้น นับเป็นขอที่ข้าพเจ้า
 ได้ทำไป เป็น เวลา ๒ - ๓ เดือน มาแล้ว มี เหตุ หลาย อย่าง ด้วยกัน
 ก็เป็นขอที่ข้าพเจ้าได้ทำมาเป็นเวลา ๒-๓ เดือนมาแล้วในเหตุหลาย ๆ เรื่อง
 ด้วยกัน แต่ขอ ประทานโทษ ที่ว่าอาจจะไม่เป็นอย่างนั้นก็ได้เป็นแต่ชี้แจง
 เหตุผลอย่างนั้น ข้าพเจ้าเองก็ไม่ได้แบ่งว่า จะเป็นทางผู้ใดคนไหน และเหตุ
 ใด ๆ ไปก็มีอย่างนั้นก็มีเหตุอยู่ด้วยเหมือนกัน เพราะฉะนั้น จึงขอแจ้งกับ
 ท่านสมาชิกผู้มุงเกยรตว่าพูดตามความเป็นจริงว่าเป็นอย่างนั้น แต่ไม่ได้เจาะ
 จงเหตุอันหนึ่งว่าเพราะเหตุอะไร คนไหน มีหลายอย่างหลายสาเหตุด้วยกัน
 เพราะฉะนั้นเรื่องเป็นอย่างนั้น ข้าพเจ้าขอเรียนให้ท่านสมาชิกผู้มุงเกยรตทราบ
 ว่าการที่จะพูดและการจะทำอะไรนั้นเรามาตั้งพูดได้ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งนั้น แต่
 เขามองความเหตุจึงเรียนให้ท่านผู้มุงเกยรตทราบ ทั้งนี้เรื่องการที่จะชี้แจงท่าน

บอกวาพูดในสภารัฐบาลโอรชเคอง ความจริงเขาพึ่งอยุ่เขาเจ้ากัพอใจ
 เวลาพูด ตกตบชนัน เขาพเจ้ากัหัวเราะ และรู้ตั้งถากการที่เราพูดกันนั้น
 เป็นเรื่องที่จะต้องรับเอาไปพิจารณา ไม่ใช่มีขอที่จะโต้เถียงอย่างใด อย่างหนึ่ง
 และทางกระทรวงมหาดไทยมีมหาที่จะต้องรับไปพิจารณาว่าตั้งไหนควรจะแก้
 ไขอย่างไรตามททานผู้มเกยรตได้ชแจงและเต่าให้ฟังแล้ว ทนมเหตุบางอย่าง
 ทอาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า ซึ่งเราจะพิจารณาในเรื่องนี้เหมือนกันคือว่า ท
 อย่างจำนวนคดีทอัยการได้เคยสอบสดุนมาแล้วว่าเหตุอะไรเขาเจ้าได้ว่าทำไม
 มีเรื่องเช่นนบอยๆ ประเดเคอ มีการเตรียมพร้อมกัน บางครั้งก็เกิด
 รัฐประหาร บางครั้งก็เกิดการปฏิวัติไม่ส่งเบียบรอยมีสาเหตุอย่างไร ทาง
 ฝ่ายอัยการก็ได้ชแจง บอกว่าเท่าที่ได้สอบสดุนในสาเหตุต่างๆ นั้นก็
 มีเหตุคล้ายๆ กับท ท่าน ส.มาชิกผู้มเกยรต ได้ อภิปราย มาแล้วเหมือนกัน ว่า
 เหตุที่จะมีนั้น ก็เนื่องจกจากต่างฝ่ายต่างคอยรอผู้มอำนาจจะมาปกครอง มี
 ทกายเป็นอย่างนั้นไป แปลว่าเมื่อรัฐบาลต้นมอำนาจ ทจะปกครองบ้าน
 เมือง อยู่ด้วยควม เรียบร้อย แต่ท ด้วย เหตุอันอื่นท บังเกิดขึ้น ก็ คอ
 ด้วยมหัวหน้า อีกฝ่ายหนึ่ง ทคดอยากจะมีอำนาจ จนกมพรรคพวกอยู่ พรรค
 พวกเหล่านั้นก็พยายามที่จะแก้ไขและนำเอา ผู้มอำนาจ หรือผู้ทเป็นหัวหน้า
 เขามา ปกครอง บ้านเมืองต่อไป ความอนัน ก็สลับ กันไป ตาม ข้อ
 สอดบสดุน คมอยู่ เพราะฉะนั้น รัฐบาลนครวม ทงรัฐบาลก็ จะต้องแก้ไขใน
 ด้วนการเช่นนบอย อย่างทเขาเจ้า ได้เคยเรียน ชแจงมา แล้วเพราะฉะนั้น
 เหตุการณ์มชยุดอยู่เนองกันอย่างนเรชยมา ในข้อสอดบสดุน ทางคดีทเกิด
 ขึ้น โดยย้อยๆ ดังน เพราะฉะนั้น เหตุอันน เขาเจ้า ก็ได้ รายงานไปยัง
 รัฐบาลแล้ว ซึ่งจะพบในเรื่องเหตุที่จะรักษาควมสงบที่จะเกิด ขึ้นใน ไม่ช

และจะพบว่าอะไรจะแก้ไขอย่างไร และเชื่อว่าทางรัฐบาลจะได้ดำเนินการต่อไป และ
เหตุบางรายก็ขอเหตุที่โตขึ้นจนมาแล้ว

คราวนี้บางท่านจะคิดว่าการบึ่งกันจะทำอย่างไร คือทางฝ่าย
กระทรวงมหาดไทย คือตำรวจนั้นความจริงเราทำอะไรก็เป็นเรื่องก็ตาม
เพราะว่าในรัฐธรรมนูญนั้นเราให้โอกาสเขาทำได้ทุกอย่างตั้งแต่เสรีภาพในการ
พูด ในการตั้งพรรคการเมืองอะไรต่ออะไร เพราะฉะนั้นในการทำการ
อย่างใดอย่างหนึ่งก็ไม่สามารถจะทำได้ แต่เราก็เพิ่งแต่กลับไปว่าพฤติกรรม
ซึ่งเขาเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าได้เคยบอกบุคคลคนหนึ่งที่เคยรู้จักชอบพอกัน
บอกว่าคนนั้นเจตนาพฤติกรรมไม่ดี ขอให้ท่านเจรจากับเขาด้วย เพราะ
ว่านี่เป็นความสงบในทางสังคมที่ข้าพเจ้ามีต่อเขา แต่ว่าบุคคลนั้นมิได้
ใส่ใจในคำของข้าพเจ้า และในคราวกฎ ๒๘ มิถุนายนก็ได้ร่วมลงมือกับเขา
เหมือนกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าก็ไม่รู้จะทำอย่างไรคือได้ทราบข่าวอันไม่
เป็นหลักฐานที่ควรจะชี้แจงได้ก็คิดว่าไม่ใช่ไม่ทราบข่าวคราวหรืออะไร เรา
ก็ได้พยายามทำอยู่แล้ว

ท่านในข้อที่ท่านบอกว่าควรจะร่วมกันด้วยความดี ข้าพเจ้า
หวังว่าใน ข้อที่ ข้าพเจ้า รายงานไปยัง รัฐบาล คงจะได้ ปฏิบัติ ในข้อนี้ ในการ
ปกครองด้วยความดีด้วยความร่วมมือ ให้ทุกฝ่ายอยู่ด้วยดี ไม่ใช่
รอนายคนหนึ่งมาแต่ จะได้อำนาจขึ้น แม้ใน การปกครองนี้ เราควร
ปกครองให้ได้รับความร่วมมือเช่นเดียวกัน และในเรื่องนี้ของกันเหตุอัน
หนึ่ง ซึ่งทางกระทรวงมหาดไทยก็ได้รายงานชี้แจงไป นอกจากนั้น
ท่านพูดถึงกระทรวงการคลังบ้าง อะไรบ้าง แต่ข้าพเจ้าจะชี้แจงถึงเรื่อง
ไฟฟ้าซึ่งข้าพเจ้ารับผิดชอบอยู่ ก็จะต้องมาพูดกัน คือข้าพเจ้าได้เคย
แสดงวิสัยและทางหนังสือพิมพ์ว่า ความจำเป็นในเรื่องไฟฟ้าเป็นอย่างไร
ความจริง ท่านเป็นทนาย ของโรงไฟฟ้า ตั้งแต่ข้าพเจ้า เป็นรัฐมนตรี มหาดไทย

ครั้งก่อน ข้าพเจ้าทำสัญญากับโรงไฟฟ้า ตกลงกันว่าเด็กสงคราม ควรปฏิบัติ
 อย่างไร ท่านทราบดีแล้ว เมื่อรัฐบาลได้รับโรงไฟฟ้ามาแล้วก็พยายามท
 จะทำโรงไฟฟ้าจัดเต็มเวลานให้ดีขึ้นโดยส่ง เครื่องไฟฟ้าขนาด ๗ พันกิโลวัต
 และอีกเครื่องหนึ่งมาจาก ญี่ปุ่นขนาด ๗ พันกิโลวัตเหมือนกัน ถ้าตั้งวางแทน
 ข้าพเจ้าคิดว่าอีก ๒-๓ เดือน โรงไฟฟ้าที่บาง กะบี หรือ ถนนตก ก็จะสร้างขึ้น
 โดยที่ใต้เครื่องอีก ๑ เครื่องขนาด ๒ พันกิโลวัต ข้าพเจ้าคิดว่าอีก ๒-๓
 เดือนจะดีขึ้น และเครื่องขนาด ๗ พันกิโลวัตนี้นั้นจะต้องรอเป็นปี ๆ ข้าพเจ้า
 คิดว่าอย่างช้า ๆ ไม่เกิน ๒ ปีจะเสร็จเรียบร้อยไม่ใช่เนรมิตรได้ เพราะฉะนั้น
 ขอให้เห็นใจทางกระทรวงมหาดไทยบ้างที่เกี่ยวของกับโรงไฟฟ้า ทนเรื่อง
 ผิดกันเช่นเดียวกัน ได้พูดกันอยู่เสมอใน ข้าพเจ้าเคยมีหน้าที่ปราบปราม
 ผืนมาแล้วโดยได้กระทำอยู่เสมอมา คนค้าผืนถูกจับจริง ๆ อย่างที่วาดำรวจ
 ไปจับนั้น ถ้าไม่เอาตำรวจไปจับ ใครจะไปจับ และมีกรค้าผืนต้องมา
 กรุงเทพร ข้าพเจ้าเองส่งคนและจับมาไม่ให้แฉะทอนให้ลอบส่งตนนั้น แต่
 การลอบห้ามไม่ได้เลย แต่ถ้าเอามาเราจับ ก็เห็นอยู่แต่จว่าเราจับอยู่
 เสมอ ซึ่งทางรัฐมนตรีคงบอกได้ว่าไม่ต้องซื้อผืนขาย เวลานี้ได้จับมา
 เยอะแยะ นอกจากนั้นแต่การที่ไปพูดในองค์การสหประชาชาติได้เคยอ้าง
 ข้าพเจ้าว่าด้วยการปราบปรามผืนนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 เองได้เป็นคดีคงติดต่อในการปราบปรามผืน เขาก็เชื่อกันว่า เราได้ทำการ
 ปราบปรามอย่างจริงจัง แล้วท่านก็ว่าอย่างนั้น ส่วนคนที่ค้าผืนอะไรนั้น
 ทางตำรวจเขาย่อมทำการสืบจับจนจับกุมอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นอย่าเพิ่งปรัก
 ปรำให้มากเลย ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าพยายามอยู่เสมอ และ
 จับกุมกันอยู่เรื่อย ๆ ทนเรื่องเงินเพิ่มข้าราชการ นั้นทางกรวัดได้เพิ่มมา
 เมื่อบทแล้ว เพิ่มชนทุกปี ท่านสมาชิกผู้มเกลียดกรี้ยว แลดูท่านจะ

ให้เพิ่มอีกแล้ว รัฐบาลก็เตรียมการที่จะเพิ่มอยู่แล้วเหมือนกัน เพราะฉะนั้น
 หวังว่าท่านคงจะช่วยสนับสนุน เมื่อถึงคราวทำงานประมาณ เรื่องคนใน
 ราชการทำไมถึงจ้างมากจน เพราะแต่ก่อนปลัดอำเภอมีคนคนเดียว แต่
 เคยจนถึง ๓-๔ คนก็มากในบางอำเภอใหญ่ ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ทางรัฐบาล
 ก็ได้ตั้งกรรมการคณะกรรมการหนึ่งแล้วที่จะพิจารณาตัดทอน ถ้าหากว่าคนเกิน
 งานก็เขาไปได้ไว้ก่อน ตัดทอนไปไว้ทีหลัง ซึ่งทำอยู่แล้ว ทนเรื่อง
 การค้าโดยเสรี รัฐบาลพึงประสงค์อย่างยิ่ง แต่เราต้องกันคนต่างด้าวอยู่
 เพราะถ้าปล่อยให้โดยเสรีแล้ว การค้าขายอยู่ในมือคนต่างด้าวหมด รัฐบาล
 เห็นว่าสิ่งไหนที่คนไทยทำได้ก็กันเขาไว้ สิ่งไหนที่เห็นควรให้เสรีก็เปิดให้
 ขอบ้างอย่างนั้น เพราะฉะนั้นที่จะบอกรัน เหตุที่จะเกิดขึ้นในด้าน กระทรวง
 มหาดไทย กรมธรรมชอรับรองว่าจะพยายามสืบเหตุผลว่าเกิดอย่างไร และ
 สิ่งไหนควรจะแนะนำ หรือขจัดเพื่อจะให้สงบก่อน เกิดเหตุหนัก จะทำไปก่อน
 และเมื่อไม่มีทางทำได้ก็ตัดของรายงานรัฐบาล ข้าพเจ้าก็เชื่อว่าเรื่องท่านของ
 นี้คงจะไม่เกิดชนอีกในอนาคต

๑๗.๓๕ น.

พระยาอาณาจักรบริบาล : ก่อนที่ข้าพเจ้าจะกล่าวในประเด็น
 ขอน ข้าพเจ้าขอเรียนให้ทราบขอหนึ่ง คือว่าที่จริงข้าพเจ้าก็ไม่ร้อนคอ
 หรือจะไม่พูดอะไรก็ได้ แต่ขอเรียนให้ทราบว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่ง
 ที่เช่นใน ๒๖ คนด้วย และท่านนายกพูดว่าไม่เห็นกับพวกกบฏ หรือคัดค้าน
 ในท่านของพวกกบฏ ก็ไม่อยากจะเถียงมาก ข้าพเจ้าขอกราบเรียนว่า
 กบฏนั้นกบฏไปแล้ว จะไปกบฏหรือล้มคัดอะไรอีกไม่ได้ ถ้าหากว่าเป็น
 พวกกบฏ ข้าพเจ้าเชื่อว่าคงจะถูกดักคอบไปหมดแล้วทุกคน คงไม่มั่ง
 อดยงดอยู่อย่างนี้ได้ จะว่าข้าพเจ้ารุนแรงก็รุนแรง เพราะเหตุว่าเป็น
 ของธรรมดาในระหว่างได้ตบมกคงมีอย่างนมาง แต่อย่างไรก็ตาม ออก

ขอหนังสือหาว่าเป็นฝ่ายค้านเหมือนกัน เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าเชื่อว่าท่าน
 สมาชิกทุกคนถือเป็นผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ อีกประการหนึ่ง
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นผู้แต่งตั้ง เพราะฉะนั้นท่านหาทางหาย
 เวลานี้ไม่ใช่เป็นฝ่ายค้าน ความจริง แต่ท่านเพราะเหตุว่ารัฐบาลทำเช่น
 กติของบ้าน ถ้าหากว่ารัฐบาลทำถูกต้องก็ไม่มีใครค้าน เพราะฉะนั้น
 คานกเพื่อหาเหตุผล เพื่อทราบถึงความจริงเป็นอย่างไร ขอให้ท่านเข้า
 ใจอย่างนี้ เพราะฉะนั้นจึงตั้งประเด็น ๕-๖ ขอให้ทุกคนหันหน้าแล้วข้าพเจ้า
 เชื่อว่าท่านเข้าใจดี ถึงแม่ท่านสมาชิกผู้เกียรติหลายท่านสอนท่านให้ทำ
 อย่างนั้น ทาอย่างนี้ ข้าพเจ้าคิดว่า ท่านเป็นนักศึกษาคณะหนึ่งใน เรื่องการเมือง
 เพราะฉะนั้นสอนไปก็ไม่มีประโยชน์ ท่านจะทำหรือไม่ทำเป็นเรื่องของท่าน
 แต่ข้าพเจ้า ก็เห็น ด้วย เหมือน กันว่าควร จะเป็น อย่างนี้ คือไปมีหนังสือ
 ข้าพเจ้าขอพูดรวบรัดว่ามีอะไรบางอย่างจะป้องกันเหตุไม่ให้เกิดขึ้นอีก ข้าพเจ้า
 เชื่อว่ามีเหตุอะไรที่เกดจลาจลก็ รัฐประหารก็ มีอะไรก็ตามแต่
 เหตุ เหตุ ชักตัวอย่างง่าย ๆ อย่างวันที่ ๑ เดือนอะไรข้าพเจ้าจำไม่ได้
 คล้ายหรืออะไรก็ตาม เพราะเหตุว่านายทหารก็คบกับหรือเมื่อจลาจลก็อีก
 เรื่องหนึ่ง แต่ทว่าเหตุจากกองทัพก็ทวีขึ้นมาแล้วไม่ สมควรเป็นกองทัพ
 ของชาติ พวกนั้นล้วนเป็นผู้มีความรับผิดชอบจึงปฏิวัติใหม่ความดีเหมือน
 นานาอารยประเทศ แต่อย่างไรเราไม่สามารถจะรู้ได้แล้วคนเหล่านั้นได้
 รับความกรุณาจากทางการเพียงอย่างเดียว แต่อย่างไรก็ดี คือที่คิด
 ข้อหนึ่งก็น้อยใจรัฐประหาร ข้าพเจ้าเห็นด้วยทีเดียว คนที่ทำการรัฐประหาร
 แล้วเกิดเป็นศัตรูชนิดหนึ่ง มีปัญหาอะไรชนิดหนึ่ง ทางรัฐบาลอาจไม่
 ตั้งใจอะไร แต่เป็นได้เอง เป็นข้อที่เกิดเพราะคนที่มี ความรู้ คนควร
 ได้ดีไม่ได้ดี แต่คนที่ทำการรัฐประหารแล้วต้องเผชิญประการต่างๆ ข้าพเจ้า
 ขอให้รัฐบาลตั้งฉกรรจ์ในเรื่องนี้ ส่วนฉกรรจ์ ๒๖ หรือ ๒๗ ก็ดี ถ้าจะอ้างเหตุผล

ก็ไม่มีที่สุด เพราะคน ๓๐๐ คนปฏิวัติก็มีความเห็นต่างกัน ขอนเป็น
 เรื่องสำคัญ เป็นเรื่องที่เราคงจะคิด เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะพูดในเรื่อง
 นวัตกรรมที่เด่นชัดเท่านั้นว่าอะไร ปฏิวัติเกิดจากรัฐสภา ถ้ารัฐสภาเราทำ
 ตามรัฐธรรมนูญทำตามกฎหมายโดยเรียบร้อยด้วยแล้ว ถึงกฎ จะอ้าง
 เหตุทำการปฏิวัติก็ไม่สำเร็จ อีกข้อหนึ่ง ถ้าหากว่าในขณะที่รัฐสภา
 เองก็เป็นผู้บริสุทธิ์เป็นผู้ทำประโยชน์ ทำตามหน้าที่ ทำตามหน้าที่จริงก็
 ไม่เกิดขึ้น ที่อาจจะทำการรัฐประหารก็อาจอ้างเหตุดังนี้ก็ไม่เห็นเหตุที่จะ
 อ้าง แต่ว่าที่ประชาชนเขาอ้างว่าพวกก่อการจับจอมพลเพราะเหตุไร ขอน
 ให้ท่านเข้าใจอย่างนี้ ที่พูดเดาตามข้าพเจ้าไม่ใช่คำต ข้าพเจ้าบอกไม่ได้
 อย่างข้าพเจ้าพูดนั้นนอกบอกตามข้าพเจ้าเองบ้างอะไรบ้าง นี้ไปเสียอีกอย่าง
 หนึ่งแต่เขาอาจจริง ๆ เจตนาของรัฐสภา เป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้น เหตุเหล่านี้ที่
 เขาอ้างทำให้ประชาชนหงุดหงิดเห็นด้วยกับการปฏิวัติ หรือว่ารัฐสภาควร
 จะเปลี่ยนแล้ว ที่เป็นข้อสำคัญอย่างหนึ่งที่รัฐสภาควรจะต้องดำเนินได้

อีกข้อหนึ่ง ที่รัฐสภาจอมพลอ้างเหตุว่ารัฐสภาได้ปฏิบัติตาม
 กฎหมายรัฐธรรมนูญ ตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมาย ให้ความสุขแก่
 ประชาชนเป็นอย่างดีที่สุด แต่ทำไมจึงเกิดปฏิวัติ เหตุผลอย่างไรท่านก็ไม่
 ทราบ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญเหมือนกัน แต่บางทีใคร ๆ อาจไม่นึกถึงก็ได้
 คือว่าตามรัฐธรรมนูญได้เขียนไว้ชัดเจนทีเดียว ท่าน สมาชิกก็ได้ อ่านแล้ว
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเจ็บใจ คิดว่าใครจะเป็นสมาชิกที่ดี ก็ต้องพิจารณาตนว่าจะ
 ต้องปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและเพื่อรัฐธรรมนูญ นี้แหละเป็น
 เรื่องสำคัญ เราดูที่รัฐสภาของเรา ถ้าผู้แทนจริงหรือไม่ที่ปฏิบัติตามเพราะ
 ว่าใคร ๆ ก็ทราบจากผู้แทนเขามาจริง เขามาตามกฎหมาย เป็นการถูกต้องที่
 ราษฎรได้เลือกตั้งเขามา แต่เขาเห็นไปอีกอย่างหนึ่ง เขาขายตง เขาทำตัว
 เป็นสินค้า ขอนเป็นข้อสำคัญอย่างหนึ่ง ถ้ารัฐสภาของประเทศเรามองอย่างนี้

เจริญไม่ได้ เพราะสภาพเป็นทงไม่ได้เสียแล้ว เพราะเหตุว่าผู้ทำตัวเป็น
 ดิ้นค้าขายตัวก็อยู่แะหมด ที่ไหน ๆ ก็รู้กันอย่างนั้น แม้แต่ฝ่ายตรงกันข้ามก็ใช้
 ข้อนเป็นข้อสำคัญในการที่จะขอความนิยมจากราษฎร นั้นแหละเป็นข้อสำคัญ
 ชาวเจ้าพุดตามความจริง รัฐธรรมนูญถ้าจะดีเสีย ๆ แล้วดูเหมือนคล้าย ๆ
 กับว่ามีต้องฉบับ แต่อย่างไรก็ตามเขาก็ไม่ว่า แต่ขออย่าให้ผู้แทนเป็นสินค้า
 ให้รัฐบาลซื้อ รัฐบาลซื้อก็ไม่สำคัญ แต่รัฐบาลก็ซื้อจริง ๆ ท่านก็ซื้อ ท่าน
 อาจจะไม่ใช่เงินเป็นทอง แต่ท่านให้ประโยชน์ ถ้าเขาเข้ามาเป็นพรรค
 เป็นพวกของท่าน ท่านก็ให้ประโยชน์ทั้งทางตรงทางอ้อม เช่นในการให้
 ดันปทานทาง ท่านว่ามีซื้อที่ไหน ท่านก็ไม่บอก แต่ท่านก็ให้ผู้แทนซึ่งอาจจะ
 เป็นซื้อใคร ๆ ก็ได้ซึ่งไม่สำคัญ แต่ความจริงของความจริงอันหนักหนไม่พ้น

อีกประการหนึ่งที่จะเกิดการปฏิวัติขึ้นเป็น ข้อหนึ่งที่เราได้ให้สัมภาษณ์ได้
 ปฏิญาณตนตามรัฐธรรมนูญแล้ว ถ้าเราถือโดยเคร่งครัดก็ไม่มีความอะไร
 จริงอยู่เราเห็นว่ารัฐบาลทำอย่างนั้นไม่ดีก็เพราะเหตุว่า ถ้าท่านไม่ทำอย่างนั้น
 ก็ไม่ได้เป็นรัฐบาล เรื่องนี้แหละเหตุว่าท่านนั่งเก้าอี้ของมีคนประคอง ท่าน
 เป็นตัวท่านเองไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามก็เข้ามา ๑๘ ปีมาแล้ว ซึ่งก็ถูกเขา
 เป็นมาตั้งหลายร้อยปี เรื่องนี้ไม่จริง ขอให้ทำจริง ๆ เอะหะท่านไม่จริงในข้อ
 เหล่านี้จริงเป็นเรื่องที่เราควรแก้ไขกันว่าทำอย่างไร ก็คือว่ารัฐบาลอาจจะซื้อ
 ผู้แทนและผู้แทนอยากทำตัวเป็นสินค้า เมื่อท่านไม่ซื้อเขาก็ไม่ขาย ท่านไม่ได้
 ซื้อเขาเขาก็ตรงไปตรงมา

ประธานวุฒิสภา : ขอประทานโทษที่ว่าขอเห็นจะไม่เหมาะ ที่ว่า
 “ซื้อผู้แทนราษฎร”

พระยาอาณาจักรบริบาล : ผู้แทนของเราที่ได้เข้ามา ชาวเขาก็
 เห็นอกเห็นใจเหมือนกัน ก็อาจจะได้เป็นผู้แทนเข้ามาเขาต้องเสียเงินเสียทองเป็น
 หนัก เป็นการขายตัวกันก็ แต่เมื่อเขาเข้ามาแล้วรัฐบาลอย่าไปตั้งเคราะห์

LIRT

เขา อย่าไปช่วยอุดหนุนเขา เขาก็ไม่ทำอย่างนั้น ข้าพเจ้าขอให้ตรงไปตรงมาอย่างนั้น เรามีอุดมคติในทางการเมืองตรงกันก็ไม่มีปัญหา ข้าพเจ้าเห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ แล้วรัฐธรรมนูญฉบับนี้เองข้าพเจ้าก็ต้องสรรเสริญว่าพร้อมบริบูรณ์หมดตามในแห่งบทกฎหมายทั้งพฤตินัย และนิเทศน์ เราไม่ทำให้สมบูรณ์เท่านั้นเองจึงได้เกิดเรื่องเช่น ถ้าทราบได้ผู้แทนเข้ามาไม่ทำหน้าที่ของตัวเองให้บริบูรณ์ จะปฏิบัติตามหน้าที่ของตัวเองก็ต้องต่อไปในทางทุจริตแล้วทราบนั้น ผู้ใดได้เป็นรัฐมนตรี รัฐมนตรีคนนั้นก็ทำหน้าที่ตรงไปตรงมา ก็เป็นที่น่าเกิดความเสียหายแก่รัฐมนตรีคนนั้นอย่างนั้น เมื่อมีโอกาสที่ใหญ่ก็เป็นโอกาสที่จะให้เสียหายแก่รัฐมนตรีหลายทาง ข้อหนึ่งข้อสำคัญและเกี่ยวข้องกันอยู่ แม้แต่ในคดีสภาที่คงไว้ในข้อนี้แต่จะแก้ไขอย่างไรเป็นข้อข้อหนึ่ง ที่ข้าพเจ้าจากต่างวาระเป็นข้อสำคัญอย่างยิ่งขอให้รัฐมนตรีตั้งวาระในข้อนี้จงหนัก ถ้าไม่ตั้งวาระข้อนี้แล้วขอเรียนว่าการปฏิบัติจะไม่สมควรและเรียบร้อยในการเป็นผู้แทน สำหรับผู้ที่รัฐประหารก็ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัวมี เพื่อประโยชน์ทั่วไปก็มี หรือไม่ทำเลยก็มี เป็นเหตุผลที่ราษฎรเขาคิด เพราะฉะนั้นด้วยประการต่าง ๆ เหล่านี้ ในที่สุดข้าพเจ้าขอยุติเพียงเท่านี้

๑๗.๔๖ น.

พลเรือตรี หลวงสุนาวินวิวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม : กระผมขอกราบเรียนดังนี้ ท่านผู้อภิปรายทงลงเมื่อที่ท่านกล่าวว่าคุณไม่ได้มาร่วมกับพวกกบฏและไม่อยากจะให้ใครกบฏ ถ้าใครคิดก่อกบฏไป ท่จริงการอภิปรายที่ขแรงนั้นว่าทททอย่างนั้นท่านนายก ฯ ขแรงว่าเป็นฝ่ายค้าน ถ้าไม่ค้านก็คงไม่สามารรถกล่าวอย่างนั้น ที่ท่านออกตัวไปออกตัวมากกระผมก็ขอเรียนว่ากระผม เคยเป็นข้าหลวงประจำจังหวัดเคยไปเยี่ยมนักโทษในเรือนจำ ไปถามเขาว่าท่านต้องโทษฐานอะไร นักโทษตอบ

ประธานวุฒิสภา : ไม่ใช่รัฐบาลขอ ได้ห้ามแต่ที่พูดไป
เปลี่ยนไตคือเราอย่าว่าซอตกว่า เด็กเลี้ยงที่

พลเรือตรี หลวงสุนาวินวิวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหม : การกล่าวอย่างนั้นเป็นการกล่าวเหยียดหยาม

ประธานวุฒิสภา : ไม่ใช่เป็นการขอ เราอย่าพูดเรื่องซอออก
เลยได้ห้ามแต่ ว่าไม่ใช่เป็นการขอ แล้วที่พูดการขอไม่มี ข้าพเจ้า
ได้พูดขอแล้ว

พลเรือตรี หลวงสุนาวินวิวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหม : ข้าพเจ้าเคารพท่านประธาน แต่มาชักผู้กล่าวได้กล่าวอย่างนั้น
เพราะฉะนั้นเหตุการณ์ที่เกิดจากสมาชิกเหตุดังกล่าว บางทีสมาชิกผู้
เกี่ยวข้องเห็นว่าควรจะแก้รัฐธรรมนูญกระมัง แล้วท่านกล่าวว่ามีรัฐมนตรี
นายหนึ่งเสนอแก้รัฐธรรมนูญ ที่จริงเป็นที่ติของทุกคนที่จะเสนอความ
คิดความเห็น ไม่ใช่ใครจะไปห้ามความคิดเห็นนั้นได้ บางท่านที่เบียด
อธิปไตยไม่มีใครห้ามความคิดเห็น เพราะฉะนั้นสมาชิกสภาผู้แทนเขาก็
ปฏิบัติหน้าที่ของเขาด้วยจิตใจบริสุทธิ์เช่นเดียวกับท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ—
คุณเหมือนกัน

ประธานวุฒิสภา : ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นเวลาอันสมควรแล้วถ้า
ท่านเห็นชอบด้วยก็จะเดินไปในอันยังการเวลา ๓๐.๐๐ น.

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าคิดว่าออกเคียดเคียดคงเสร็จ
ฟัง ๆ คิดว่าจะมีสมาชิกพดกันอีกคนสองคนเป็นอย่างมาก ถ้าอภิปรายกัน
ให้เสร็จในอนันต์จะเป็นการดี ถ้าไม่เสร็จข้าพเจ้าจะขอเสนอให้ปิดอภิปรายเอง
แต่ขอให้อีกหนึ่งคน

นายจรินทร์ ฤกษ์เกษม : ผมสนับสนุนคุณหลวงประกอบ
ผมมีความเห็นว่าจะเป็นอย่างนั้น

ประธานวุฒิสภา : ในการจะอภิปรายต่อไป มีผู้ใดเห็นว่าควร
จะเลื่อนไปวันอังคารหรือไม่ และถ้าไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นแล้วก็จะขอ
มติจากที่ประชุมจะดีกว่า

หลวงประกอบนิติสาร : ผมแน่ใจว่าคงไม่เกินครึ่งชั่วโมงเสร็จ
ถ้าไม่เสร็จก็ค่อยเลื่อนไป ขออภิปรายอีกครึ่งชั่วโมง

๑๗.๕๔ น.

นายจรินทร์ กฤษณะภักดี : กระผมจะขอพบรบดีให้ตรงกับ
ประเด็นเพื่อจะได้เป็นการรวดเร็วยิ่งขึ้น การที่เกิดกบฏหรือเกิดปฏิวัติบ่อย
ครั้งนี้ กระผมเห็นว่าเกิดจากสถาบันประชาธิปไตยไม่มั่นคงข้อหนึ่ง อีก
ข้อหนึ่งเกิดจากแก้ค่าครองชีพไม่ต่ำเร็ว พูดสำหรับเรื่อง สถาบันแห่ง
ประชาธิปไตยไม่มั่นคงนั้น ก็เนื่องจาก ที่เราได้เห็น ๆ กันอยู่โดย เขาพอดพ้อง
มากเกินไป การเขาพอดพ้องมากเกินไปทำให้เกิดการน้อยเนื้อต่ำใจกันจน
เช่นเป็นต้นว่าไม่กล้าเบียดเบียนใคร สมาชิกสภาต่างฝ่ายคำนึงถึงอภิปราย
ไม่ค่อยต่ำเร็วหรือสภาสูงขอคัดค้านในรัฐธรรมนูญก็ไม่ยอมอย่างนั้น

ประธานวุฒิสภา : ชักจะออกนอกเรื่องอีกแล้ว

นายจรินทร์ กฤษณะภักดี : หมายความว่าถ้าหากว่าตั้ง headings
ที่ไม่สมควรก็ไม่ทำก็ไม่เกิดกบฏขึ้น การที่จะเอาชนะการการเมืองก็ออก
เรื่องหนึ่ง โดยที่ชนะในการปฏิบัติอย่างตกต่ำลงมาแล้ว หรือชนะในการที่
อุดหนุนให้หาเงิน หาทอง เพื่อกอง เลือดอง เข้ามาในสภาโดย วิธีที่ กระทำ กัน
อย่างทรราชวิธี ๆ กันอยู่ headings นั้นก็เป็นสิ่งที่ไม่สมควรกระทำ

ประธานวุฒิสภา : การเลือกตั้งเห็นจะไม่เกี่ยวกับประเด็น

นายจรินทร์ กฤษณะภักดี : ทนต่ำหรือเรื่องการทหารเดนมาร์ก
เมืองจะปฏิเสธไม่ได้เพราะว่าสถานการณ์มันด้อยอยู่ เพราะฉะนั้นการทหารเดนมาร์ก

การเมืองอย่างที่เห็น ๆ กันอยู่กับอำนาจอยู่ปรากฏว่ามีกรณีไม่พอใจ กระผม
ขอพูดแทนเพื่อเป็นการเร่งด่วน

พันเอก มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย:
ท่านสมาชิกผู้เกียรติของใจเด็กน้อย ความจริงสาเหตุที่อะไรบางผมได้
เรียนกับท่านสมาชิกแต่ดูว่าเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นก็น่าจะเข้าใจตาม
กับแบบเรื่องซำ ๆ เมื่อก่อนข้าพเจ้าได้เรียนแล้วว่าหลายเหตุด้วยกันจึงไม่อาจ
จะเรียนที่ประชุมสภาได้กับบอกเฉพาะที่เดียวของกต่างอย่างนั้น ที่นั่นสาเหตุ
ที่ท่านบอกถึงว่าเป็นการให้พรรคให้พวกใดก็ได้ที่ชอบ อันนั้นก็สาเหตุ
อันหนึ่งเหมือนกัน ที่บอกว่า นายใคร ก็นายใคร ก็ต้องการ อำนาจกัน
เพราะฉะนั้นขอเรียนท่านสมาชิกผู้เกียรติ ว่าคงจะได้เป็นที่เข้าใจ นอก
จากนั้นก็ไม่มีอะไร การเลือกตั้งก็ไม่เกี่ยวในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นคงจะ
คงจะพอใจแล้ว

๑๗.๕๗ น.

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ข้าพเจ้าขอพูดกับเด็กน้อย กับคนอื่น
ท่านนายก ฯ ท่านว่าคณะรัฐมนตรีได้ตั้งแม่ทัพขึ้นในการบัญชาการปราบกบฏ
และแม่ทัพมีอำนาจสั่งไปยังทหารเรือ บัดนี้ปรากฏในหนังสือของกรมตำรวจ
ที่พิมพ์ออกจำหน่ายว่า ผู้บัญชาการทหารบกปลดปล่อยทหารบก ๓ ทหาร
เรือบก ๓ จะเข้ามาใหม่ให้ตำรวจกำหนด ๒ เดือน ลงท้าย เช่นพลเอกผิน
ชุกชุมรัตน์ ผู้บัญชาการทหารบก หาได้ปรากฏว่าเป็นแม่ทัพไม่ ข้าพเจ้า
ขอท้วงท่านนายกรัฐมนตรี คำสั่งอันนั้นเป็นผู้บัญชาการทหารบก ไม่ใช่
แม่ทัพ หนังสือราชการของทัพบกค่อนข้างมาก ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๔๘๔
ข้าพเจ้าขอท้วงว่าไม่ใช่แม่ทัพบก คำสั่งนั้นเป็นผู้บัญชาการทหารบก ต่อ
จากนั้นข้าพเจ้าจะขอเขาประเด็น ที่จริงข้าพเจ้าคิดได้มากมายยกยกอง แต่
ว่าเพื่อจะรวดเร็วเดาให้เร็วขึ้น ในการที่จะป้องกันเหตุการณ์ท่านองเดียว

กันไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคตนั้น เนื่องจากรัฐบาลได้แถลงนโยบายขอความ
 ไว้วางใจต่อรัฐสภา แล้วว่า รัฐบาลนี้ มีเจตจำนง ชัดเจนแน่วแน่ที่จะรักษาระบบ
 ประชาธิปไตย ประกอบกับเหตุการณ์อันร้ายแรงซึ่งได้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙
 มิถุนายน ๒๔๙๔ แล้ว รัฐบาลก็คงจะพอมองแลเห็นถึงความดีประชาชน
 ไม่มีใครมีความพอใจอยู่แต่ใช้แต่เท่านั้นตัวท่านนายกรัฐมนตรีเองก็ได้ถูกขังอยู่ใน
 เรือศรีอยุธยา และได้รับอันตราายฝ่าฟันอุปสรรค อย่างใหญ่หลวงทีเดียว
 และด้วย เศรษฐกิจ คุณพระศรีรัตนตรัย จึงได้ คุ้มครองให้ท่าน อยู่เย็น เป็นสุข
 และรอดภัยมาจากทุกอัน และท่านนายกรัฐมนตรีก็ได้เป็นทรงรัฐมนตรีว่า
 การกระทรวงกลาโหมด้วย มีหน้าที่บัญชาการกองทัพเรือ กองทัพอากาศ
 กองทัพบกตามฉันทกิจของทหาร ถ้าทหารอยู่ในบังคับบัญชาประพฤตินิสิตวินัย
 อย่างร้ายแรงเช่นนั้นแล้ว ผู้บังคับบัญชานักตองมีมติหรือรับผิดชอบอยู่ด้วย
 ตามที่ข้าพเจ้าได้ทราบเช่นนั้น และเมื่อผู้บังคับบัญชาได้มีความผิดเช่นนั้นแล้ว
 ความผิดจะมีประการใดนั้นจึงอยู่แก่ท่านนายกรัฐมนตรี หรือระเบียบการของ
 กองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรืออยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องนำมา
 กล่าวในที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับท่านนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับ
 บัญชาอยู่ใกล้ชิดประกอบด้วยเป็นหัวหน้ารัฐบาลอีกด้วยควรจะแสดงน้ำใจให้
 กว้างขวาง อันจะนำความดีรเร่รุมมาสู่คณะควรจะดำเนินการประการใด
 เพื่อให้ผู้ที่มีความสามารถเข้ามาปฏิบัติกร ควรจะเป็นเช่นนั้น ไม่ควร
 จะนิ่งเฉยทำเป็นทองไม่รู้อ่อน เวदानเป็นเหตุให้ประชาชนมีความเข้าใจผิด
 และวิพากษ์วิจารณ์ไปต่าง ๆ นานา ข้าพเจ้าได้ทราบมาว่าทางต่างประเทศ
 นั้นเขาชอบมีนับถือระบอบประชาธิปไตย ไม่ถึงต้องเกิดเหตุเช่นนี้ เป็นแต่
 ขัดความเห็นกันเล็กน้อยเขาก็ยอมเสียสละ เช่นนี้ เพราะฉะนั้นเมื่อเหตุการณ์
 ร้ายแรงเกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน และมีมติมหาชนได้ปรากฏให้เห็นเด่นชัด
 แล้วว่าการปฏิบัติของรัฐบาลได้ทำรุนแรงอย่างไร ทรัพย์สินสมบัติของประ-

ชาชนได้เสียหายประการใด ทรัพย์สินมบัติของชาติได้เสียหายประการใด
เขารุ้หมดแล้ว

แต่อย่างไรก็ดี ท่านนายก อาจจะต้องอ้างว่าท่านอยู่ในเรือศรัทธา
ท่านหาได้ทราบเหตุการณ์ที่รัฐบาลได้ทำไปอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ เพราะ
ท่านไม่มีโอกาสที่จะควบคุม จริ่งอยู่ แต่คณะรัฐมนตรีของท่านหาได้พัน
ความรับผิดชอบในเรื่องนี้ไม่ ด้วยเหตุผลดังที่ข้าพเจ้าได้แถลงมาน การ
ที่จะจัดการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุในอนาคตนั้น ข้าพเจ้าคิดว่า รัฐบาลคงจะมึน
ใจกว้างขวาง ยอมเสียสละบ้าง และสัมพันธ์กับคำที่ท่านได้แถลงไว้ คือรัฐสภา
หรือรัฐบาลจะมึนโยบายอย่างหนึ่งอย่างใดในการที่จะป้องกันเหตุเหล่านี้ไม่ให้
เกิดขึ้นอีก ขอให้ท่านได้โปรดตอบให้ทราบด้วยในเรื่องนี้

๑๙.๐๒ น.

พลเรือตรี หลวงสุนาวินวิวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหม : กระผมขอเรียนดังนี้ ที่จริงเรื่องการแต่งตั้งผู้บัญชาการ
ทหารบกเป็นผู้ควบคุม บังคับบัญชาเวตถาบกฏ ก็ได้เรียนมาแล้ว คือได้ขอ
พระบรมราชโองการ เพราะเห็นว่าเป็นการกระทันหัน และเพราะเวตา
นั้นนายกไม่สามารถรักษาการได้ อาศัยพระราชบัญญัติ การบับง ก็นราช
อาณาจักร พุทธศักราช ๒๔๙๒ คณะรัฐมนตรีจึงช่วยรักษาการแทน และ
ผมก็ได้สั่งให้ผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้ควบคุมรักษางานแทน และที่ตั้งไป
นั้นก็เพื่อให้ทหารกลุ่มหนึ่งออกไปเสีย เพื่อคิดให้การจลาจลสูญสิ้นไปโดย
เร็ว ก็ได้กราบเรียนแล้ว ก็ไม่น่าจะมีประเด็นต้องถามอีก แต่อย่าง
นั้นจะถือว่าไม่สามารถบังคับบัญชาสถานการณ์ได้แล้วควรตาออก ท่านรัฐมนตรี
มหาดไทยท่านอภิปรายเมื่อกันแต่ความนายหลายกลุ่ม ตั้งนั้นจึงอาจ
จะเกิดจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหนักได้ จึงต้องควบคุมสถานการณ์ให้ต

๑๘๐๔ น.

พลเรือตรี เล็ก สุมิตร : ข้าพเจ้ารู้สึกน้อยใจอยู่บ้างในการที่รัฐบาลไม่ชอบให้ตีเคียน และกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายกบฏ เพราะข้าพเจ้ามิใช่ฝ่ายกบฏ แต่ถ้าท่านจะอ้างว่าข้าพเจ้าเป็นฝ่ายค้านก็พร้อมที่จะยอมรับ ทนข้าพเจ้าจะมาก่อกวนในประเด็นโดยตรง ข้าพเจ้าเห็นว่าเราพูดกันในประเด็นอันนั้นเป็นหลักของที่สำคัญมาก เพราะเหตุว่า การพูด ของเราในประเด็นนี้ ประชาธิปไตยที่แท้จริง คือเรามาต่อสู้กันโดยฉาบฉวย และความเห็นไม่ใช่มาต่อสู้กันโดยฉาบฉวย และนี่เป็น วัตถุประสงค์ของ ประชาธิปไตย ที่ดีที่สุด เพราะฉะนั้นเราไม่ควรจะรังเกียจ หรืออะไรก็ เราทำฉ้อโกงกันนั้นแหละเราควรจะไปตลอดกาลในเรื่องการเมืองของประเทศไทยเรา ความสงบราบคาบก็จะเกิดขึ้นอยู่ชั่วนิรันดร์ เหตุของการกบฏนั้นย่อมเกิดขึ้นด้วยไม่ก็ประการมากนัก ประการที่สำคัญที่สุดก็คือการไม่พอใจใน รัฐบาลนั้น ๆ ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่า รัฐบาลนี้ ข้าพเจ้าพูดโดยเหตุการณ์ที่ ๆ ไปในการครองอำนาจอันนั้นแหละ การที่ รัฐบาลไม่ตรงอำนาจของหน่วยงานต่าง ๆ ตรงอำนาจอันนั้นข้าพเจ้าขอแปลเป็นภาษาฝรั่งว่า “มาถานซ์ฮอฟเพาเวอร์” เมื่อเราได้เห็นด้วยราชการ อันมีกำลังเท่า ๆ กันแล้ว ความสงบราบคาบก็ย่อมเกิดขึ้น และความไม่ยุติธรรมหรือพยายามหลีกเลี่ยงกฎหมายต่าง ๆ หรือการทรมานคอมมิวนิสต์อยู่ ยิ่งดังเดี๋ยวนั้นและเป็นต้นเหตุของการเกิดกบฏไม่ว่าประการใด ๆ แต่ถ้ามองเราจะทำการใด ๆ แล้วเราก็จะต้องพยายามกำจัดเหตุการณ์เหล่านั้นให้เรียบร้อยลงไป แล้วการกบฏก็ย่อมไม่เกิดขึ้น ทั้งนี้สำหรับสัมรรถภาพของ รัฐบาลนี้ . ข้าพเจ้าไม่อยากจะพูดมาก ก็พิจารณาเอาเองก็แล้วกัน แต่ไม่ใช่สัมรรถภาพของท่านเองหรอก ข้าพเจ้าให้พิจารณาตัวเอง เพราะไม่มีเวลาพูดมากนัก แต่จุดสำคัญที่จะพูดก็คือการเสียดสี อันนั้นขอให้ท่านทั้งหลายเข้าใจก่อน ว่าการ

LIART

ส่วนการที่ท่านรัฐมนตรีได้อ้างว่าการอภิปรายในสภานี้ มีเหตุอันหนึ่งที่จะทำให้เกิดการกบฏ ข้าพเจ้าขอรับว่าจริง นั่นคืออะไร คือหมายความว่า การอภิปรายในสภานี้ เช่นยกตัวอย่าง ไหน ๆ เมื่อมีการอภิปราย สภาผู้แทนราษฎรกระนั้นก็ได้ชี้แจงข้อบกพร่องของรัฐบาล อันนั้นไม่เข้าในหลักการอภิปรายในสภานี้ คือเข้าในหลักการว่าสมรรถภาพของรัฐบาลในสมัยนั้น ๆ ไม่ดีพอ และไม่พิจารณาตัวเอง และไม่พิจารณาถึงมหิศวาท ซึ่งเรารู้กันดี ๆ เราก็คงจะเข้าใจได้แล้ว แต่อันนี้เป็นจุดสำคัญที่สุด และเป็นจุดขบถเยยมที่สุดในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการเสียดสี ถ้าเราเสียดสีแล้วการเกิดรัฐประหารหรืออะไรก็ตาม การขู่ ๆ การกบฏก็จะไม่เกิดขึ้น และบ้านเมืองก็จะราบรื่นต่อไปในอนาคต แล้วจะแก้ปัญหาคือที่สุด

๑๘.๑๐ น.

พระมณฑุภาณวิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง : รัฐบาลขอเรียนตอบว่า ที่ท่านบอกว่าเหตุที่ผู้ก่อการเขมรออกมาอันหนึ่งนั้น คือว่า “ไม่พอใจรัฐบาลนั้น” นั้นเขาก็กว่าเช่นนั้นจริง และเขายังกล่าวต่อไปอีกว่า รัฐบาลที่เขาพอใจนั้น มีพระสาร์ดำรงประพันธ์เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลนั้นก็ยอมทำตามโดยการลาออกไปทั้งสิ้น ถ้าหากว่าเป็นการปรารถนาตามวิถีทางรัฐธรรมนูญ ที่เขายกจะได้พระสาร์ดำรงประพันธ์ขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรี แล้วรัฐบาลนั้นก็ลาออกทันที แต่ที่ท่านบอกว่าเหตุที่เกิดกบฏนั้น อันหนึ่งท่านบอกว่ากำลังทหารของชาติไม่ได้ส่วนสักกัน ความจริงเรื่องกำลัง ของกองทัพบกกองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ทั้งสามกองทัพที่มีอยู่ใน เวชานี้ ก็เป็นไป ตามแบบแผน การป้องกัน ประเทศ ตามกำลังเงิน ประเทศเราเป็นประเทศเล็ก ภูมิประเทศที่เราจะป้องกันนั้นก็ไม่มีอะไร และสำหรับภัยที่จะมีมานั้นก็ไม่ได้มาจากทางทะเล ส่วนใหญ่ก็น่ามาจากทางบก

LIRT

และทางกองทัพอากาศก็จะช่วยป้องกันทั้งทางบกและทางทะเลด้วย เพราะ
 ฉะนั้นจึงเป็นความเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ และรัฐบาลไทย ๆ ก็ทำไม่ได้ที่จะ
 ให้กองทัพเรือเท่ากับกองทัพบก และสำหรับเรื่องนักเป็นเทศนิคของทาง
 ทหารในการจัดกำลังสำหรับป้องกันประเทศ ในการที่จะทราบว่าจะควรจะมารุก
 รานทางไหนเราก็จะต้องมีกำลังเงินและกำลังวัตถุเพียงพอ เพราะฉะนั้นเมื่อ
 ทางไหนหนักหน้า ก็ต้องทำทางนั้น - และ สำหรับประเทศไทยเราก็ไม่เคยมี
 ประวัติศาสตร์มาแต่ไหนแต่ไรว่ากองทัพเรือมีกำลังเท่ากับกองทัพบก

แล้วที่ท่านพูดเปรียบ ๆ ว่า ทหารยังเดินการเมืองได้ นี้ก็ไม่ทราบว่ามี
 ใครเป็นผู้เดินการเมือง และที่แท้จริงเราก็ได้มีรัฐธรรมนูญห้ามไว้แล้ว เมื่อ
 เขา มาเดิน ดังที่ผิด กฎหมาย อย่างที่ พวกทหารเรือ เดิน การเมือง เมื่อวันที่ ๒๕
 มิถุนายน ทางรัฐบาลก็ได้เข้าทำการจับกุม เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อเขา
 เดินผิดกฎหมายเราก็ได้งานเขาไม่ว่าในลักษณะไหน ถ้าเป็นผิดจะก็

ท่านบอกว่า ย้ายกองทหารจะก็ ย้ายให้ไปอยู่ในที่ กันคนหน้า กันคนท้าย
 ก็คือให้ทหารอยู่ในรูปนี้ แต่ไม่มีใครเขาอุทธรณ์ให้ทหารไปอดน้ำหรืออะไร
 คอก ชนินเหตจะเป็นธรรมดา

ข้อสุดท้ายของท่านก็เป็นปัญหาข้อเท็จจริง คือว่าท่านพูดก็ไม่ยืนยัน
 ที่เดียว แต่ว่าอาจคิดว่าความไปได้ ข้าพเจ้าก็ไม่เข้าใจเหมือนกัน คือท่าน
 หมายความว่ารัฐบาลที่ถูกรัฐประหาร รัฐบาลเวลานี้ก็อยู่ในสภาพที่คล้ายคลึง
 กัน ท่านก็ไม่ได้ยืนยันอย่างนั้น แต่มีทางที่จะแปรไปได้อย่างนั้น รัฐบาลก็
 พูดมานานแล้วว่าเราคิดทำมิได้หรือ จะเปรียบกับรัฐบาลที่ถูกรัฐประหารอย่าง
 ไร ก็รู้สึกอยู่แล้ว ประชาชนพลเมืองก็ไม่รู้สึกอย่างนั้น ส่วนมากก็อย่างที่
 ท่านนายก ฯ เคยแถลง ว่าเราปรารถนาจะยกยัดกัน ฉะนั้นจะบอกว่ารัฐบาล
 อาจเสียสละอะไรกัน ถ้าเสียสละได้เขาก็เสียสละตามวิถีทางรัฐธรรมนูญ ถ้า
 ไม่ได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนเมื่อไรก็ลาออก

นาวาเอก หม่อมเจ้าพรปรีชา กมลาสน์ : กระผมเห็นว่าสมควร
แก่เวลาแล้วสมควรปิด

มีสมาชิกรับรอง

ประธานวุฒิสภา : มีผู้ใดจะเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ ไม่มีผู้ใดคัด
ค้าน ขอมติจากที่ประชุม ผู้ใดเห็นว่าควรจะมีต่ออภิปรายได้โปรดขู่มือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๓๘ คน

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดเห็นว่าควรจะมีอภิปรายต่อไปโปรดขู่มือขึ้น
ไม่มีสมาชิกยกมือ

ประธานวุฒิสภา : เป็นอันว่าปิดอภิปราย จบเรื่องนี้ ด่วนอีกสอง
เรื่อง มีพระราชบัญญัติตามระเบียบวาระอีก ๒ เรื่อง คือวาระที่ ๓ และที่ ๔
ข้าพเจ้าคิดว่าหมดเวลาตามที่ท่านขอไว้แล้ว ครึ่งชั่วโมงพอดีทีเดียว ขอเดือน
ไปประชุมวันอังคารตามปกติ

เลิกประชุมเวลา ๑๘-๑๕ นาฬิกา

ผู้ขึ้นชื่อ จิตรกรถึก	ผู้จัดรายงาน
โสมเฉลา ตัณฑากร	„
ฉันทนา ชานุม้อม	„
ผาณิต ศตะกูรมะ	„
โชค คุปตะวาทีน	„
อุดม พงษ์ยสังวาลย์	„
เต็ก จารุณี	„

